

Izhaja vsak dan sjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. — Posamezna številka Din 1.—, na 16 straneh Din 2.—, mesečna naročnina Din 20.—, za tujino Din 30.—, Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva ulica 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Receptivov ne vračama. — Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava

v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, telefon 29-60, Podružnica v Celju, Slomškov trg št. 2.

Št. 100

Ljubljana, sobota, dne 27. septembra 1930

Leto I.

Po prvem koraku na poti do Panevropo

Zadovoljstvo francoskega tiska nad izvolitvijo g. Brianda za predsednika komisije - Rojstvo ali pogreb Panevropo? - »Pri čuvanju miru je treba računati tudi z norci in bebcic«

Pariz, 26. sept. Vprašanje Panevropo je v ospredju zanimanja vsega francoskega tiska. Ustanovitev posebne komisije za proučevanje Briandovega načrta v smislu sklepa plenuma Društva narodov, izvolitev g. Brianda samega za predsednika te komisije, njegov govor na ustanovni seji komisije itd. se podčrtujejo kot prva konkretna dejstva pri ustvarjanju ideje Panevropo. Mnenja so sicer razdeljena: dočim vidijo nekateri listi v prvih korakih, ki so bili napravljeni v Ženevi, uspeh odločilne važnosti, ne manjka na drugi strani pesimističnih glasov, po katerih pomeni ustanovitev posebne komisije za proučevanje Briandovega načrta njegov definitivni in popolni neuspeh.

»Temp« naglašja, da je treba videti v ustanovitvi omenjene komisije novo dejstvo dalekosežne važnosti, ki bo imelo velik vpliv na razvoj evropske politike. Komisija pomeni začetek velike stvari. Ko

bodo v septembru leta 1931. predloženi skupščini Društva narodov prvi zaključki te komisije, se bo napravil odločilen korak in temelj nove ustanove bo postavljen. Vendar pa opozarja list dalje, da je mednarodni položaj danes popolnoma drugačen, nego je bil pred enim letom, namreč manj povoljen. Dejstvo pa, da je nova komisija Društva narodov izvolila za svojega predsednika ravno gosp. Brianda, pomeni brez dvoma dober začetek.

»Matin« pravi, da je velika ideja Evropske unije začela uteleševati pod vodstvom Francije. Druge države so razumele, da je panevropsko gibanje mednarodna zaščita proti vsem zlom, ki grozijo Evropi. Nemške volitve so imele to protislovno, toda resnično posledico, da so olajšale g. Briandu njegovo nalogo.

»Le Petit Parisien« vidi v ustanovitvi komisije za Panevropo istotako velik korak naprej. Temelj je postavljen — piše

— in to je mnogo. »Petit Journal« ugotavlja enako optimistično: »Briandova ideja je na pohodu. Njegovo dete se je rodilo. Sedaj se mora počasi razvijati in rasti. Evropski narodi hočejo živeti. Oni imajo zaupanje v novo organizacijo in polagajo svoje nade vanjo.« »Ouevre« je istotako mnenja, da je treba imeti v novo komisijo zaupanje in želeti, da bi iz komisije za proučevanje postala čimprej komisija za akcijo.

Popolnoma nasprotno je mnenje, ki ga izraža »Echo de Paris«, ko piše: »Komisija, ki je bila ustanovljena z resolucijo glavne skupščine Društva narodov od 17. t. m. glede načrta za panevropsko unijo, je imela čisto formalno sejo, na kateri je omejlila na to, da je soglasno izvolila g. Brianda za svojega predsednika.

To je definitivni pogreb njegovega znamenitega načrta.«

»Quotidien« ugotavlja, da je nova komisija le nekak odbor za proučevanje. Ona sicer pomeni, da so si vse države edine glede splošnega načela, toda s tem ni še rešena uganka, kaj se bo zgodilo pri izvajanju ideje. Pacifisti imajo vsekakor v sedanjih okoliščinah sto razlogov biti skromni in previdni v svojih upih in računih. Moralne pogodbe veljajo le tedaj, ko jih podpira moralna sila. Voja — nadaljuje — je brez dvoma postala tako grozna, da je že težko verovati v njeno možnost. Toda tudi pri vprašanju vojne in miru je treba računati z norci in bebcic, ki so vedno v takim razpoloženju, da bi hoteli preukreniti ves svet.

»Figaro«, ki je dosleden nasprotnik Briandove zunanje politike, vidi tudi v Panevropo le novo napako francoske politike popuščenja napram Nemčiji; taka politika da ne more roditi drugega plodu kakor bridko razočaranje.

Vaugoin sestavlja novo avstrijsko vlado

Velenemci in Landbund odklanjajo sodelovanje - Na vidiku je volilna vlada, v katero bi vstopilo tudi par heimwehrovskih prvakov

Dunaj, 26. septembra. d. Predsednik republike Miklas je danes sprejel najprej načelnika krščansko - socialne frakcije v narodnem svetu dr. Burescha, za njim pa še druge zastopnike krščansko - socialne stranke, Velenemcev, deželne zveze, kakor tudi načelnika socialno - demokratske opozicije Seitza. Popoldne je zvezni predsednik sprejel odstopivšega podkancelarja Vaugoina in mu poveril sestavo nove vlade. Po listih so krožile različne ministrske liste. Kot zunanji minister v kabinetu Vaugoin se označuje dr. Seipel, kot naučni minister dr. Schmitz, kot poljedelski minister Thaler, kot minister za socialno upravo pa dr. Resch. Za zastopnike Velenemcev in deželne zveze je Vaugoin pridržal še tri ali štiri portfele v rezervi. Obe stranki sta bili ves dan v permanenci. Sklenili so pa drugače, kakor je Vaugoin pričakoval. Tako Velenemci kot deželna zveza odklanjajo vstop v Vaugoinovo vlado. Njih sklep je končnoveljav. Zato se je koalicijska meščanskih strank v avstrijskem narodnem

svetu ponesrečila. Vaugoin bo zato sestavil manjšinsko vlado, ki pa mora v narodnem svetu pričakovati nezaupnico. Nove volitve, ki bodo potem sledile, namerava Vaugoin izvesti koncem novembra ali v začetku decembra.

Ker obe prej omenjeni stranki nočeta vstopiti v Vaugoinov kabinet, namerava designirani zvezni kancelar Vaugoin sprejeti v svojo vlado enega ali dva od voditeljev Heimwehra. V parlamentarnih krogih se čuje, da bo prejšnji finančni minister dr. Kienböck, ki so ga označevali kot bodočega finančnega ministra, najbrže prevzel raje mesto predsednika avstrijskih zveznih železnic, ki se je, kakor znano, 30. decembra z odstopom Banhansa bilo izpraznilo. Ni pa še določeno, ali bo dr. Kienböck imenovan za generalnega ravnatelja zveznih železnic.

Oslo, 25. septembra. AA. Bivši avstrijski kancelar Seipel je nenadoma odpotoval na Dunaj, kjer bo sodeloval pri rešitvi sedanje ministrske krize.

Stalin zagrešil veliko poneverbo?

Senzacionalne informacije londonskega lista »Daily Mail«

London, 26. septembra. n. Današnji »Daily Mail« prinaša senzacionalno vest, za katero pa ne pove, iz kakšnega vira ima za njo informacije. Po tej vesti je Stalin zagrešil veliko poneverbo. Gre za tako zvani obrambni fond, ki naj bi služil v boju proti revolucionarjem. Mislijo, da je bil ta fond deponiran v neki inozemski banki na ime nekih Stalinovih prijateljev. Stalin pa je ta fond uporabljal za svoje osebne svrhe. »Daily Mail« trdi, da je Trockij že pred več časa obtožil Stalina zaradi te poneverbe. Kasneje pa je to obtožbo ponovil še Buharin.

London, 26. septembra. n. »Daily Mail« prinaša vest iz Berlina, da je v neki tamošnji banki na ime nekega izmed najuglednejših komunistov v Safe-depotu shranjen konvolut listin, v katerih je ugotovljeno, da je Stalin uporabljal denar iz tako zvanega »železnega fonda« za svoje osebne potrebe in da o tem ni dajal nikomur računa. Za to ve Buharin, pa še nekateri drugi desničarji in samo zato si Stalin ne upa nastopiti proti njim tako, kakor bi sam želel. Njihova varnost je na ta način zvezana z obstojem in čuvanjem teh prevažnih listin.

Nove nacionalistične demonstracije v Pragi

Šestdeset oseb aretiranih, več orožnikov ranjenih

Praga, 26. sept. AA. Snoči so se v Pragi nadaljevale nacionalistične manifestacije. Nacionalisti so se zbrali z neverjetno naglico na raznih krajih mesta. Tekom manifestacij so razbili več nemških trgovin in židovskih obratov ter razbili steklo na oknih. Demonstracije so se ponovile tudi pred redakcijo lista »Češke slovo«. Manifestante je končno redarstvo po hudem naporu razpršilo. Aretiranih je bilo vsega 60 izgreznikov. Tekom spopadov je bilo več orožnikov ranjenih. Ranjeni orožniki in ranjeni redar so bili prepeljani v bolnico.

monstracije uprizorjene zaradi predvajanja nemških zvočnih filmov v Pragi. Zastopnik zunanega ministra dr. Krofta je odgovoril, da obžaluje poslednje dogodke in da bo češkoslovaška vlada storila vse, da onemogoči ponovitev demonstracij.

Praga, 26. sept. n. Policija je snoči z največjo energijo razgnala manifestante. Na poslopju nemškega doma se vidijo še sledovi izstrelkov, ker je policija, da razprši množico, streljala v zrak. »Češkoslovaška republika« obsoja demonstracije in pravi, da one samo pomagajo nasprotnikom dr. Beneša v Ženevi, Madjarom in pa Nemcem. Na Prikopih je množica snoči napadla tudi ministra katoliške ljudske stranke Dostaleka, ker se je branil prepeljati nekega ranjenega manifestanta v bolnico. Demonstranti so napadli njegov avtomobil in inzultirali samega ministra.

Organizacija Evrope in varšavska konferenca

Tri stališča v Ženevi o vprašanju ureditve odnošajev med agrarnimi in industrijskimi državami

Varšava, 26. septembra. AA. Varšavski list »Kurier Varšavski« priobčuje uvodnik o organizaciji Evrope in pravi, da so se pojavila na letošnjem sestanku Društva narodov tri stališča o ureditvi odnošajev med industrijskimi in poljedelskimi državami. Eno od teh stališč je zastopal britski minister za trgovino in industrijo Graham, drugo naziranje je zagovarjal bivši avstrijski kancelar dr. Schober, tretje stališče pa so imele države, ki so sodelovale na poljedelski konferenci v Varšavi. List smatra, da je najlažje ustvariti načrt, ki je bil sprejet na varšavski konferenci. Nato piše list:

»S tem načrtom bi bilo moči urediti gospodarsko organizacijo Evrope z odstranjenjem razlik, ki so v interesih agrarnih in industrijskih držav. Poljedelstvo Evrope naj se razvija na našem kontinentu prirodno in tako, da se odvarjajo nova tržišča za potrošnje izdelkov industrijskih držav.

Obenem naj bi s tem ne bil prizadet industrijski razvoj v poljedelskih državah.«

Pariz, 26. septembra. d. Posebni poročevalec »Matin« v Ženevi je imel daljši razgovor s francoskim trgovinskim ministrom Frandinom, ki je poročevalcem med drugim izjavil:

Zelo je pametno, da poskušamo pomagati deželam srednje in zapadne Evrope iz njih težavnega gospodarskega položaja. Naši načrti gredo za tem, da se nudi državam zapadne Evrope možnost, da se preskrbijo z izvoznim žitom, ne da bi pri tem trpela njih lastna poljedelska produkcija. Izvozno žito naj se preskrbi v donavskih državah, katerim je treba pomagati, da vzdržijo stabilizacijo tečaja, ki je za poljedelce posameznih držav največje koristi. Skrbeti moramo tudi, da zavarujemo trg za industrijske izdelke naših zapadnih držav.

Možnost diktature močnih osebnosti v Nemčiji

Hitler je postal nemogoč za vsako vlado in vsako kombinacijo

Berlin, 25. septembra. AA. Berlinsko časopisje objavlja z očitnim zanimanjem komentarje inozemskega časopisja o nastopu voditelja narodne socialistične stranke Hitlerja pred vrhovnim sodiščem v Lipskem. Časopisi pravijo, da je Hitlerjev govor razočaral vse nemške politike, ki so upali, da ima Hitler čut odgovornosti. Hitler je v svojem govoru govoril o bližnji revoluciji in dajal lekcije nemški vladi. Listi naglašajo, da bodo imele Hitlerjeve izjave katastrofalen vpliv na zunanje-politične odnošaje in na finančni položaj nemške države. Nekateri angleški listi komentirajo Hitlerjevo izjavo malo bolj optimistično. »Daily Herald« meni, da bo Hitlerjeva izjava razočarala njegove pristaše. Hitler se je izjavil za ustavno pot, kar bo gotovo v izdatni meri ublažilo napetost, ki je zavladala v Nemčiji po zadnjih volitvah. Listi naglašajo končno, da ni Hitler nemški

državljan in da se zato njegov vpliv ne bo mogel uveljaviti.

Italijanski listi zavzemajo do Hitlerjevih izjav zelo simpatično stališče. »Popolo di Roma« pravi, da je podal Hitler pogumno in odkrito izjavo.

Pariz, 26. septembra. n. »Petit Parisien« poudarja, da je Hitler nemogoč za vsako vlado in vsako kombinacijo. List je izvedel od svojega berlinskega informatorja, da v Berlinu mislijo že na to, ali ne bi kazalo sestaviti vlado močnih osebnosti s sedanjim guvernerjem državne banke in bivšim državnim kancelarjem dr. Huthrom na čelu. Ta vlada naj bi uredila državo, pa če treba tudi s pomočjo § 48 državne ustave. V prvi vrsti bi bilo treba na osnovi tega diktatorskega paragrafa urediti državne finance, ki jih raznovrstni interesi posameznih nemških strank ne dovoljujejo urediti.

Proces radi atentata na ital. prestolonaslednika

Med pričami obrambe so najuglednejši italijanski emigranti v Belgiji in Franciji

Trst, 26. sept. AA. Tržaški »Picolo« prinaša obširno poročilo o procesu v Bruslju proti Derosi. Zaslisan je bil najprej obtoženec, nato pa prič. Vse pričbe obtožnice so potrdile vprašanje predsednika, ali je obtoženi streljal v smeri italijanskega prestolonaslednika. Med pričami obrambe se nahajajo vsi ugledni emigranti protifašisti v Belgiji in Franciji, na čelu z Nittijem, Turatijem in Modiglianom. Ti bodo zaslišani danes popoldne. Sodba bo verjetno izrečena jutri v soboto.

Bruselj, 26. sept. De Rosso, ki se zagovarja pred tukajšnjim porotnim sodiščem

radi atentata na italijanskega prestolonaslednika Humberta, branijo odvetniki De Bock, Staak in Sondan, senatu pa predseduje van Dannen. Za proces vlada veliko zanimanje in dvorana je polna občinstva. Sodišče bo zaslišalo 53 prič, med njimi 36 prič obtožbe in 17 prič obrambe.

Slabo razpoloženje na berlinski borzi

Berlin, 26. septembra. AA. Zaradi neugodnega političnega položaja je bilo razpoloženje na berlinski borzi skrajno pesimistično.

Nerešena vprašanja

Še iz predvojnih časov vlečemo naprej celo vrsto vprašanj, za katera vsi vemo, kako naj se rešijo v interesu celote, ki pa ostajajo kljub temu nerešena, ker manjka za njih rešitev potrebne krepke volje. Vsem tem vprašanjem je namreč lastna ena posebnost, da je njih pravilna rešitev v očitnem interesu javnosti, ne pa tudi v interesu nekaterih močnih posameznikov in zato je njih rešitev nemogoča, ker kdo bi drezal v neprijetne zadeve.

In tako ostane vse pri starem in mi izgubljam čas in denar, ker se ne rešijo vprašanja, ki bi morala biti že davno rešena. Zato izgubljam naši lesni producenti še naprej denar, ker ni organiziran naš izvoz lesa, zato ne pride kmeti do svojega denarja, ker ni organiziran izvoz kmetijskih pridelkov, zato ne more priti naprej naš rokodelc, ker ni tovarn, v katerih bi odločevali naši ljudje. Tako mnogo bogastva se vsako leto izgublja iz naših rok, ker ne znamo vzeti tudi posredovalne trgovine v svoje roke. Bogat narod bi bili, če bi se gospodarsko osamosvojili, a čeprav vsi to vemo, vendar ne moremo tega izvesti, ker ne znamo organizirati ne sebe in ne svojega kapitala.

Na vseh poljih moramo ugotoviti to žalostno napako. Vsi Slovenci smo n. pr. ponosni na svoje lepe reke, ki jih vsi ljubimo, a vendar trpimo leta in leta, da umirajo v njih ribe, ker nečesto nekatera podjetja napraviti potrebnih čistilnih naprav. Od vse naše nejevolje imamo le to, da imamo eno nerešeno vprašanje več, ki se ga ne upa nihče prav dotakniti.

In vendar se bo enkrat treba dotakniti vseh teh vprašanj in jih rešiti tako, kakor zahteva narodni in obči interes, ker trpimo drugače preveliko izgubo. Če ni bil dosedaj nihče tako močan, da bi se lotil te nujne in hvaležne naloge, pa moramo biti vsi skupaj tako močni, da se že enkrat rešimo vseh teh nerešenih vprašanj. Tako močni pa smo, če se združimo v jugoslovanski akciji.

Kajti ni namen jugoslovanske akcije samo ta, da propagira jugoslovansko misel, temveč, da združi ves narod k ustvarjajočemu delu. To pa se mora pokazati najprej s tem, da očistimo svoje narodno polje od vseh škodljivih preostankov preteklosti, da napravimo čisto mizo. Šele potem smo tudi sposobni za druga dela, ker šele potem bomo razpolagali z vsemi sredstvi, ki jih že daje naša zemlja in ki jih še more dati.

Marsikatero teh nerešenih vprašanj bi rešili tudi že preje, če ne bi bilo onega nesrečnega strankarstva. Pa je že bilo tako, da če je bila ena stranka za rešitev, je bila druga sigurno proti in tako je morala propasti vsaka akcija, a tujec se je veselo smejal na naš račun. Z jugoslovansko akcijo pa se morajo združiti vse sile naroda, da ne bo prostora za tretjega, ki bi se smejal valed naše nesloge. Zato je sedaj prišel čas, da se lotimo še vseh nerešenih vprašanj, ker je konec strankarske zavisti.

Reševanje vseh teh nerešenih vprašanj je praktično izvajanje jugoslovanskega programa. Ni vendar postavljen ta program samo zato, da bi ga deklamirali in da bi z njim paradirali, temveč da se na njegovi osnovi priborimo do blagostanja. Preskrbeti vsem našim ljudem kruha, dobrega belega kruha, to je namen jugoslovanske akcije in zato treba odstraniti vse ovire, ki so krive, da ne pride naš človek do blagostanja. Naj bo to komu po volji ali ne, je čisto brezpomembno, ker interes celote je nad vse in zato treba izvesti vse, kar služi celoti.

Uspeh pa je mogoče doseči le s podrobnim delom. Ni izpeljava gospodarska osamosvojitve našega naroda nenkrat in v enem letu, treba je delati mnogo in dolgo časa. A nikdar pa ne sme zmanjkati dobre volje in zato je potrebno, da sodelujejo v jugoslovanski akciji vsi, zlasti pa oni, ki direktno trpe, ker so ostala še vedno nerešena vprašanja. Ti morajo vedno opominjati, ti morajo vedno drezati in potem bo jugoslovanska akcija vedno živa in vedno učinkovita.

Kar ovira napredek našega naroda, mora pasti in prav tako vse, kar zapira pot k blagostanju. To hoče izvesti jugoslovanska akcija in to bo tudi izvedla, če jo bodo podpirali vsi. Delo za jugoslovansko akcijo je zato delo za lasten blagor in zato vsi za jugoslovansko akcijo, da bo konec vseh nerešenih vprašanj.

Dovoljenje za vršitev javne prakse

Beograd, 26. septembra. I. Z odredbo ministra za javna dela je bilo dovoljeno Mardi Francu, inž. v Ljubljani, da vrši javno prakso po vsej državi, specialno v elektrotehnični stroki.

Po ukinitvi zadnje jugoslovanske šole v Italiji

Vest je izzvala v vsej državi veliko iznenadenje

Beograd, 26. septembra. o. Vest o ukinitvi jugoslovanske šole v Trstu je izzvala v vsej državi veliko iznenadenje. Vest je bila dokaz, da nam z one strani ni pričakovati prijateljstva. To pot smo doživeli strašen kulturni škandal, ki so ga dovolile italijanske prosvetne oblasti v Rimu, škandal, ki bo gotovo vznemiril ves kulturni svet. Ukinitve edine jugoslovanske šole v Ita-

liji, ki jo je italijanska oblast izvršila na tako neutemeljen način, nas ne more pustiti indiferentne. Zaradi tega protestiramo proti temu vandalizmu v kulturnem življenju. Ta protest nam narekuje obramba človeških pravic, zlasti pravic velike manjšine, narekuje nam ga obramba elementarnih humanih pravic ljudstva, ki živi v oblasti italijanske države.

Obisk jugoslovanskih novinarjev v Romuniji

Prisrčen sprejem naših posetnikov v kopališču Herkules

Bukarešta, 26. sept. AA. Rador poroča: Jugoslovanski novinarji, ki se nahajajo na potovanju po Romuniji, so te dni prispeli v kopaljšče Herkules, kjer jih je prisrčno pozdravil tamošnji kopaljščni upravnik. Železniška postaja je bila okrašena z romunskimi in jugoslovanskimi zastavami. Gostje so priredili jugoslovanskim novi-

narjem živahne ovacije, kazinska godba pa je zaigrala jugoslovansko in romunsko himno. V imenu romunskega časopisja je pozdravil jugoslovanske novinarje urednik Kassane, na njegov pozdrav je odgovoril jugoslovanski novinar Simić. Jugoslovanski gostje so si ogledali kopaljšče in okolico, nakar so odpotovali v Bukarešto.

Pogajanja za ustanovitev agrarnega bloka

Za 14. oktobra je sklicana nova agrarna konferenca vzhodno-evropskih držav

Bukarešta, 26. sept. n. V pogajanjih, ki se vodijo v Zenevi med romunskim trgovinskim ministrom Madgearom in pa med dr. Marinkovićem, Zaleskim, Benešem in grofom Bethlenom, se nadaljuje izmenjava misli o potrebi ustanovitve evropskega agrarnega bloka. V teh pogajanjih je bilo sklenjeno, da se bo vršila nova konferenca vseh evropskih agrarnih držav. Romunska

vlada je sklicala novo konferenco za dan 14. oktobra. Na tej konferenci bo minister Madgearu stavil konkretne predloge o ustanovitvi agrarne zajednice vzhodno-evropskih držav. Na tej konferenci bodo sodelovale vse tiste države, ki so se udeležile konference v Varšavi, morebiti pa tudi še kake druge države.

Vprašanje spremembe pravil DN

Imenovan je odbor, ki naj najde formulo za sporazum

Zeneva, 26. sept. AA. Komisije skupščine Društva narodov so nadaljevale svoja dela. Pravna komisija je nadaljevala razpravo o problemu harmonizacije pakta Društva narodov s Kellogovim mirovnim paktom. Nekateri delegacije so izrazile željo, naj se končno javni sklep o tem

vprašanju odloži na pozneje. Drugi delegati so zahtevali, da skupščina že letos izpremeni statut Društva narodov tako, da bo izključena vsaka možnost vojne.

Ker ni prišlo do sporazuma, je bil sestavljen odbor zastopnikov obeh struj, ki naj najde primerno formulo za sporazum.

Problemi britanske imperijske konference

Izjave avstralskega in novozelandskega ministrskega predsednika

London, 26. septembra. AA. Predsednik avstralske vlade Scullin in novozelandski ministrski predsednik Forbes sta poročala novinarjem o problemih imperijske konference, ki bo trajala mesec dni ali pa 6 tednov.

Ministrski predsednik Scullin je v razgovoru naglasil važnost osebnih stikov med državniki britskega imperija in pripomnil, da je Avstralija kakor vsi drugi deli britskega imperija občutila posledice svetovne trgovinske krize. Avstralija je bila prisiljena, da spravi v ravnotežje trgovinsko bilanco in najame v Londonu nad 30 milijonov posojila. Avstralija bo povrnila svoj dolg, čeprav je to veliko breme v času, ko so nastale na svetu nove gospodarske razmere.

Upam, je nadaljeval Scullin, da ne bom slisal več očitkov, da Avstralija noče poravnati svojega dolga. Imejitelji imperijskih zadolžnic so lahko gotovi, da smo solventen narod in da bomo poravnali naše obveznosti. Ogromna večina Avstralcev smatra državni dolg za svoj osebni dolg in hoče varovati svoj narodni ponos.

Govoreč o imperijskih konferenci je Scullin omenil, da bo to najvažnejši sestavek ustavnega in gospodarskega značaja. Razmerje med dominijoni in Anglijo je urejeno in neodvisnost dominijonov v polni meri pripoznana. Avstralsko ljudstvo želi prijateljske vezi s člani britskega imperija in obenem varovati elasticiteto teh odnosov.

Scullin je nadalje izrazil upanje, da bo razprava o gospodarskem položaju posvečena vprašanju gospodarske zveze in da bo zblížala delavstvo in gospodarske kroge vseh delov imperija.

Ministrski predsednik Forbes je dejal, da je prišla novozelandska delegacija v London polna upanja. Novozelandski prebivalci so bili vedno za imperij in niso nikdar delovali za bistveno izpremenitev sedanjega stanja. Forbes je nadalje naglasil, da Novozelandska ne bo ovirala rešitve, ki bi bila sprejemljiva za vse. Storila bo vse v skupni dobroti imperija. Končno je Forbes poudaril potrebo odredb za razširitev medimperijske trgovine.

Izpovedi prič v bruseljskem procesu

Govori Nittija, Turatija in drugih

Bruselj, 26. septembra. d. Na današnji drugi dan procesa proti antifašistu de Rosa so zaslišali celo vrsto zanimivih prič. Med njimi je bil tudi nekdanji italijanski ministrski predsednik Francesco Nitti, ki je bil pred fašistovsko ero nič manj kot devetkrat minister. Francesco Nitti je izčrpno opisal politične metode fašizma in je dejal: Kar manjka danes italijanskemu narodu, to je ideal svobode. Italijani so bili vedno v pretežni večini monarhisti. Tudi jaz sem bil prepričan monarhist. Fašistični režim pa je vse to zatrl.

Socijalistični voditelj Turati je označil obtoženo kot mladega moža, ki je srčno dober, ter je izjavil, da de Rosa italijanskega prestolonaslednika v resnici ni hotel ubiti. Turati je tudi govoril o metodah fašizma, ki so pred vsem usmerjene na to, da s silo zatro socijalistične organizacije.

Z velikim ganotjem je mnogoštevilno občinstvo poslušalo pripovedovanje žene profesorja Rosellija. Tega je izredno sodišče obsodilo v izgon na Liparske otoke. Njegova žena mu je prostovoljno sledila tja. Obema se je posrečilo, da sta ušla v Francijo.

Nekdanji urednik lista »Corriere della Sera« Darcani je izjavil, da je de Rosa, ki ga osebno pozna, najmlajši član italijanske begunske kolonije. Očitno je bil mnenja, da bo z atentatom izvršil izredno dejanje.

Zasliševanje prič traja dalje.

VREMENSKA NAPOVED.

Dunaj, 26. septembra. d. Vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Slabo vreme, hladno, od časa do časa dež.

Nj. Vel. kralj v Aleksincu

Aleksinac, 26. septembra. n. Davi okrog 830 se je nenadoma pripeljal skozi Aleksinac Nj. Vel. kralj s svojim avtomobilom. Avtomobil je krenil proti Sokobanji. Kralj je bil brez spremstva. Iznenadeno mešanstvo je prišlo na ulice in navdušeno pozdravljalo svojega vladarja. Nj. Vel. kralj se bo, kot izgleda, udeležil jutrišnje velike nacionalne svečanosti v Deligradu.

Minister dr. Korošec v avdijenci pri Nj. Vel. kralju

Beograd, 26. septembra. Dr. Korošec je danes ob 935 odpotoval v Niško Banjo, kjer je bil sprejet v avdijenci. V Nišu se mudi tudi predsednik vlade Peter Živković, minister dvora Jelić in minister Uzunović.

Izpiti v zunanjem ministrstvu

Beograd, 26. septembra. k. Zunanje ministarstvo sporoča vsem kandidatom, ki so se prijavili k polaganju prijavnega izpita pri ministru za zunanje zadeve, da se bo pričel ta izpit 1. oktobra 1930 ob 9. dopoldne.

Imenovanja in premestitve

Beograd, 26. septembra. AA. Ker je dr. Vladimir Stojković, načelnik agrarne oddelka v ministru za poljedelstvo, podal ostavko kot član upravnega odbora Privilegirane družbe za izvoz deželnih pridelkov, je minister za poljedelstvo na njegovo mesto imenoval inspektorja tega ministruva Nikolo Belobrka.

Z odlokom ministra za trgovino in industrijo so postavljeni na državni tekstilni šoli v Kranju za suplenta v I-9 Ferdinand Hočevar, diplomirani inženjer visoke tekstilne šole v Brnu; za začasnega predmetnega učitelja v II-5 Maksimilijan Stipetič, absolvirani učenec državne srednje tehnične šole v Ljubljani; za začasnega predmetnega učitelja v II-4 Otmar Župančič, absolvirani učenec mojstrske šole na srednji tehnični šoli v Ljubljani.

Premeščena sta Ferdinand Grobelnik in Ivan Miškulin, za strokovna učitelja državne puškarške šole v Kranju na državno puškarško šolo v Užicah.

Privatne šole ne smejo pobirati šolnine

Beograd, 26. septembra. AA. Po uradnih poročilih kraljevskih banknih uprav zahtevajo privatne šole v kraljevini plačilo šolnine od starišev učencev, kar je očitno v nasprotju s §§ 4 in 164 zakona o narodnih šolah. Radi tega je odredil minister prosvete, da morajo vse privatne šole takoj obustiti plačevanje šolnine v katerikoli obliki. Načelniki prosvetnih oddelkov, in šolske uprave morajo o tem takoj obvestiti stariše učencev. Izvzete so samo privatne šole za defektno deca.

Skupina švicarskih turistov na Sušaku

Sušak, 26. septembra. k. Včeraj so potovali skozi Sušak in se krajši čas mudili v mestu švicarski turisti, ki jih je 24. Oni so prepotovali vso našo državo in vso obalo ter so se o svojem bivanju v Jugoslaviji navdušeno izražali.

Važno obvestilo izvoznikom krompirja

Beograd, 26. septembra. AA. V zvezi z vprašanjem ministruva za poljedelstvo, kaj je z ureditvijo izvoza in tranzita svežega krompirja in drugih poljedelskih pridelkov, ki da so okuženi z rakom, je ministruva za zunanje zadeve obvestilo ministruvo poljedelstva, da je naše kraljevsko poslanstvo na Dunaju dostavilo dopis o tem, da je bila naša država sprejeta v seznam neokuženih krajev. Zato je avstralska vlada sporočila vsem svojim carinarnicam podatke o krajih, organizacijah in imenu ustanov, ki so pooblašene, da izdajajo potrdila o zdravstvenosti pridelkov. To poročilo ministruva za zunanje zadeve je bilo dostavljeno vsem oglednim in kontrolnim postajam v vednost in ravnanje, ker so pooblašene, da izdajajo izvozna dovoljenja.

Nove aretacije poljskih poslancev

Katovice, 26. septembra. d. Slezijski sejm je bil danes razpuščen. Po razpustu sejma je policija izvršila najprej hišno preiskavo pri opozicijskem poslancu Korfiantu, ki je bil nato aretiran. Aretiran je bil tudi njegov tovariš, poslanec Trempka.

Giuriati obdrži mesto predsednika poslanske zbornice

Rim, 26. septembra. AA. List »Popolo di Roma« priobčuje vest, da bo novoimenovani tajnik fašistične stranke Giuriati obdržal svoje dosedanje mesto predsednika poslanske zbornice.

Obisk belgijskih industrijalcev

Beograd, 26. septembra. k. Novembra dopotuje v Jugoslavijo skupina belgijskih industrijalcev in zastopnikov gospodarstva, ki prepotujejo vsa Evropa, da spoznajo razmere. Prihodnje leto na spomlad bodo pa naši zastopniki gospodarstva prepotovali Belgijo in Holandijo. Dohod belgijskih gospodarskih zastopnikov je dobrodošel prav v tem času izvozne kampanje naših poljskih pridelkov v te države.

Bolgari ne pojdejo na balkansko konferenco

Sofija, 26. septembra. AA. Bolgarska delegacija, ki je bila odrejena za balkansko konferenco v Atenah, je sklenila, da ne odpotuje tja. Kot razlog navaja, da grški tisk v zadnjem času napada Bolgarijo. Stvarni razlog pa je med tem drugi. Na dnevnem redu atenske balkanske konference namreč ni postavljeno vprašanje narodnih manjšin, a o tem je bolgarska delegacija hotela v glavnem govoriti.

Kako se je vršil proces proti dr. Vratoviću

»Obzore« z dne 19. septembra prinaša podrobno poročilo o procesu proti dr. Vratoviću in tovarišem. Iz tega poročila posnemamo te podrobnosti:

Proces Vratovića in tovarišev se je vršil v Rimu od 7. do 11. avgusta pred izrednim sodiščem. Obtožnica je bila dvignjena proti 13 osebam, od katerih je bila ena gospodična tekom preiskave izpuščena na svobodo, ker se je moralo proti njej vsled pomanjkanja dokazov ustaviti kazensko postopanje. Dveh obtožencev niso oblasti mogle aretirati in so zato bili pred sodiščem samo ti:

Dr. Mirko Vratović, odvetnik iz Trsta, Miho-vil Bradamante, vseučilišnik iz Baria, Ivan Lazarić, vseučilišnik iz Napolja, Miro Zmak, di-jak visoke trgovske šole, Viktor Perkovič, poštni uradnik in Anton Ivesa, privatni uradnik v Trstu. Vsi ti obtoženci so rojeni v Pulju in ita-lijanski državljani. Nadalje so bili obtoženi An-drejo Kukanja, pravnik iz Padove, italijanski državljani in jugoslovanski državljani: Josip Riemer, trgovec iz Sušaka, Boren Emilij, stav-benik iz Sušaka in Milenko Tudorić iz Splita, študent medicine v Bariu.

Ta obtožnica kakor ona, ki je sestavljena za bodo-či proces imata isto podlago in skuša se jima dati isti značaj. Sicer se ne obtožuje dr. Vratović za teroristična dejanja, naglašajo pa se v obtožnici, da so vršili on in tovariši protitalijansko propa-gando in pripravljali tla za teroristično akci-jo. Dr. Vratovića in tovariše so vrhu tega obto-ževali, da so vršili špijonažo na korist neke tuje države. Proces se je vršil tajno in niti fa-šistični časnikarji niso imeli dostopa. V tem je stvaren dokaz, da ni imel proces onega učinka, ki so ga fašisti pričakovali, in da je obtožba o neki špijonaži bila celo za fašistični tribunal deplasirana, ker bi drugače obesili fašisti go-tovo ta očitek na veliki zvonce.

Sojenje obtožencev se je izvedlo z največjo strogostjo, da se tako fašizem reši nekaterih neprijetnih Jugoslovancev in da se Hrvat in Slo-venec v Juljski Benečiji preplašijo. Na tem pro-cesu se je hotelo pokazati, da so jugoslovanski državljani Riemer, Tudorić in Emilij bili agenti, ki so v politične svrhe izkoristili neko dozde-vno špijonažo dr. Vratovića in drugih obtožen-cev, ki so italijanski državljani. Ta dokaz pa se ni posrečil in zato so morali biti Riemer, Tu-dorić in Emilij oproščeni in izpuščeni na svobo-do. Dr. Vratović in ostali obtoženci razen Per-koviča so bili vsi obsojeni samo zato, ker so delali za Dijaško matico, ki je podpirala revne dijake, da so mogli dovršiti študije. Po izpovedi obtožencev, ki so bili na tem procesu opro-ščeni, moremo s procesa poročati nekatere za-nimive momente.

Ko se je hotela za vsako ceno dokazati obto-žencem špijonaža, je uporabil fašistični tribunal tudi neko geografsko karto, ki je bila izrgana iz starega leksikona, in celo filatelistično zbirko obtoženega Ivesa. Razne znamke, ki jih je Ivesa dolga leta zbiral, so bile dokaz, da je vršil s temi znamkami špijonažo. Ta fašistična iznajdba je obstojala v tem, da se je Ivesa imputiralo, da je z menjavo znamk in razglednic z drugimi filatelisti v Italiji in tujini vršil špijonažo. Tako tudi z nekaterimi ljudmi iz Jugoslavije. Ivesa pa je dokazal, da je zamenjaval znamke z vsemi filatelisti, tudi z onimi iz sovjetske Rusije, sa-mo z jugoslovanskimi ne. Dva zaprisežena sod-na izvedenca sta enako morala potrditi, da je Ivesa zbirka nekaj čisto normalnega in da se z ničemer ne razlikuje od drugih, vsled česar tudi ne more biti govora o špijonaži. Ko je propadel tudi zadnji poskus, da se obtoženci obto-žijo špijonaže, se jih je obtoževalo za protifa-šistično propagando. V čem naj bi obstojala ta propaganda, se ni napovedalo. Zanimivo je to, kar je izpovedal komandant karabinerje v Ba-riu, da je bil namreč študent Tudorić, ki je bil italijanski štipendist, pod stalnim nadzorstvom policijske oblasti. Kljub temu pa se je sodba glasila: dr. Vratović 10 let, Bradamante 12 let in 6 mesecev, Kukanja 4 leta, Zmak in Lazarić po 3 leta težke ječe, Perkovič je bil oproščen in enako vsi trije jugoslovanski državljani. Per-kovič pa je v zaporu duševno in telesno tako zbolel, da so ga dali sedaj v norišnico v Rim. Vrhu tega pa je še zelo bolan na tuberkulozi.

Dražba občinskih lovov

Sreško načelstvo v Krškem razglasa: Lovi naslednjih občin se bodo oddajali v zakup na javni dražbi za dobo 5 let in 3 mesecev t. j. za čas od 1. januarja 1931. do 31. marca 1936.: Boštanj, Bučka, Catež, Kostanjevica, Krško, Mokronog, Raka, Studeneč, Sv. Križ pri Kostanjevici, St. Janž, St. Jernej, St. Rupert, Skocijan, Šmarjeta, Trebelno, Tržišče in Velika Dolina.

Dražba se bo vršila za občine: Bučka, Stude-neč, Raka in Krško dne 4. novembra 1930. ob 9. uri dopoldne pri sreskem načelstvu v Krškem; za občini Boštanj in St. Janž dne 5. no-vembra 1930. ob 9. uri dopoldne na uradnem dnevu v Radečah v občinski pisarni; za občini Šmarjeta in Skocijan dne 7. novembra 1930. ob 9. uri dopoldne pri sreskem načelstvu v Krškem; za občine Velika Dolina, Catež, Kostanjevica, Sv. Križ pri Kostanjevici in St. Jernej dne 11. novembra 1930. ob 9. uri dopoldne pri sreskem načelstvu v Krškem ter za občine Mokro-nog, St. Rupert, Trebelno in Tržišče dne 13. no-vembra 1930. ob 8. uri dopoldne na uradnem dnevu v Mokronogu v občinski pisarni.

Dražbeni pogoji se lahko vpregledajo do dneva dražbe med uradnimi urami pri sreskem načel-stvu v Krškem.

Izboljšanje pokojninskega zavarovanja nameščencev

Pravilnik o draginjskih dokladah. — Novi plačilni razredi.

Ljubljana, 26. septembra.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani je prevzel na sebe vse dolžnosti bivšega Ob-čnega pokojninskega zavoda ter vseh nadomest-nih pokojninskih zavodov v bivši Avstriji, ka-teri so izvajali pokojninsko zavarovanje od leta 1909. dalje. Nabrane rezerve so vsled deval-vacije krone propadle tako, da naš Pokojni-nski zavod od nabranega kapitala ni prejel ni-česar.

Lep napredek zavoda.

Navzlic temu, da za prevzete obveznosti ni-smo prejeli ničesar, je pokojninsko zavarovanje doseglo zelo lep napredek. Njegov dosedanji razvoj moremo razdeliti v 2 epohi. Prva epoha bi bila od začetka poslovanja do konca leta 1923., v katerem razdobju so se pobirale nizke premije, ki pa niso odgovarjale plačam name-ščencev ter jih vsled valutarnih prilik tudi ni bilo mogoče zvišati. Zaradi teh dejstev so bile rezerve nabrane za zavarovanje od leta 1909. do konca leta 1923. tako neznatne, da bi zado-stovale za zavarovanje datjev v današnji vi-šini le za 5 do 6 mesecev.

Prvo zvišanje premij.

Prvo pomena vredno zvišanje premij se je izvršilo 1. januarja 1924., od katerega dne dalje začenja šele pravi razvoj pokojninskega zavarovanja, in z njim druga epoha dela Po-kojninskega zavoda. Od tega časa dalje si je prizadevala uprava zavoda, da omili posledice propasti rezerv za predvojno dobo in ji je z do-brim in smotrenim gospodarstvom zavodove imovine uspelo, da je mogla že leta 1924. za-četi s valorizacijo vseh do tedaj vplačanih pre-mij. Po prvi izvršeni valorizaciji so se vse predvojne premije, kakor tudi one plačane do leta 1923., računale z višjimi zneski v dinarjih, a največ z dinarjev 90.—. Že januarja 1928. se je ta valorizacija zvišala na Din 126.—, in letos spomladi se je napravil še korak naprej s tem, da se je predložilo gospodu ministru za soci-jalno politiko povišanje valorizacije na Din 150.—.

To spremembo pravilnika o draginjskih do-kladah je odobril g. minister za socialno po-litiko in narodno zdravje z dne 23. sept. 1930., St. br. 86.084. S to spremembo bodo vse bo-doče od 1. oktobra 1930. naprej priznane rente računane z valorizacijo Din 150.—.

Uvedba treh novih razredov.

Ker pa kljub povišanju valorizacije pri vo-dilnih in ostalih višjih uradnikih zavarovana renta še ni v skladu z njihovimi službenimi prejemki, je načelstvo predložilo v svrhu zava-rovanja višje rente gospodu ministru za soci-jalno politiko predlog, da se uvedejo trije novi razredi, v katere bi bili uvrščeni vsi oni name-ščenci, kojih službeni prejemki znašajo Din 42.000.— letno. Uvrščeni bi bili v XII. razred oni nameščenci z letnimi prejemki 42.001.— do Din 48.000.—, v XIII. razred oni nameščenci nad Din 48.001.— do Din 54.000.— in v XIV. razred oni nameščenci z letnimi prejemki nad Din 54.001.—.

Clotar Bouvier umrl

Gornja Radgona, 26. septembra.

Po daljši in težki bolezni je danes umrl na svojem posestvu v Gornji Radgoni znani kletar in industrijalec Clotar Bouvier v visoki starosti 78 let. Pokojni je bil eden izmed glavnih pospeševalcev vinogradništva in vinarske indu-strije in je po svojem šampanjcu tudi daleč za-slovel izven meja naše države. Bil je sam usta-novitelj podjetja, ki ga v najlepšem razvoju za-pušča naslednikom. Po pokolenju je bil Fran-coz, po nazoru kozmopolit, a se je v zadnjem času udeleževal tudi slovenskega narodnega živ-ljenja. Pogreb pokojnega bo v nedeljo 28. t. m. ob 16. uri na Gornjeradgonsko pokopališče.

Morilci fin. stražnika Resnika izsledeni

Maribor, 26. septembra.

Pred leti je bil na avstrijski meji ubit finan-čni preglednik Resnik. Ubili so ga tihotapci, ki so jih naše oblasti že takrat osumile tega zlo-čina. Bil je to neki Jamernik s svojimi tovariši. Oblasti so jih postavile dvakrat pred maribor-sko poroto, ki jih je pa morala obkramat opro-stiti zaradi pomanjkanja dokazov. Sedaj pa je eden od te družbe v Avstriji pred svojo smrtjo izpovedal, da so res oni izvršili umor. Zločinci so bili ponovno aretirani in prepeljani v zapore tukajšnjega okrožnega sodišča. Nova razprava proti morilcem bo še letos.

Pismo iz Poljčan

Poljčane, 23. septembra.

Jesen je stopila med nas in nas pozdravila s hladno sapico. Hrami se polnijo in se bodo še polnili z raznimi dobrotami in ko to piše-mo, ne moremo prezreti dejstva, da se bo s tem letnim časom otvorila tudi nekaka sezona za tatove.

Zdaj v predsezoni, ko še kašče niso polne vsega dobrega, se zadovoljujejo tudi z drugimi malenkostmi. Prav radi obiskujejo šole, saj otroci jemljejo s seboj že zimske suknje.

V XII. razredu se plača mesečna premija po Din 300.—, v XIII. Din 390.— in v XIV. Din 420.—. Gospod minister je osvojil ta predlog in izdal naredbo z dne 23. septembra 1930., St. br. 23.648, s katero predpisuje zgoraj ome-njene tri nove razrede.

Višina premij.

Skladno s predpisom § 83. pok. zakona se je spremenil tudi oni del premije, ki odpada na nameščena v sedanjih razredih, tako da v se-danjem I. in II. razredu plača celo premijo službodajalec v znesku Din 54.—, oziroma Din 72.— mesečno. V III. razredu odpade na na-meščena 12 Din, v IV. 30, v V. 39, v VI. 50, v VII. 70, v VIII. 90, v IX. 110, v X. 130, v XI. 150, v XII. 170, v XIII. 190 in v XIV. raz-redu 210 Din.

Kakor razvidno, zadeva povišanje premij le boljše plačane nameščence, katerih službeni prejemki presegajo vsote Din 42.000.— letno, ki so bili do sedaj prenizko zavarovani in se jim omogoča s tem pravica do rent, ki odgo-varjajo njihovim službenim prejemkom. — Za ostale nameščence ostane mesečna premija ista in se razen razdelitve dela premije, ki odpade na nameščena in poslodavca, ne spremeni ni-česar.

S povišanjem valorizacije in z uvedbo treh novih višjih plačnih razredov je storjen zopet velik korak naprej v izboljšanje našega pokoj-ninskega zavarovanja. Te spremembe niso zad-nje in tvorijo le prehod k novemu zakonu, ki bo prinesel končno in trajno ureditev tega za naše nameščence tako važnega vprašanja.

K temu uradnemu pojasnilu Pokojninskega zavoda, ki je zanimivo in poučno, smo prejeli že v četrtak telefonično ekscerpt pravilnika o draginjskih dokladah in vsebino naredbe o po-višanju plačilnih razredov. Danes smo se obr-nili zato na Pokojninski zavod, ki nam je za-devo vsestransko pojasnil ter navedel tudi raz-loge, zakaj je prišlo do nove naredbe in no-vega pravilnika.

Po novi naredbi ministra za socialno poli-tiko znaša osnovna renta po 60 mesecih na leto:

V XII. plač. razr. 7.200 Din, v XIII. plač. razr. 7800 Din in v XIV. plač. razr. 8400 Din. Polna osnova rente po 120 mesecih zavarovanja znaša na leto: v XII. plač. razr. 10.800 Din, v XIII. plač. razr. 11.700 Din in v XIV. plač. razr. 12.000 Din. Letni povpreček po 120 mesecih zavarovanja znaša na leto: v XII. plač. razr. 540 Din, v XIII. plač. razr. 585 Din in v XIV. plač. razr. 630 Din.

Najvišji znesek invalidske rente po 40 letih plačevanja znaša: v XII. plač. razr. 27.000 di-narjev, v XIII. plač. razr. 29.250 Din in v XIV. plač. razr. 31.500 Din.

K tej osnovni renti pride še draginjska do-klada, ki je urejena na podlagi novega pravil-nika ministra za socialno politiko.

Naredbo o novih plačilnih razredih in pra-vilnik o draginjskih dokladah stopita 1. okt. v veljavo.

Tat v šoli

Tako se je tudi pri nas oglasil te dni sličen rokomavh, nadejajoč se dobrega plena. Pa ni bilo nič, ker pri nas imamo navado, da obeša-mo suknje znotraj, je bolj varno. Ker mu to ni uspelo, je počakal ugodnejše prilike. Videč, da se je neki višji razred odpravil na šolski vrt (bila je kmetijska ura), je prebrskal v naglici kolikor je mogel, a se ni utegnil zadržati dolgo, ker se je neka deklica vrnila v razred. Hitro je naznanila, kar je videla, svojemu učitelju, na kar so šli v razred. Uspeh zaželjenega poseta se je kmalu pokazal, ko so začeli učenci tožiti: »Meni je zmanjkalo 8 Din, jaz sem ob klopčič volne in nogavice ni več, škaflica s pi-salnim orodjem mi je zmanjkala itd.

Za možakarjem, ki jo je popihal kot bi se udrl v zemljo in ki ga je imenovana učenka popisala kot malega, beraču podobnega človeka, ni bilo nikakega sledu. Gotovo bi bil odnesel tudi kaj obleke, da ga niso pregnali.

Huda nesreča

Pred kratkim se je pripetila hlapcu Karolu Trsteniku, ki služi pri posestniku in gostilni-čarju Roberu v Lušečki vasi pri Poljčanah, hu-da nezgoda, ki bi ga skoro stalo življenje. — Šel je na skedenj po seno in stopil nerodno na klin lestve, zmanjkalo mu je tal in strmo-glavil je na tla, kjer je nezavesten obležal. — Spočetka so mislili, da ima razbito lobanjo, a se je potem ugotovilo, da se je na glavo le močno udaril. Pač pa si je pri padcu strl roko v zapestju.

Nevarna eksplozija mine

Huda nesreča pa se je v soboto dogodila v Makolah pri Poljčanah. Pod Sv. Ano nad Mako-lami sta bila v kamenolomu zaposlena dva de-lavca. Ker nista pravilno ravnala pri postavljanju mine, je ta mahoma eksplodirala in ene-ga izmed obeh delavcev tako močno ranila, da so ga prepeljali z vozom do Sl. Bistrice in od-tod z vlakom v mariborsko bolnico. Drugi je odnesel k sreči le lažje poškodbe.

Cvet v jeseni

Če omenimo še, da smo v Gajškovem sadov-njaku v Sp. Poljčanah na jablani opazili lepo razvite rdečkaste jabolčne cvete, bi bile s tem za enkrat novice iz naše doline pri kraju.

Avtobusni in železniški vozni red

Ljubljana, 26. septembra.

Kr. banska uprava Dravske banovine razglasa: Na podlagi § 54. odstavka 2. obrtnega reda se pozivajo vsi imetniki koncesij za periodično pre-važanje oseb v območju Dravske banovine, da predložijo v oblastveno odobritev zimske vozne rede svojih avtobusnih prog, v kolikor niso tega že storili, oziroma v kolikor ne ostanejo v ve-ljavi dosedanjih oblastveno odobreni vozni redi.

Po obvestilu iz direkcije državnih železnic v Ljubljani ne bo bistvenih izprememb železniških vozni redov.

Vozni red, ki naj se predloži v 3 izvodih ob priključitvi takse 20 Din. v kolkih po tar. post. 5 taks. tarife zakona o taksah za odobritev, mora vsebovati tudi kilometražo in cenik.

Ne glede na to, preko koliko srezov gre avto-busna proga ali od katerega oblastva je bila kon-cesija podeljena, je vse vozne rede, in sicer za celotne proge do vključno 4. oktobra 1930 pred-ložiti kr. banski upravi Dravske banovine v Ljub-ljani, ki bo vozne rede, kojih odobritev pritiče obrtnim oblastvom I. stopnje, po pregledu dostavila tem v poslovanje.

Podjetja, kojih vozni redi ostanejo neizpreme-njeni, naj to javijo v zgornjem roku.

Opozarja se, da se izpreminjanje odobrenih zimskih vozni redov ne bo pripuščalo brez teht-ne razloga in da se bo proti podjetjem, ki bi obratovala brez oblastno odobrenega voznega re-da ali preko njega, ki bi vozne rede samolastno izpreminjala, postopalo po kazenskih določilih obrtnega reda.

Zahvala

Moj častni večer v slovenskem narodnem gle-dališču, ki mi ga je dovolilo prosvetno mini-strstvo, je za menoj. Moj velik »Gorenjski slav-ček« je odpet, zato me sili čut hvalečnosti do cenjene publike, ki me je počastila preteklo soboto v operi s svojim obiskom lepe, meni ne-pozabne predstave, da se ji zahvalim najuda-neje in najprisrčneje.

Bili so to po dolgih letih mojega udejstvova-nja v operi in javnosti sploh zame najsvetlejši trenutki in spomin nanje mi bo ostal kot velik zadoščenje vse življenje, ki je še pred menoj.

Razen ljubljanski gledališki publiko pa gre moja globoka zahvala še raznim institucijam in korporacijam ter društvom: Glasbeni Matiej. Ljubljanskemu Zvonu, Trg. društvu Merkur. Glasbenemu društvu Ljubljana, Pevskemu dru-štvu Krakovo-Trnovo, Savezu muzičarjev kra-jevine Jugoslavije, gledališki upravi, Udruže-nju solistov in zboru, Sokolu I. na Taboru, po-moščniku bana gospodu dr. Pirkmajerju, ljub-ljanskemu županu dr. Dinku Pecu, darovalcem šopkov, vencev in drugih darov, dalje članom mariborskega narodnega gledališča, gg. kriti-kom in pa številnim prijateljem in znancem iz Kranja ter Šmartna pri Litiji. Končno moja iskrena zahvala vsem, ki so se me na kateri koli način spominjali v teh dneh, posebno pe za naklonjenost vsem našim dnevnikom.

Vaš France Rus.

Radio

Ljubljana, sobota, 27. septembra: 12.00 Dnev-ne vesti — plošče. 13.00 Čas, borza, plošče. 18.00 Koncert radio orkestra. 19.00 Ga. Orthaber: Angleščina. 19.30 Dr. Valter Bohinec: Aktualni ura. 20.00: Plošče. 20.30: Prenos iz Beograda.

Beograd, sobota, 27. septembra: 12.45 Opold koncert radio kvarteta. 13.30 Poročila. 17.00 Mladinska ura. 17.30 Narodne pesmi s sprem-ljanjem kitare, poje B. Nikolić. 18.00 Zdravstve na ura. 19.00 Umetnost cerkve sv. Jurija v Oplencu, predavanje. 20.00 Plošče. 20.30 Kla-virski koncert gospe I. Petrović. 21.30 Koncert sokolskega pevskega društva iz Vel. Bečkereka.

Zagreb, sobota, 27. septembra: 13.30 Poro-čila. 17.00 Popoldanski koncert. 18.30 Dnevne vesti. 20.15 Kulturne in društvene vesti. 20.30 Koncertni večer (prenos iz Beograda). 22.40 Plesna glasba.

Pod črto

Nobeno reč ne ljubi otrok tako zelo, ko ro-pot. Čim večji dela ropot, čim bolj se sliši nje-govo razbijanje, tem bolj zadovoljno se smeh-lja in veselo gleda okoli sebe, češ, poglejte me, kako znam razbijati. In če človeka še tako uše-sa bole, ne more otroku prav zameriti, ker ves ta ropot je le dokaz njegove eksistence in probujajoče se zavesti ter energije. Drugo pa je, kadar delajo po nepotrebnem ropot starejši ljudje. Takrat pa vse njih razbijanje ni drugo. ko dokaz, da se še niso čisto otrešli otroške dobe. In čisto vseeno je, če delajo nepotreben ropot le z bičem, ali pa s svojim motorjem. — Oba ropota sta na isti razvojni zaostanosti. A tudi dokaz popolne brezobzirnosti. Kajti v me-stih mora postati življenje ubupno, neznosno, če se eden ne ozira na drugega. Vsakdo v mestu ima pravico, da ga ne moti noben hrup v nje-govem počitku in zato mora vsak nepotreben ropot izginiti. V velikih mestih se že tudi bore proti ropotu, pri nas, ki pobiramo po navadi le slabe strani velemest, pa uvajamo ropot. Od avtobusov pa tja do gramofonskih plošč in ote-pavanja preprog, vse služi samo čim bolj inten-zivnemu delanju ropota.

In gorje tistemu, ki protestira proti temu ro-potu. Vse je proti njemu, vse ga obsaja, ker moti našo idilo ropota. Kaj se hoče! Smo pač še mladi in naša velemesta so šele v otroški dobi.

Dnevne vesti

— Službeni list kraljevske banske uprave Dravske banovine št. 27 z dne 27. septembra 1930 ima sledečo vsebino: Zakon o železnica javnega prometa. — Zakon o carinskih ugodnostih za hotelsko industrijo. — Zakon o svetovni poštini konvenciji, sklenjeni v Londonu dne 28. junija 1929 med kraljevino Jugoslavijo in ostalimi državami, člani svetovne poštne zveze. — Uredba o sprejemanju v službo in opravljanju izpitol uradnikov ministrstva za zunanje posle. — Uredba o ocenjevanju uslužbencev ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje. — Uredba o osnovanju sodišč za mlajše maloletnike. — Naredba ministra pravde z dne 5. maja 1930., št. 43.641. — Razne objave iz »Službenih novic«.

— Uradne ure pri poštini direkciji. S 1. oktobrom se bodo izpremenile uradne ure pri poštini direkciji in terenskih brozajnih in telefonskih sekcijah. Ob delavnikih razen sobote so od 1. oktobra pa do 1. maja določene uradne ure od 9. do 12-30 ter od 15-30 do 18. ure. Ob sobotah so uradne ure od 8. do 14.

— Villanova koča na Begunščici je od nedelje 21. t. m. zatvorena.

— Ukinitve letalskega prometa na progi Zagreb—Dunaj. Koncem meseca nameravajo ukiniti letalski promet na progi Zagreb—Dunaj, ker bo s tem terminom doseženo število letov, ki je bilo določeno na tej progi. Ker je promet še vedno živahen, bodo ukrenili potrebno, da proga ne bo še ukinjena. Doslej se ni na tej progi pripetila niti najmanjša nesreča.

— Srbski svečeniki ne smejo v gledališča in kino. Patrijarh je te dni izdal zanimivo odredbo, ki obsega 14 točk. V njej so navedeni vsi lokali, v katere svečeniki ne smejo zahajati. Razen tega so dobili navodila, kako naj se vedejo v javnosti. Prepovedano jim je tudi zahajanje v gledališča, kinematografe in kavarne ter igranje kart.

— Zanimiv tiskovni proces. V sredo je pričela razprava po tiskovnem zakonu proti uredniku »Katoliškega lista« dr. Stjepanu Bakčiču, katerega je tožil znani župnik starokatoliške vere Stjepan Zagorac. V imenovanem listu so imenovali v nekem članku župnika Zagoraca falsifikatorja zgodovinskih dejstev. Proces je bil odgođen.

— Kaznjive manipulacije s poštami znamkami. Direkcija pošte in brozajva v Ljubljani je odredila, da se morajo izročiti kazenskem sodišču vse one osebe, ki se zasačijo, da so na poštne pošiljke nalepile že rabljene znamke, ali znamke, sestavljene iz več delov, ali ponarejene ali pa sumljive poštne znamke. Take osebe bodo od pošte kaznovane na plačilo primerne globe, a hkratu bodo ovadene sodišču. Poštini uradi pa bodo morali pri tem poštovati tudi okolnost, če so osebe, ki so jih zalotili pri manipulacijah s poštami znamkami na pošiljkah, tudi kazensko odgovorne.

— Zdravnik iz Maribora odkril zdravljenje revme z medom. Iz Londona poročajo, da so na mednarodnem kongresu čebelarjev zbudila ogromno pozornost predavanja dunajskega profesorja dr. Grünfelda in berlinskega profesorja dr. Kretschyja. Oba sta dokazala, da je strup čebele izvrstno sredstvo proti revmatičnemu obolenju. Prvzaprav je jugoslovanski zdravnik dr. Filip Terč iz Maribora prvi opozoril na zdravljenje revmatizma s pikom čebel in poročal o tem v strokovnih listih, a njegova poročila niso bila opažena. Dr. Kretschyju je uspelo, pridobiti strup čebel v obliki za injekcije. Triletni poizkusi na dunajski in berlinski kliniki so dokazali, da je terapija s strupom čebel najuspešnejša. Preparat se imenuje »Imenin« in ga izdeluje državni seroterapevtski inštitut na Dunaju. V klasični deželi revmatizma v Angliji je ta iznajdba zbudila največjo pozornost.

— Cement za kmetovalce v Murski Soboti. Kr. banska uprava Dravske banovine je poslala podružnici Kmetijske družbe v Murski Soboti 24 vagonov cementa po polovični ceni za že določene prosilce. Ker bo nekaj cementa preostalo, se lahko prikladi pri predsedniku podružnice tudi oni kmetovalci, katerim sedaj cement še ni nakazan, pa bi radi še letos napravili betonska gnojšča.

— Student iz Ljubljane in zagonetna smrt Elfride Mihalko. Zagonetna smrt Čehinje Elfride Mihalko, ki so jo našli mrtvo ob obali Donave pri Beogradu, še vedno ni pojasnjena. Kakor smo že poročali, se je pri preiskavi imenovalo tudi ime nekega študenta iz Pančeva, ki se pa nudi v Ljubljani. Ta študira na univerzi. Ko je študent zvedel o tem, se je takoj odpeljal v Beograd in je bil zaslisan. Bil je sicer v družbi Elfride Mihalko, vendar ne usodno noč, ko je Elfrida izginila. Isto noč je bila tudi umorjena. Zločinci so jo nato vrgli v Donavo. Student, ki je sin uglednega lekarnarja v Pančevu, je bil to noč v kinu. Neki seljak je izjavil, da je videl usodno noč neki plav avto, v katerem so zločinci pripeljali že umorjeno Elfrido k Donavi. Policija išče z vso vneto sedaj šoferja, ki je vozil ta avto. Razen tega bo Državni sanitetni svet ponovno preiskal Elfridina pluća, da ugotovi, ali je bila umorjena, ali je sama skočila v vodo.

— Usoden roman lepe Zagrebčanke. L. 1909 je iz Zagreba izginila 16-letna bčerka nekega uglednega meščana. Šla je s cirkusom in postala ahalka. Prepotovala je ves svet. Svetovna vojna jo je zalotila v Parizu. Postala je bolničarka. Njen zarotenec ji je umrl v rokah. Bil je težko ranjen na fronti. Po vojni je šla zopet v cirkus, a moči so ji opešale. Padla je nekoč s konja in se morala za vselej posloviti od cirkusa. Zaredila je v bedo in pribirala še toliko denar-

ja, da se je vsa strla in osivela kot beračica vrnila v domovinsko občino Zagreb. Pred dnevi jo je v Zagrebu aretirai stražnik, ker je beračila.

— Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov v Ljubljani priporoča svojim rednim članom posejanje onih hotelirjev, gostilničarjev in restavaterjev, ki so ustanovni člani društva. Prvi seznam je že razposlan, drugi se razpošlje meseca oktobra.

— Privatni učni tečaji: slovenščina za izobražence; splošno izobraževalni tečaj (slovenščina, spise, računovodstvo); knjigovodstvo; nemščina, začetni in nadaljevalni tečaj ter posebni za mladino; francoščina za začetnike. — Začetek pouka 1. oktobra na ženskem učiteljskem (Resljeva cesta 10, II. vhod). Pojasnila daje šolski sluga, ki sprejema tudi še priklase. Vsi, ki so se v Delavski zbornici prijavili, dobe tudi pismeno obvestilo 499

— Volna, omhaž, nogavice in pletenine v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Zidovska ulica 4 in Stari trg 12. —166

— Poneverba blagajnika zagrebške rešilne postaje. Blagajnika zagrebške rešilne postaje so izročili sodišču, ker je poneveril okoli 136 tisoč Din. Poneverbo so odkrili že lani. Blagajnik Mijo Balogović se je tedaj zavezal, da bo odplačeval vsoto v mesečnih obrokih, obveze pa ni držal. Zato je moral pred sodnike.

Ljubljana

Sobota, 27. septembra 1930., Kozma in Damjan. Pravoslavni: 14. septembra, Vojdrag.

Nočno službo imajo lekarne Kmet na Dunajski cesti, Leustek na Resljevi cesti in Bohinec na Rimski cesti.

* Gospodinjina šola »Mladika«. Vpisovanje se bo vršilo 29. in 30. septembra t. l. vsakokrat od 9. do 12. ure v pritličju Mladike. Pouk se bo pričel 1. oktobra ob 8. uri.

* Akcija proti beračem. Po vzoru drugih mest je tudi mestna občina ljubljanska pokrenila akcijo, da se beračenje v Ljubljani onemogoči. V ta namen bo socialno politični urad mestnega magistrata oddaljal proti nabavni ceni 5 dinarjev in proti obvezi do mesečnega prispevka posebne tablice kot znake, da je po hišah in lokalih, opremljenih s temi tablicami, beračenje prepovedano. Te tablice naj stranke pritrldijo na vrata, berače pa naj naslove na mestni socialno politični urad, ki bo ukrenil vse potrebno, kar se tiče njih oskrbe. Odredil bo pa tudi, da se tuji berači odpravijo v svoje domovne občine, oziroma kaznujejo delomrznj.

* Posvetovalnica za matere. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja vse članice in članov svojke, da je ukinitel poslovanje svoje posvetovalnice za matere v prostorih zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani. Urad bo tako posvetovalnico uredil v lastni stavbi. Dotedaj pa naj se matere ali noseče članice in svojke uradovih članov zglasujejo brez vsakega uradovega nakazila pri zavodu za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani, kjer bodo dobile brezplačno vse potrebne navete in pomoč kakor druge matere, ki niso članice OUZD.

* Ljubljanskim v Hubadovi župi včlanjenim pevskim društvom! Na podlagi tajnikove okrožnice nemudoma študirajo Koroške narodne pesmi za 10. oktober t. l., in sicer moški zbori le 3 moške zbere, mešani pa 3 moške in 3 mešane. Notni material dobite v par dneh pri tajništvu župe. Moški zbori naj poleg narodnih vadijo še E. Adamičovo »Molitev« (Ti, ki si nas...). Skupna vaja za združene moške zbere bo v Glasbeni Matici 8. oktobra zvečer ob osmih, skupna vaja za mešane zbere pa dne 9. oktobra zvečer ob osmih istotam. Društva naj v teh večerih svoje vaje opuste. Udeležba vseh pevcev in pevk naj bo polnoštevilna pri vajah in na nastopu. — Župni pevovodja.

* Ribji trg. Od petkih običajni ribji trg je bil včeraj normalen. Domačih rib je bilo malo. Na trgu so bile le ščuke, pečenke in črnooke. Cene ščuk so 40 Din kg. Morskih rib je bilo precej na trgu. Gospodinje so jih mnogo pokupile.

* Zanimivosti z ljubljanskega sadnega trga. Tržno nadzorstvo je sedaj zopet uvedlo zabeleževanje cen sadja na deski, viseči ob knjigarni na Vodnikovem trgu. Na trgu je bilo prav mnogo belokranjskega grozdja. Cene belokranjskega grozdja (izabeli in otelu) so bile 4 do 5 Din kilogram, dalje kraljevini 7 Din in smederevsko pa 7 do 9 Din kg. Hrušk letos sploh ni na trgu, niti navadnih tepk. Jabolk je bilo prav mnogo. Prodajali so jih po 3 do 6 Din kg po kakovosti. P. pomniti je treba, da se tržno nadzorstvo mnogo trudi, da bi uredilo tržne cene, a v marsikaterem primeru so gospodinje krive, ker same draže blago, čeprav je uradna cena mnogo nižja. Pa tudi napačne časopisne informacije mnogokrat povzročijo, da prodajalke dražje prodajajo.

* Beg iz umobolnice. V noči od 24. na 25. septembra sta iz ljubljanske umobolnice na Poljskem nasipu pobegnili 24letni Janez Bukšič, visok 170 cm, doma iz Spodnje Šiške in Anton Horvat - Markovič, 27 let star, visok 175 cm, doma iz Kranja. Obležena sta bila v bolniško obleko, ki je običajna v bolnici. Kam sta krenila, ni še znano. Najbrže se potikata kje po ljubljanski okolici.

* Gobe na trgu. Včeraj je bilo na trgu izredno veliko lepih in zdravih gob, jurčkov vseh vrst. Zaradi preobilice blaga so cene tudi včeraj padale ter so prodajalke merico gob ponujale

po 4 Di. Tržno nadzorstvo pa je umestno odredilo, da se morajo gobe prodajati po 10 Din kg, merica pa po 3 Din, kar se je tudi zgodilo. Gospodinje, ki so vedele za to odredbo tržnega nadzorstva, niso hotele dati višje cene. Kmetice pa so skrivaj skušale dvigniti ceno gobam za 1 Din. Menimo, da je cena 10 Din za kg gob še vedno močno previsoka, kajti po nekaterih krajih na deželi so gobe po 3 Din kg.

Največjo zalogo

kuhinske posode kot aluminijasto lahko in posebno močno, emalirano modro, rujavo in sivo, prvovrstnih znamk, nudi le tvrdka z železnino

Stanko Florjančič
Ljubljana, Sv. Petra cesta 35

* Razne tatvine. Na Glincah stanujoči Fran Aleš je policiji prijavil, da mu je neznan tat odnesel iz kabine Društvenega doma na Glincah objektiv k kioskaparatu, vreden 1000 Din. Tat je izginil brez sledi. — Na Tržaški cesti bivajoči gostilničarki Evid Müller je neznan tatica odnesla iz nezaklenjene spalne sobe uro budilko. Tatvine je osumljena neka 45 let stara ženska. — V Železnikarjevi ulici stanujoča Antonija Stadler je policijski upravi prijavila, da je v četrtek popoldne poslala v Vodmat svojega sina dijaka Ivana, da bi tam izročil neki stranki jopo, vredno 400 Din. Sin je jopo zavil v papir, se vsedel na kolo in oddiral proti Vodmatu. Pred gostilno Hafner se je ustavil, položil kolo z zavojem ob zid ter šel v gostilno pogledat, če je mogoče stranka v gostilni. Ko se je vrnil, je zavoj z žensko jopico že izginil. Kdo ga je »sunil«, še ni dognano in bo tudi težko izslediti uzmoviča.

* Aretacije. Od četrta do včeraj popoldne je policija zaprla tri delinkvente, med temi nekega Kospovica zaradi težkega izgreda v gostilni, za tem Bosanca Hasana Tepčegija zaradi težke telesne poškodbe in naposled je policija prijela nekega nevarnega zločince, ki so ga že dalj časa iskali.

Maribor

* General Bošković v Mariboru. Na svojem inspekcijskem potovanju je prišel včeraj v Maribor načelnik vojaškega geografskega inštituta v Beogradu general Stevan Bošković. m Sokolski nastop na Pobrežju. Jutri popoldne bo na Pobrežju javni telovadni nastop sokolskega društva Maribor II. Člani mariborskega Sokola so dolžni udeležiti se prireditve v civilu z znakom.

* Smrt starega trgovskega veterana. V noči od četrta na petek je v svoji vili pod Kalvarijo umrl g. Karel Soss, bivši trgovec v Mariboru, iz znane starokranjske trgovske rodbine in ožji sorodnik ravnatelja tukajšnje davčne uprave g. Sedlarja in urarja Ilgerja. Zapustil je vdovo brez otrok. N. v. m. p.

* Gostilničarska nadaljevalna šola v Mariboru. Vpisovanje učencev in učenk v vse tri razrede bo v sredo 1. oktobra od 15. do 18. ure v prirodoslovnem kabinetu državne trgovske akademije na Zrinjskega trgu št. 1, I. nadstropje, vrata 31. K vpisovanju se morajo prinesiti vsi potrebni dokumenti. Solo mora obiskovati vsak vajenec in vsaka vajenka. Ponavljalni izpiti bodo v četrtek 2. in v petek 3. oktobra od 15. ure dalje. Redni pouk se prične 6. oktobra od 15. uri. Natančnejši podatki se dobe pri vpisovanju.

* Prijave za abonma se pri gledališki blagajni še vedno sprejemajo. Abonenti dobe 25 predstav, 15 dramskih in 10 glasbenih.

* Dobra hrana v Javni kuhinji na Slomškovem trgu št. 6 v A razredu popoldne in zvečer Din 8-30, v B razredu Din 12-30, v C razredu Din 14-30. Priglašajte se! 316

* Velefilm »Atlantec« predvaja tukajšnja Zveza kulturnih društev v kinu »Union« še danes v soboto in jutri v nedeljo. »Atlantec« je dosedaj največji zvočni film.

* Izvoz sadja. Poleg Avstrije, Nemčije, Holandije in Francije kupuje letos naše sadje, posebno jabolka, tudi Belgija. Samo posamezni trgovci naročajo po več vagonov. Povprečna cena za jabolka je 32 nemških mark za 100 kg, postavljeno na avstrijsko mejo pri Špilju. V tužno gredo zelo velike količine.

* Grozdje gnije. Zaradi deževja je začelo v okolici Maribora in po Slovenskih goricah gniti. Ljudje so prisiljeni, da ga odbirajo.

m Poskus samomora. Obesil se je pred nekaj dnevi v Gačniku pri Pesnici 50letni posestnik J. Z. Sin in sosed sta ga še pravočasno našla in mu rešila življenje.

* Sejem za govedo in konje. Na zadnjem sejmu za govedo v Mariboru je bilo 6 konj, 13 bikov, 152 volov, 337 krav in 6 telet, skupaj 534 glav. Prodanih je bilo 397 živali, od teh 15 v Avstrijo in 13 v Italijo.

* Mesne cene. V Mariboru se prodaja volovsko meso I. vrste kg po 18—20 Din, II. vrste 16—18 Din, meso bikov, krav in telic 14—16, teletina I. vrste 24—35, II. vrste 16—24, svinjetina pa 15—28 Din.

* Ribji trg. Na včerajšnjem ribjem trgu so se prodajale tonine po 88 Din, sipe po 84 Din, morski rak pa po 32 Din kg.

* Nesreča v kurilnici. Včeraj v petek ob 3. uri zjutraj je padel v kurilnici državnih železnic z lokomotive kurjač Ferdinand Koren in se nevarno poškodoval po glavi ter zadobil tudi notranje poškodbe. Prepeljali so ga v bolnico.

* Iz prošlosti Rudolfa Pečenika. Policija je iz listin ugotovila, da je bil poljski čuvaj Rudolf Pečenik, ki je ubil dijaka Stanka Bezjaka, pred leti že sam obsojen na 2 meseca zapora zaradi hudodelstva tatvine, večkrat pa je bil radi slinčnih deliktov tudi v preiskavi.

* Cesar Franc Jožef I. v izločbi. V četrtek je policija zaplenila precej velik kip pokojnega avstrijskega cesarja Franca Jožefa I., katerega je imel v svoji izločbi na Pobreški cesti trgovec Ivan Wernig še v dvanajstem letu po detronizaciji Habsburžanov in razpadu Avstrije m Neporavnani zapitek. Vrabl Marija, natakarka v kavarni »Evropac«, je prijavila, da ji dolguje neki I. F. neznanega bivališča 430 Din na zapitku. Policija je uvedla zasledovanje.

* Eksplozija sode z novim vinom. Včeraj popoldne okrog 14. ure je pred veletrgovino z vinom Pugl in Rozman na trgu Svobode nenadoma eksplodiral sod z novim vinom. Vino je brizgnilo visoko v zrak. Rešili so ga malo.

* Aretacija veletatu koles. Orožniki na Pragerskem so pred nekaj dnevi aretirali brezposelnega Alojzija Flajšerja, pristojnega v Vosek pri Sv. Marjeti. In to zaradi suma tatvine koles in tekom dosedanje preiskave je bilo dokazano, da je v ptujskem okraju in drugod pokradel 10 koles. Število bo pa najbrže še narastlo.

Gelje

* Plebiscitne manifestacije odpovedane. Ker je banska uprava odpovedala vse manifestacije ob 10letnici koroškega plebiscita, javlja pripravljalni odbor, da se plebiscitna manifestacija ne vrši.

* Odlikovanje. Sodnik okrožnega sodišča v Celju g. Franjo Brečko je bil odlikovan z redom Jugoslovanske krone 5. stopnje. Čestitamo.

* Pokojninski zavod bo le zidal. V četrtek so se mudili v Celju nekateri člani upravnega odbora Pokojninskega zavoda, med njimi predsednik g. Vrtovc ter arhitekt inž. Šubic. Ogle dali so si ponovno stavbišče v Razlagovi ulici in pri mestnem načelnstvu vložili prošnjo za stavbno dovoljenje ter predložili načrte. Komisijski ogled bo prihodnji torek, deset dni pozneje pa se bodo razpisala dela, z zidanjem pa bodo potem takoj začeli.

* Smrtna kosa. V Trnovljah št. 71 je v četrtek umrl gostilničar in posestnik g. Martin Kramer v 51. letu starosti.

* Cerkvni koncert 5. oktobra. Na uvaževanja vreden nasvet preloži mariborska Gl. Matica svoj koncert na nedeljo popoldne, dne 5. oktobra. K Maticinim koncertom prihaja navadno zelo mnogo občinstva iz okolice. To pa bi izgubilo lepo priliko, če se vrši koncert v soboto zvečer. Koncert bo torej v nedeljo ob 16. uri popoldne.

* Strelska družina v Celju priredi v nedeljo 28. septembra t. l. predtekmovalno streljanje na vojaškem strelišču v Pečovniku. Pričetek ob 3. uri popoldne. Streljanje se vrši na daljavo 100 m leže brez opore z vojaškimi puškami. Istočasno se vrši na daljavo 25 m streljanje s samokresi poljubne vrste. Municijo mora imeti vsak s seboj, medtem ko stane vsak strel s puško 1 Din. Izredno tekmovalno streljanje za nagrade in prvenstvo se bo vršilo meseca oktobra. Če bo slabo vreme, se predtekmata preloži. Datum se bo objavil pravočasno v časopisih.

* Celjska borza dela potrebuje 1 konjskega hlapca, 1 hišnega hlapca, 2 poljska delavca, 1 pomož. delavca, 1 lončarja, 1 pečarja, 1 cement.

Oglas

Dne 10. oktobra 1930 ob 10. uri dopoldne se vrši pri Okrajnem sodišču v Ljubljani, soba št. 15

sodna dražba vile z vrtom

Cesta na Rožnik št. 1 v Ljubljani spadajoče v konkurzni sklad tvrdke Gričar & Mejač. — Najmanjši ponudek za vilo z vrtom (1695 m²) Din 680.000.—. Kavcije treba položiti Din 82.629.—. Podrobnejša pojasnila daje konkurzni upravnik dr. Treo Luce, odvetnik v Ljubljani, Dunajska cesta 29-I. Telefon št. 21-11.

Ljubljana pozdravlja jugoslovansko akcijo

Zgodovinska seja ljubljanskega občinskega sveta — Slava spominu Miloša, Bidovca, Valenčiča, Marušiča in Gortana — Živeli Čehoslovaki

Ljubljana, 25. sept.

Danes ob 17. se je vršila po počitnicah prva redna seja občinske uprave. Seja se je vršila v zborovalni dvorani univerze, ker se v magistratni izvršujejo razna popravila. Seja se je udeležilo 35 občinskih svetovalcev. Seja se je v začetku spremenila v lepo manifestacijo za češkoslovaški narod in uspešno delo naše vlade. Bansko upravo je na seji zastopal banski svetnik Borštinar.

Županovo poročilo

Župan dr. Dinko Puc se je po otvoritvi seje najprej spomnil dogodka, ki se je odigral 6. septembra v Bazovici pri Trstu, kjer so bili ustreljeni Miloš Zvonimir, Bidovec Ferdo, Valenčič Vekoslav in Marušič Franjo. Padli so potem, ko je pred njimi umrl enake smrti Vladimir Gortan, in je bilo pobitih na stotine naših sorojakov, potem, ko je bil požgan »Narodni dom« v Trstu, ko so bili porušeni narodni domovi v Barkovljah, v Rojanu, pri Sv. Ivanu v Opatiji, v Pazinu in v Pulju, potem ko je bilo ustavljeno vsako društveno delovanje in je bilo razpuščenih nad 300 kulturnih, prosvetnih in gospodarskih organizacij, potem, ko je bilo ustavljeno vse časopisje in so bile demolirane tiskarne. Nobene meje nam ne morejo zabraniti izražati svojih simpatij svojim sorojakom ter jim zagotavljati našega sočustvovanja.

Trdno verujemo, da bo prišel čas, ko bo

Ljubljana za politiko 6. januarja - Navdušene manifestacije za kralja - Pozdrav predsedniku vlade gen. Živkoviću

Gospod župan se je nato v vznešenih besedah spominjal lepih svečanosti v Beogradu. Izvajal je:

Isto solnce, ki je v zlati jutranji zori obsevalo trupla onih v Bazovici, je istega dne z zlatimi žarki sijalo na Banjico pri Beogradu, kjer je videlo stošišočlavo množico ter odposlanstva naše vojske iz vseh delov naše države, pehoto in konjenico, mornarico in artiljerijo, tehnične čete in v zraku grmeče aeroplane. (Navdušeni vzkliki: »Živel naš kralj! Živela naša vojska!«) In vsa ta silna množica je polna navdušenja vzklila svojemu ljubljensku kralju, ki je ta dan izročal nove prapore svojim četam ter s tem činom ustvaril nov simbol ujedinjenja, ustvaril novo čvrsto vez med vsemi brati od Triglava do Vardara! (Klici: »Živela Jugoslavija!«)

Vsi združeni na delo!

In skoro istočasno je proglasila visoka kraljevska vlada svoj trdni sklep, da predidimo k organiziranemu delu za oživetje jugoslovanske ideje v cilju, da ustvarimo silno in jako državo, v kateri bomo i Srbi, i Hrvati, i Slovenci stremeli proti istemu cilju polnopravni drug poleg drugega.

Ne uvidim zakaj bi baš mi, ki smo ob meji, ne začeli utirati poti takemu delu. Zakaj naj ne bi mi »divji Balkanci« dokazali svetu, da znamo biti veliki tudi v medsebojni solidarnosti in medsebojni ljubezni, da znamo biti res narod, ki je pobornik miru in reda in nositelj najvišje kulture, ki bo s ponosom smel zahtevati svoje mesto pod soncem med drugimi narodi. Če nas je dobra volja delati tako, lahko mirno gledamo v bodočnost. Mi smo v prvi vrsti poklicani, da začnemo s takim delom, a obljubo, da bomo delali v tem smislu, storimo s tem, da zakličemo iz vsega srca:

»Živel naš kralj! Živela Jugoslavija!«

Sledile so tem besedam viharne ovacije kralju in državi. V dvorani je odmevalo frenetično ploskanje.

Pozdrav ministrskemu predsedniku

Podžupan profesor Evgen Jarc je nato prečital pozdrav mesta Ljubljane predsedniku ministrskega sveta generalu Petru Živkoviću, ki se glasi:

»Vzradoščeni nad velikimi dosedanjimi uspehi kraljevske vlade za konsolidacijo Jugoslavije ter za njen gospodarski in kulturni napredek izjavljajo vsi člani občinske uprave mesta Ljubljane,

da hočejo sledeči manifestu Nj. Vel. kralja in deklaraciji kraljevske vlade, kakor doslej tudi v bodoče v duhu medsebojne strpnosti, zblizovanja in harmonije delovati za blagor mesta Ljubljane in kraljevine Jugoslavije.«

Navzoči občinski svetovalci so ta brzojavni pozdrav ministrskemu predsedniku

zmagal razum tudi v presojanju narodnostnih in manjšinskih vprašanj, da bo prišel čas, ko se bo medsebojno spoštovala vsaka nacionaliteta in spoštoval materinski jezik, jezik vsakogar, kakor se spoštuje danes versko prepričanje vsakogar. Enkrat mora biti konec, če se hoče človeštvo res proglašati za kulturno, nacionalnega šovinizma!

V tem znamenju se klanjamo onim in prosim vas gospodje, da posvetite njih spominu eno minuto molka!

Občinski svetovalci so se dvignili raz sedežev in nastala je v dvorani grobna tišina.

Nato je g. župan molk prekinil z besedo: »Slava jim!« (Občinski svet je ponovil trikatni vzklík: »Slava jim!«)

Zahvala Čehoslovakom

V težkih urah bridkosti nam je bilo posebno v uteho, da je ogromna večina evropske javnosti pravilno presojala situacijo ter nam izrazila svoje simpatije. Iskrena hvala jim zato! (Vzkliki: »Hvala vsem!«) Toda največje zahvalo smo dolžni češkoslovaški javnosti (Viharne ovacije Češkoslovaški.) in njenim novinarjem brez razlike, ki so z največjo odločnostjo pokazale nam svoje prijateljstvo in ljubezen. (Živeli Čehoslovaki!) Naj vedo, da jim tega ne pozabimo nikoli in da nam je geslo — zvestoba za zvestobo — postalo narodno geslo.

sprejeli z viharnim odobravanjem. Podžupan prof. Jarc pa je v utemeljitvi tega pozdrava poudarjal, da je Zagreb te dni doživel svoj veliki zgodovinski dan. Doslej so obstojale nekatere nepravilne med Slovinci in Hrvati, ki so se ravno s posetom ministrskega predsednika ublažile in odstrani. Upa, da je led med nami popolnoma prebit. Kraljevska vlada je od kraljevega manifesta in vladne deklaracije doživela velike uspehe in ravno Zagreb je najboljši dokaz za te uspehe. V nadaljnjem svojem govoru je g. podžupan poudarjal složno in enotno delovanje vseh odgovornih činiteljev. Vse delo naj bo usmerjeno za okrepitev države in za blagor očetinjave.

Občinski svet je soglasno in z viharnim odobravanjem sprejel predlagano brzojavko ministrskemu predsedniku.

Govor g. Ivana Hribarja

Obč. svet. g. Ivan Hribar je nato povzel besedo. Izvajal je med drugim:

Besede g. župana so prišle iz globine srca. Prešinila nas je neizmerna žalost, ko smo čuli strele iz Bazovice. Teško nam je bilo, ko smo videli, kako se postopa z našimi rojaki. Toda žalost, ki smo jo nosili v srcu, je morala biti zaklenjena v naših srcih. To se čestokrat zgodi v našem življenju, da moramo potlačiti neizmerno bol. Z nami pa sočustvuje ves kulturni svet. Nam je drag spomin na one in to nam je v tolažilo. Zahvaljujem se g. županu za njegove lepe besede in predlagam, da bi g. župan one lepe besede o češkoslovaškem narodu, ki je z nami sočustvoval v žalosti, sporočil z današnje seje brzojavno gospodu županu zlate Prage. (Viharno odobravanje in ponovni vzkliki: »Živela Praga!«). Na ta način naj posvedočimo, kako znamo ceniti odločen nastop češkoslovaškega naroda in da smo ostali zvesti geslu: »Vernost za vernost!«

Da se zahvalimo Nj. Vel. kralju za njegov odločen nastop, stopimo v krog delavcev, ki bodo delali z voljo in močjo za blagor domovine in bodo znali ceniti dobrobit vse Jugoslavije.

Pozdravi češkoslovaških gasilcev

Obč. svet. Josip Turk je nato govoril kot starosta JGZ ter navajal sožalne izjave, ki so jih poslali češkoslovaški gasilci na JGZ. Prav ta dvorana — je omenil — je bila priča lepih svečanosti, ki so se vršile za časa vseslovanskega gasilskega kongresa, katerega so se udeležili bratje Čehi, Poljaki in prijateljski nam Francozi. Prosim gospoda župana, da se zahvali češkoslovaškemu novinarstvu, ki se je z vso odločnostjo zavzelo za naše pravice. Predlagam tudi, da obč. svet po svojem županu odpošlje iskreno zahvalo praškemu županu dr. Baxi.

Gospod župan je nato ugotovil, da je občinski svet soglasno in na manifestanten

način odobril njegovo poročilo ter je nadaljeval svoj govor.

Zahvala Jadranske plovitbe

Župan je nato prečital zahvalo Jadranske plovitbe. Naša pomorska korporacija se je v najtoplejših besedah zahvalila mestni občini za izraženo sožalje povodom katastrofe našega najlepšega parnika »Kara-

dordječ«. Izjavila je v dopisu, da bo žrtvam naklonjeni znesek 10.000 Din primerno porabila.

Dalje je župan omenil zahvalo prvega slovenskega župana v Ljubljani Petra Graselliija za izkazano mu čast povodom njegovega jubileja.

Občinske zavede

Regulacija Ljubljanice

V nadaljnjem svojem predsedstvenem poročilu je župan navajal, da je gradbeno ministrstvo odobrilo vse načrte za regulacijo Ljubljanice in da bo v kratkem izplačan prvi obrok dovoljenega kredita v znesku 6.000.000 Din. (Zivahno odobravanje od strani občinskih svetovalcev.) Na podlagi novih načrtov se bo v najkrajšem času pričelo s prvimi regulacijskimi deli. Čim bo izvedena predpisana licitacija del, se bodo pričela regulacijska dela na Gradaščici, v Malem grabnu in na Marijinem trgu. Moramo se zahvaliti Nj. Vel. kralju, da se je končno pričelo z regulacijo Ljubljanice. (Klici: »Živel kralj!«)

Zgradba carinarnice

Dalje je župan omenil, da je vlada odobrila vse načrte za zgradbo moderne carinarnice ob Vilharjevi cesti. Krediti za carinarnico in tlakovanje cest, ki vodijo neposredno do nje, so že dovoljeni. Stroški zgradbe so proračunani na 27 milijonov dinarjev. Lahko sporoči, da bo mogoče sedaj v najkrajšem času pričeti z zgradbo carinarnice.

Gradnja modernega kolodvora

Čast mi je poročati, je nadaljeval župan, da se je dosegel sporazum med mestno občino in železniško upravo glede preureditve, odnosno gradnje modernega kolodvora v Ljubljani. Ljubljanska železniška direkcija je izdelala načrt, po katerem ostane kolodvor na sedanjem mestu, ker so različni razlogi proti temu, da bi se kolodvor prenesel drugam ali da bi se zvišal oziroma znižal. Načrti so taki, da se bo glavno kolodvorsko poslopje pomaknilo nekoliko dalje proti Miklošičevi cesti. Podrla se bo sedanja carinarnica, podrla se bo pa tudi poslopje, kjer je sedaj nameščena pošta Ljubljana II. Napravili se bodo tudi odtočni peroni, ki bodo še enkrat tako dolgi kakor je sedanji peron. Pod zemljo bodo hodniki, po katerih bo mogoče strankam in v prvi vrsti trgovcem naravnost priti do carinarnice, da ne bodo delali velikih ovinkov po Dunajski cesti. Za preureditev kolodvora je določen kredit 50.000.000 Din. Rešeno je s tem pereče vprašanje ljubljanskega glavnega kolodvora in župan upa, da je to vprašanje rešeno v splošno zadovoljstvo ljubljanskega prebivalstva. (Toplo odobravanje.)

Odložitev obč. mandata

Naposled je župan sporočil, da je obč. svetnik Ivan Mohorič odložil svoj občinski mandat iz razloga, da mu je nemogoče sodelovati v občinskem svetu, ker je kot funkcionar Zbornice za TOI in strokovnjak zelo zaposlen pri raznih posvetovanjih in anketah.

Občinski svet je županovo poročilo sprejel na znanje. Gospod župan je izrekel obč. svet. Ivanu Mohoriču zahvalo za njegov dosednji trud v občinskem svetu.

Poročilo finančnega odseka

Poročevalec finančnega odseka obč. svetnik Ivan Tavčar je nato poročal o raznih finančnih zadevah. Obč. svet je odobril odsekov predlog glede vzdrževanja uradnih prostorov okrajnega glavarstva za ljubljansko okolico. Dovolil je kredit v znesku 85.000 Din. Mestna občina se je pritožila pri banski upravi proti temu, da bi morala sama vzdrževati to poslopje, dočim ostale občine ničesar ne prispevajo.

Obč. svet. dr. Ravnihar je pozneje pripomnil, da se je treba v tej stvari pritožiti na državni svet. Župan je k temu pripomnil, da stoji banska uprava na stališču, da mora občina trpeti vzdrževalne stroške, a druge občine nič. (Klic: »Naj gre glavarstvo na deželo!«)

Dalje je poročevalec poročal o prispevku mestne občine za državno policijo v Ljubljani. K stroškom vzdrževanja ima občina prispevati 90-7% vseh stroškov in predlaga, da se dovoli za enkratni naknadni kredit v znesku 603.000 dinarjev v kritje teh stroškov iz proračunske rezerve. Občina ima tudi skrbeti za nastanitev policijskih stražnikov novincev. Za to je potrebno 11.000 Din več.

Za zgradbo nove mitnice na Opekarški cesti je občinski svet odobril kredit v znesku 60.000 dinarjev. Občinski svet je dalje vzel na znanje likvidacijo Gradbenega društva učiteljsva na srednji tehniški šoli. Franji Čelesnik se je dovolil kredit 7.000 Din za zgradbo kioska. Magistratnemu uradniku Davorinu Stoparju je bila

dovoljena odprodaja stavbne parcele za Bežigradom.

Obnova javnih spomenikov

Poročevalec finančnega odseka je nato predlagal odobritev kredita v znesku 43.400 Din za obnovo, odnosno popravo javnih spomenikov. Restavrirati se imajo vsi spomeniki, tako spomenik na Ambroževem trgu, Prešernov spomenik, Vodnikov, Valvazorjev in drugi spomeniki. Popraviti se ima tudi Robbov vodnjak pred magistratom. Podžupan Evgen Jarc je k temu pripomnil, da bi bilo za popolno restavracijo Robbovega spomenika potrebno 38.000 Din. Župan pa je k temu pripomnil, da se bo ta znesek vnesel v prihodnji občinski proračun.

Obč. svet. dr. Joža Bohine je pripomnil, da bi bilo tudi potrebno skrbeti za važne spomenike na pokopališču, zlasti za one spomenike, ki jih je mestna občina sprejela v svoje varstvo.

Obč. svet. dr. Fettich je smatral za umestno, da je opozoril občinski svet na nujno potrebo, da se enkrat postavi dostojen spomenik žrtvama 20. septembra 1908. Omenjal je, da pred vojno in po vojni so bile take prilike, ki so onemogočile, da bi se postavil spomenik Adamiču in Lundru, čeprav je bil spomenik že izvršen in je sedaj shranjen nekje v mestni pristavi.

Župan dr. Puc je k temu pripomnil, da se strokovnjaki sedaj izrekli proti prvotnemu osnutku spomenika. Sporoča pa občinskemu svetu da hrani dr. Valentin Krisper osnutek spomenika Adamiču in Lundru, ki bi tudi v umetniškem oziru odgovarjal in ki naj bi se postavil na tistem delu Pogačarjevega trga, ki se sedaj preurejuje. Župan je mnenja, da je treba žrtvama 20. septembra postaviti dostojen spomenik ker je to naša dolžnost, da se ohrani spomin na oba kot na svetlo točko naše zgodovine.

Občinski svet je nato odobril predlog, da se električne ure zavarujejo proti vsem požodbam. Letna zavarovalnina bi znašala 757.— Din (Medklic: »Za električne ure, ki ne gredo!«)

Otroško zavetišče na Gradu

Poročevalec finančnega odseka je nato poročal o akciji za ustanovitev otroškega zavetišča na Gradu. Posebna komisija si je ogle dala prostor na Gradu, kjer bi se to zavetišče ustanovilo. Na Gradu je nad 140 šole obveznih otrok, ki naj bi imeli primerno zavetišče. Občinski svet je v ta namen odobril kredit 16.000 dinarjev.

Obč. svet je dalje odobril kredit 16.000 Din za napravo primernih drvarnic pri mestnih gramoznih barakah ob Vodovodni cesti.

Občinski svet je nato deloma ugodil, večino pa zavrnil razne pritožbe posameznih strank proti prirastkarini.

Vprašanje zoološkega vrta

Naposled je prišla v razpravo prošnja Društva Zoo za namestitev zoološkega vrta v Tivolškem parku ob ribniku. Poročevalec finančnega odseka obč. svet. Ivan Tavčar je omenil:

Na zadnji seji občinskega sveta je bilo sklenjeno, da se društvu Zoo prepusti sedanji prostor v uporabo še do 1. julija 1931. Na ta sklep občinskega sveta je prišla na mestno upravo vlaga društva, v kateri navaja: Ali hoče občina sama oskrbovati zoološki vrt ali pa prepusti skrb za njega društvu samemu, ali namerava občina društvo gmotno podpirati, ali je mestna občina pripravljena odstopiti tivolski ribnik z okolico za zoološki vrt in ali je občina v slučaju, da prepusti skrb za ta vrt društvu, pripravljen poslati v odbor društva svoje dele gate. Izven vsakega dvoma je, je poudarjal poročevalec, da občinski svet uvideva potrebo zoološkega vrta iz prosvetnih in drugih razlogov. Priznavam veliko skrb, trud in požrtvovalnost dosedanjih društvenih funkcionarjev sem pa prepričan, da govorim v smislu večine občinskega sveta, če poudarim, da je občina pripravljena podpirati Zoo. Mora pa se tudi konstatirati, da mestna občina z ozirom na se danje razmere ni v stanju, da bi društvu v tirala večji znesek za vzdrževanje take naprave. To iz razloga, ker se stroški od dne do dne z druge stvari vedno kopičijo, dočim v bližnji bodočnosti ni misliti, da bi se dohodki občine zvišali, nasprotno je pričakovati, da se bodo nekateri dohodki še znižali in da so že sada gotovi dohodki ogroženi.

Drugemu delu prošnje društva Zoo, da s društvu odstopi Tivolski ribnik z okolico, n morem pritrdati in ne morem z njim soglašati. Bil je komisijoncem ogled in vsi člani komisij

so bili soglasno mnenja, da je prostor okoli Tivoljskega ribnika premajhen za zoološki vrt, da so tamošnje zgradbe neprimerne. Sedanji prostori, kjer se nahajajo živali, so neprimerni in vsak obiskovalec dobi vtis, da se v teh prostorih vrši pravo trpinčenje živali. Nemogoče je vzdrževati zoološki vrt v boljšem stanju, če se za društvo Zoo ne votira večji znesek. Od društva izdelani program bi zahteval od občine najmanj 1.200.000 Din. Tega zneska pa mestna občina ne zmore.

Na tem mestu je pa tudi nemogoče vsak razvoj vrta. Ne drži trditve Zoo-a, da bi ta prostor zadovoljstvo. Ti prostori ne odgovarjajo svoji svrhi. Potrebno bi bilo razširiti prostor nad bližnjo okolico, kar pa je zaradi mestne vrtnarije izključeno. Občinski svet je zato soglasen, da nismo za to, da bi se ribnik prepustil v trajno last društvu Zoo, vendar je občina pripravljena pomagati društvu, da se določi kako drugo mesto. Prišla je pa v finančnem odseku tudi inicijativa, da naj se Tivoljski ribnik primerne preuredi, kar bi bilo v krasem mestu samega. Pričakovati je v najkrajšem času, da gradbeni urad predloži občinskemu svetu načrte o preureditvi ribnika.

Naposled je poročevalec finančnega odseka predlagal:

1. občina ne more odstopiti društvu Zoo Tivoljskega ribnika;
 2. mestni občini je nemogoče društvu votirati večji znesek z ozirom na težak finančni položaj;
 3. občina priznava vsestranski trud in požrtvornost funkcionarjev društva;
 4. mestna občina je pripravljena podpirati stremeljenja društva ZZO, če bi se odločilo za drug prostor.
- Zanimivo je, da je bil ta predlog brez debate sprejet.

Poročilo gradbenega odseka

Občinski svet je potem deloma ugodil, deloma zavrnil razne prošnje posameznih strank, ki se nanašajo na gradbo, odnosno preureditev in na parcelacijo stavbnih parcel. Teh prošenj je bilo 35.

Poročilo personalno-pravnega odseka

Obč. svet. dr. Joža Bohinec je poročal o raznih prošnjah za sprejem v ljubljansko domovinsko občino. Ker so vse prošnje, z izjemo ene, odgovarjale zahtevam zakona, je občinski svet ugodil ter določil raznim prosilcem primerne takse po premoženjskih razmerah. Podano je bilo nato poročilo socijalno-pravnega odseka ter se je v načelu sprejel predlog, da se zvišajo podpore od 200 na 250 Din, a one po 250 Din na 300 Din.

Obč. svet. B. a h o v e c je poročal o delovanju obrtnega odseka in njega pristojnosti ter je predlagal, da se temu odseku prepusti podeljevanje obrtnih koncesij. Obč. svet. dr. Fetič je bil proti temu predlogu in je zahteval, naj se dela strogo po zakonu in po občinskem redu. Temu predlogu sta se pridružila obč. svet. inž. Zupančič in obč. svet. Mihelčič, ki je med drugim omenil, da se je nedavno primeril slučaj, ko je občinski svet brez vednosti obrtnega odseka podelil obrtno koncesijo. Proti temu odločno protestira. Protipredlog dr. Fetič je bil nato sprejet.

Volitve v razne odseke

Zupan dr. Puc je nato odredil 5minutni odmor v svrhu dogovora zaradi dopolnilne volitve članov v razne odseke. Po odmoru so bili soglasno izvoljeni: 1. v finančni odsek obč. svet. dr. Lukan in obč. svet. Anton Likozar, 2. v upravni odbor elektrarne obč. svet. Ivan Kreger, 3. v odsek za pogajanja z bansko upravo zaradi elektrifikacije podžupan Evgen Jarc, 4. v obrtno-industrijski odsek se ni izvolil nihče, ker ni to potrebno, 5. v direktorij mestne zastavljalnice obč. svet. Mihelčič, 6. v šolski odbor obč. svet. Olup, 7. v disciplinarno komisijo obč. svet. Urbas in 8. v personalno-pravni odsek obč. svet. Turk.

Samostojni predlogi

Zupan dr. Puc je nato poročal o raznih samostojnih predlogih občinskih svetovalcev. Občinski svet je sklenil, da se ti predlogi odstopijo pristojnim odsekom v proučevanje.

Interpelacija dr. Vladimirja Ravniharja

Obč. svet. dr. Vladimir Ravnihar je nato interpeliral župana zaradi gradnje cestne železnice na Vič in St. Vid nad Ljubljano. V svoji interpelaciji je naglašal, da je nujno potreba urediti razmere med občino in malo cestno železnico s posebno pogodbo. Svoječasno je bilo v načelu sklenjeno, da se malocestni železnici podeli kredit iz 6-odstotnih obligacij, ki znaša 13.500.000 Din. Zadevna pogodba z malocestno železnico pa še ni sklenjena. Vpraša zato g. župana, kako je to, da se proga že gradi in da se črpa denar iz zgoraj omenjene vsote.

Zupan dr. Puc je odgovoril, da je mestna občina dolžna skrbeti za gradnjo male cestne železnice, ker je občinski svet odobril zadevni predlog, ki ga je tudi pozneje odobril veliki župan in ministarstvo. Pač se je zgodila formalna napaka od strani uradnika, da se sklep o posojilu ni pravočasno nabila na občinsko desko. Pogodba z malocestno železnico se bo v najkrajšem času podpisala.

Obč. svet. dr. Ravnihar se je zadovoljil z odgovorom župana ter ga je nadalje vprašal, v kakšnem štadiju se nahajajo pogajanja z bansko

upravo zaradi elektrifikacije. Konstatiral je, da je v tej nujni zadevi nastal zastoj.

Zupan dr. Puc je odgovoril, da se je obrnil na pristojni odsek s prošnjo, da se zadeva pospeši. Stopil je tudi v stik z g. banom, da se naposled to vprašanje privede do definitivnega zaključka. Obč. svet. dr. Vladimir Ravnihar se je s tem pojasnilom zadovoljil.

Zupana dr. Puca sta interpelirala nadalje obč. svet. Musar in obč. svet. Mihelčič o gotovih njihovih samostojnih predlogih, ki so bili sprejeti, a se sklepi o njih še niso izvršili.

Zupan dr. Puc je kratko odgovoril, da bi mestna občina morala imeti milijarde in ne milijonov, če bi hotela vse to izvesti, kar je že kdaj občinski svet sklenil. Javna seja je bila nato zaključena ter je sledila nato

tajna seja

V tajni seji je občinski svet sklenil, da se razveljavi najemna pogodba za policijske prostore (stražnica in stanovanje na Poljanski cesti št. 15). Policijski upravi se prizna pravica do primerne odškodnine.

Občinski svet je vzel prošnjo inž. arh. Vladimirja Šubica za izstop iz mestne službe na znanje. Kakor znano, je inž. arh. Vladimir Šubice prevzel mesto arhitekta pri Pokojninskem zavodu. Občinski svet mu je izrekel toplo zahvalo za njegovo delovanje v mestni službi.

Brezplačen dopust je bil dovoljen naslednjim magistratnim uradnikom, odnosno profesorjem: arhivarju Vladimirju Fabijančiču, ki je bil poklican na Dunaj, da uredi dovoljarsko službo Male antante, dalje je bil dovoljen brezplačen dopust profesorici Mileni Kobe, prof. Škerlju in dr. Pavlu Grošlju. S polnimi prejemki je bil upokojen dosedanj ravnatelj mestnega knjigovodstva Volc. Občinski svet je nato ugodil mnogim prošnjam magistratnih uslužbencev za napredovanje.

Škofja Loka

Konj se je pogreznil. Te dni je privozil s Selške doline neki voznik v Škofjo Loko in se je za krajši čas ustavil na Štemarjih pri Balantovi gostilni. Nič hudega sluteč je lastnik žival privezal ob leseno ograjo pri hiši, ne da bi pri tem opazil le s šibkimi deskami prekrito jamo plotu. Čim je vozač odšel v gostilno, se je jel konj prestopavati, da mu je iznenada zmanjkalo tal pod nogami in se je četveronožec pogreznil s celega preko polovice v zemljo. Z dokajšim trudom in muko so končno žival le spravili zopet na površino; v največjo zadovoljstvo lastnika, da se konju ni primerilo nič zlega.

Kaseta na Lubniku izropana. Letos pomladi so vneti prijatelji narave, med njimi načelnik rešetkega Sokola br. Raul France oskrbeli od Škofje Loke dve uri hoda oddaljenemu Lubniku prostorno kovinsko kaseto s štampiljko in zvezkom za vpis. Kaseto so vrh gore zabetonirali v skalnata tla v dobri veri, da bodo posetniki lubnikove krasne razgledne točke napravo varovali. Žal so neznan zlikovec s trudom pribavljeno stvar docela uničil. Kaseta je iz tal iztrgana; izginila pa sta tudi zvezek s štampiljko Pobalinstvo take vrste zasluži vso grajo in kazen.

Redni, vsakoletni pregled motornih vozil se je vršil pred kratkim na Glavnem trgu v Škofji Loki. Posebna komisija banske uprave iz Ljubljane je tekom dopoldneva pregledala vsa vozila škofjeloškega sodnega okraja. Po večurnem hrušču, trušču in hupanju je mesto šele v opoldanskih urah dobilo svojo običajno podobo. Za vožnjo aprobirana so bila do malega prav vsa vozila.

Nogometni sport v Škofji Loki se naravnost presenetljivo razvija. S. K. Sokol ima dvojno moštvo; eksistira pa še S. K. loških dijakov in klub 52. pehotnega polka: skupno torej 4 klubi, ki pogosto merijo svoje sile in napredek na letnem telovadišču Sokola pred sportu naklonjeno publiko iz vrst škofjeloškega prebivalstva. V nedeljo sta bili odigrani kljub deževnemu vremenu kar dve tekmi. V predtekmi so nastopili dijaki proti rezervi Sokola z rezultatom 2 : 6. Hud dež, naravnost naliv je tekmo predčasno zaključil. Studentje so pokazali več prav dobrih igravcev in se bodo razvili. Drugo tekmo pa je odigral S. K. Sparta iz Ljubljane napram S. K. Sokol. V prvi četrt uri sta si bila nasprotnika dokaj enaka, pozneje pa so vodili domačini in so po lepi, zanimivi igri dosegli Ločani izredno visoko zmago z 1 : 10. Občinstvo je bilo zaradi dežja okoli 100. — Prihodnjo nedeljo se ob vsakem vremenu vršita zopet dve tekmi. Ob 14. uri igra S. K. Dunav iz Ljubljane proti S. K. Sokol II. iz Loke; ob 16. uri pa nastopi S. K. Mars iz Ljubljane proti S. K. Sokol I. iz Škofje Loke. Za sedeže bo preskrbljeno.

O sokolskem kinu. Po prizadevnosti Upravnega odbora loškega Sokola je bil instaliran pred par leti v veliki dvorani Doma kino, ki se ga je škofjeloško, pa tudi okoliško prebivalstvo kaj kmalu oprijelo; saj so predstave, ki se vrše redoma ob nedeljah in praznikih, skoroda vselej razprodane. Izbira filmov je zares težka stvar; pripoznati pa moramo, da ima vodja kina br. Dolenc ml. pri sklepanju pogodb dokaj srečno roko in je šlo preko loškega platna veliko filmov svetovnega slovesa. Nedvomno je, da je kino več ali manj pridobitno sredstvo za društvo in pri tehljni izbiri filmov tudi poučen; še posebno, ako se za mladino predvajajo nalašč izbrani komadi. Je pa končno tudi res, da ima ljudstvo raje prvovrstne filme kakor pa na deželi dostikrat šibko našudirane in predvajane gledališke predstave, čeprav gre slednjim zaradi umetniške tendence vendarle prvenstvo.

Prvi telovadni dopoldan so imeli Retečani v nedeljo. Na zelenem travniku se je zbrala možna četa fantov, ki jih je več ur vežbal znani prijatelj Sokolstva in loškega še posebej, računski svetnik br. Bojan Drenik iz Ljubljane. Rateški Sokoli so z vnmom in navdušenjem sledili zapovedim in naukom svojega prvovrstnega vaditelja prav do poldanskih ur. Urile so se redovne vaje.

Važna pojasnila k invalidskemu zakonu Izpremembe in dopolnitve iz l. 1929. določajo nove važne pravice priza detih

Beograd, 25. septembra. AA. V zvezi z zakonom o izpremembah in dopolnitvah invalidskega zakona z dne 4. julija 1929. in njegovih izpremembah z dne 4. decembra istega leta smo prejeli tole pojasnilo:

Izpremembe in dopolnitve invalidskega zakona z dne 4. julija 1929 in njegove izpremembe in dopolnitve z dne 4. decembra 1929 so delo komisije, v kateri so bili zastopniki predsednika ministrskega sveta, ministra vojske in mornarice, ministrov financ, socijalne politike in narodnega zdravja in predstavnikov glavne kontrole, višjega invalidskega sodišča in osrednjega odbora udruženja vojnih invalidov.

Po § 1. teh izprememb breme dokazovanja, da izginoli bojevnik ni pobegnil ali se ni predal sovražnikom, leži na državnih oblastvih, a ne kakor doslej na zainteresirani stranki, ki zahteva invalidsko podporo oziroma denarno pomoč.

§ 2. razširja krog oseb, ki jim je priznana pravica do invalidnine. Po tem paragrafu so vojni invalidi s pravico do invalidnine vsi bojevniki, ki so brez lastne krivde zaradi kakršnekoli bolezn med vojno oslepel.

§ 3. odreja invalidske prejemke, ki jih bodo prejeli vojni invalidi oziroma njihove rodbine, dokler bodo invalidi bivali v invalidskem domu ali se nahajali v bolnici za duševne bolezni.

§ 4, 5 in 10 prinašajo najvažnejše določbe. V zmislu teh odredb bodo vojni invalidi prve skupine, to se pravi vojni invalidi s 100% nesposobnostjo, za pridobitno delo, ki je potrebno za preživljanje, in ki so brez drugih podpor, prejeli invalidnino ter osebne in rodbinske doklade brez

ozira na premoženjsko stanje, to se pravi ne glede na višino osnovnega neposrednega davka, ki ga plačujejo osebno ali njihovi zadržniki. Invalidi z manj ko 100 do 90% nesposobnosti za pridobitno delo bodo imeli odsej pravico do invalidnine in dodatkov, ako ne plačajo več ko 200 Din osnovnega neposrednega davka. Cenzus je s tem povišan za te invalide od 120 na 200 Din.

Po § 6. vdove, ki so v aktivni državni ali samoupravni službi ali ako prejema osebno pokojnino, nimajo pravice do invalidske podpore zase. Vdove dobe invalidsko podporo za dece ne glede na to, ali prejema poleg svoje plače oziroma osebne pokojnine še draginjske doklade za nje, pod pogojem, da deca ne prejema prejemkov ali pokojnine po očetu.

§ 7. Priznava roditeljem, ki imajo polnoletnega sina, pravico do denarne podpore pod pogojem, da njihov sin ni sposoben za hranitelja, to se pravi, da ni s svojim rednim telesnim ali umskim stanjem sposoben za vzdrževanje.

§ 8. ureja pravo do prejema invalidskih prejemkov oseb, ki prebivajo v inozemstvu.

§ 9. govori o občini seji višjega invalidskega sodišča, katerega odločitve so obvezne za vse oddelke.

§ 11. obsega določbe, ki so logično posledice ostalih izprememb in dopolnitev.

Najvažnejše določbe prinaša § 11. Po teh določbah bodo osebe, ki so na podstavi § 10 invalidskega zakona izgubile pravico do invalidnine, invalidske podpore oziroma denarne pomoči, imele pravico do povračila teh prejemkov do 1. oktobra 1929.

Kranj

Tombola gasilnega društva, ki bi se morala vršiti preteklo nedeljo, se radi neugodnega vremena preloži na nedeljo 28. t. m. Tablice so po 4 Din in se dobijo v vseh trgovinah. Dobitki so zelo lepi in so razstavljeni v paviljonu na Glavnem trgu. Obenem je gasilno društvo priredilo veliko kegljanje za dobitke. Vršil se na kegljišču gostilne pri »Peterčku«. Zaključek bo v nedeljo 28. t. m.

Nesreča. Matevžu Janjarju s Podrečja pri Mavčičah je pri krmelju konj zagrizel na levi roki kazalec in sredinec. Ostal je v domači oskrbi. — Anica Simenc, petletna posestnikova hči iz Čenjevka pri Cerkljah, se je igrala s srpom. Zamahnila je tako nesrečno, da si je ranila levo roko. Pripeljali jo je v spl.šno bolnico.

Premestitev. Profesor Vincenc Verbič pride iz Ptuja na službeno mesto na državno gimnazijo v Kranj, Franc Ahlin pa iz Banjaluke.

Ponovna licitacija za poštni vožnji Kranj-Jezersko in Kranj-kolodvor se bo vršila 4. oktobra v pisarni mestnega županstva. Prva licitacija je bila preložena, ker je bilo premalo ponudnikov.

Vroča fantovska kri. Zadnjo nedeljo je v vasi Drulavk za Savo neki junak zabodel v hrbet Stanislava Udirja in mu zadal 20 cm globoko rano. Ranjenca so prepeljali v Kranj k zdravniku. — Isti dan so se stegli fantje tudi v Predosljih. Kdaj bo konec teh fantovskih podvigov?

Podružnico »Gritzer« živalnih strojev so namestili v lokalih Gorjančeve ogelne stavbe hotela »Stare pošče«.

Bled

Prememba posesti. Kakor se zatrjuje, je bila te dni prodana »Villa Bella«, ki je po svoji legi s krasnimi parki ter sijajnim razgledom najlepša na Bledu. Kupil jo je ljubljanski veletržec in predsednik velesejma g. Ivan Bonač.

Zivahna gradbena sezija. Dasi je še vedno okoli 700 tujcev na Bledu, ki so po večini nastanjeni v Park hotelu in Toplicah, se je pričela živahna gradbena sezija. Pod Kazino in cesto, ki pelje od Ljubljanske ceste mimo jezera proti hotelu Olympik, je pripravljen predor, v katerem so postavljene tračnice z malimi vozički, ki služijo za odvažanje materiala. Na tem mestu bo gradbeno podjetje Slavec postavilo podaljšek Parkhotela. Predvidena stavba je v načrtu večnadstropna. Ako bo gradbena direkcija odobrila načrt, bomo imeli prihodnje leto na Bledu sedem nadstropni »nebotičnik«. — Uprava Grand hotela Toplice in Belvedere je preteklo nedeljo zaprla kavarno Toplice. Lastnik pridno posveča pažno graditvi novega hotela. V načrtu je predvideno, da se hotel Toplice dvigne za dve nadstropji, poveča bazen, nad njim pa podaljša hotel Toplice. — Delavci pridno sekajo občestne kostanje pred dependanco »Belvedere«, odvažajo material pod hribom, podirajo topliško ledenico in tako narejajo prostor za širšo cesto, ki vodi proti Suvohoru. — Mnogo delavstva je zaposlenega pri gradbi Grajske kopeli, ki jo še vedno povečavajo. Z njo vzporedno bodo preložili cesto pod hrib, ki vodi na postajo. — V načrtu je še marsikaj, le žal, da nimamo končno veljavnega regulacijskega načrta, ki bi marsikomu podkrepil upanje in pogum do zidave. — Kakor se zatrjuje, je banska uprava v Ljubljani te dni izdala preko sreskega poglavarstva na blejsko občino naredbo, da se morajo izstaviti vsa gradbeni dela, dokler ne bo narejen regulacijski načrt.

Jesenice

Renoviranje cerkve. Tukajšnja farno cerkev, ki je bila že zelo potrebna zunanje obnove, so pričeli te dni temeljito renovirati. Ker je bila tudi streha zvonika obnovljena, bo izgledala cerkev kot nova.

Prošnja II. skupine rudarske zadrage. Težka kriza v rudarskih revirjih je pobudila vodstvo II. skupine rudarske zadrage, da je te dni naslovila na družbo prošnjo za enkratno izredno nagrado, ki naj bi se delavstvu izplačala k božičnim praznikom. Ob enem je naslovila prošnjo na podjetje ing. Dukič in dr., da bi se profesorijem zvišala doklada za 1 Din na uro.

Zopet nezgoda pri delu. Včeraj okrog 13. ure se je pripetila v kamnolomu cementarne, ki ga ima v najemu podjetnik g. Hauck, nesreča. Osemnajstletna Barič Stefanija je nalagala v odkopu v voziček cementni lapor, ki ga je odkopal njen sodelavec. Nenadoma se je nad njima izločila večja plast odkopnine ter zdrknila v odkop. Med-

tem ko se je njen sodelavec pravočasno umaknil, je Baričeva plast zasula. Rešili avto je ponesrečenko prepeljal najprvo v ambulanco bolnice, kjer so ugotovili, da nima notranjih, pač pa zunanje poškodbe, vsled česar je bila — ker ni člana Bratovske skladnice, pač pa OUZD — oddana v domačo oskrbo.

Zadušnica za narodne žrtve. Na iniciativo Akademskoga krožka na Jesenicah se bo brala v nedeljo, dne 28. t. m. ob 10. uri dopoldne na jeseniškem mestnem pokopališču sv. maša zadušnica za vse narodne žrtve. Sv. mašo bo daroval mestni župnik, duhovni svetnik g. Anton Kastelic. Vabljeni so vsa jeseniška in okoliška društva, organizacije, korporacije in vse občinstvo, da se polnoštevilno udeleži tega čina pietete in s tem da izraza svojemu globokemu čuvstvom in in spoštovanju do narodnih mučenikov. Napovedana cerkvena svečanost se bo vršila ob vsakem vremenu. Po žalnem obredu bo združeni pevski zbor pel žalostinke. Naproša se, da se za časa obreda razobesijo žalne zastave.

Športne zadeve. Občina je povabila zastopnike tukajšnjih športnih klubov h komisijskemu ogledu prostora, za katerega so športni klubi prosili. Občina je pripravljena dati prostor pri pokopališču športnim klubom v triletni najem za najmanj 6000 Din. Medklubski odbor športnih klubov se bo še posvetoval glede prostora, ker namerava občina napraviti preko tega prostora cesto k pokopališču.

Kamnik

Smrtna kosa. V ljubljanski bolnici je v nedeljo zvečer umrl g. Stane Grčar. V tork popoldne so ga prepeljali v Kamnik in ga ob 4. uri položili v rodbinsko grobnico. Pokoj njegovi duši, preostali naše sožalje!

Skiopitno predavanje za naše najmlajše. V soboto 27. t. m. ob 4. uri popoldne priredi društvo »Kamnik« v Kamniškem domu skiopitno predavanje o sv. Tarciziju. Predava g. dekan. Vstop prost!

Jesen je tu! Noči in jutra postajajo čimdalje hladnejša in od planin je pričela pihati izredno ostra sapa. Kmetje hite, da pospravijo z njiv krompir, ki je letos jako dobro obrodil. Na trgu se je že pojavil najzanesljivejši napovedovalec jeseni — kostanj, ki peče in prodaja prvi letošnji štajerski kostanj. Kostanj je zaenkrat še drag; 10 drobnih komadov tega okusnega sadu dobi za 1 dinar.

Hrastnik

Nesreča. V ojsterkem rudniku je ponesrečil v tork popoldne rudar Jože Holecsek, sin bivšega dojskega grobarja. Padla mu je na nogo velika gruda ter mu jo zlomila pod kolonom. Vzlic pazljivosti rudniških paznikov kakor delavcev samih so take nesreče na dnevnem redu in kažejo na nevarnost dela v jami.

Ribnica

Poskusna kop. V Zimaričah in na »Srednjem Vrh« pri Ribnici so začeli s poskusno kopjo. Dosedaj so izsledili železno rudo in aluminij. Baje so doslej izsledili rude še le za približno 100 vagonov. Upajo pa, da leže posebno na »Srednjem Vrh«, ki leži približno na gorskem grebenu, ki se imenuje »Mala gorac« še bogati zakladi železne rude. Zanimivo je, da sta približno ravno tukaj že pred več leti kopala dva domačina in skušala izslediti rudo, vendar pa se jima ni posrečilo in sta radi tega in deloma tudi radi finančnih težkoč nehala. Upajmo, da so vzeli stvar v roke resni in vztrajni faktorji in da bodo teren temeljito preiskali in proučili.

Premestitev. Ravnatelj tukajšnje meščanske šole g. Anton Mervič je premeščen na meščansko šolo v Novem mestu. Lansko leto je minilo deset let, odkar je bila ustanovljena pri nas meščanska šola. Z njo je obhajal desetletnico službovanja na njej tudi ravnatelj g. A. Mervič. Bil ji je od prvih početkov, ko še ni imela svojih prostorov, pa do danes skrben vodnik in oče. Kdor ve, kako težke krize je preživljala naša meščanska šola v prvih letih svojega obstoja, bo znal ceniti zasluge in delo moža, ki je z njo delil bridke in vesele ure. Vemo, koliko je dela, ko je treba zbirati različne učne pripomočke, trkati na vrata, za katera se niti ne ve, če se bodo odprla. Vse to je delal g. Mervič z vztrajnostjo in neustrašnim pogumom, dobro vedoč, da dela s tem v korist celi ribniški dolini in narodu sploh.

delavca, 1 kovača, 3 mizarja, 2 kolarja, 2 sodarja, 10 čevljarjev, 1 krojača, 1 mlinarja, 4 slikarje, 2 črkoslikarja, 1 trg. poslovodjo, 13 vajencev; za Francijo 50 rudarjev, 10 stavb. ključavničarjev, 10 stroj. ključavničarjev, 10 elektromehaničarjev, 5 kmečkih gospodinj, 12 kmečkih deklet, 2 pletilki, 2 šivilji, 2 natakari, 3 gostiln. kuharice, 2 trgov. pomočnici, 2 navadni delavki, 7 kuharic, 20 služkinj, 4 sobarice, 5 varuš, 4 vajenke.

Jutrišnji celjski nogomet. Jutri v nedeljo 28. t. m. se srečata po dolgem času zopet domača kluba Atletik S. K. ter S. K. Olimp. Sodeč po prejšnjih rezultatih, ko sta ta dva kluba igrala neodločno ter dvakrat 3:2, bo tudi tu razmerje sil precej enako. Tekma bo pri Skalni kleti ob 16. uri.

Za boljšo železniško zvezo Ljubljana—Zagreb

Prošnja Zagorčanov pred preuredbo voznega reda

Zagorje, 25. septembra. V času, ko se preureja poletni vozni red, je potrebno, da se oglasimo tudi Zagorjani in prosimo ljubljansko železniško direkcijo, da po možnosti upošteva naše želje.

Zveze z Zagrebom, kakor so sedaj, absolutno ne odgovarjajo našim potrebam, če upoštevamo, da na naši postaji ne postajajo brzovlaki. Vsi osebni vlaki proti Zagrebu imajo na Zidanem mostu najmanj poldruge uro postanka. Da to ni v korist gospodarstvu, osebnumu prometu, ko gre predvsem za hitrost, je jasno. — Končno pa bi se čakanje na Zidanem mostu še nekako prenašalo. Toda pomisliti je treba, da nimamo iz Zagorja nobene zveze z Zagrebom od vlaka, ki odpelje iz Ljubljane ob 5:12 in je v Zagorju ob 6:21, pa do večernega vlaka, to je do 19:08. Dopoldanski osebni vlak ne prihaja mnogo v poštev, ker je treba čakati na Zidanem mostu na zvezo z osebnim vlakom več kakor pet ur. Popoldne vozi osebni vlak na progji Ljubljana—Maribor, ki pa je zopet za potovanje proti Zagrebu silno neprimeren. Na Zidanem mostu je namreč mogoče nadaljevanje vožnje samo z brzovlakom, na katerega pa je tudi treba čakati skoro poldruge uro. Zaradi pomanjkanja denarja, ki se dandanes občuti na vseh koncih in krajih, si tudi ne more vsakdo privoščiti vožnje z brzovlakom. Koliko je ljudi, ki premorejo komaj za osebni vlak!

Smo ob glavni progji, pa vendar po navedenih železniških zvezah z Zagrebom tega ne moremo reči. Zato prosimo železniško direkcijo, da uredi popoldanski osebni vlak, ki odpelje iz Ljubljane ob 13:49 in osebni vlak iz Zidanega mosta proti Zagrebu, ki odpelje ob 13:27 tako, da bo z ljubljanskim osebnim vlakom taka zveza, kakor je bila pred uvedbo letošnjega poletnega voznega reda.

4 letni deček utonil

Nesrečni oče ga ni mogel več obuditi z umetnim dihanjem

Tržič, 26. septembra. Včeraj popoldne je nenadoma izginil mali štiri-letni Marjan, sinček g. Zupana, gostilničarja pri Perkotu. Skrbni starši so ga iskali celo popoldne, pa ga nikjer ni bilo dobiti.

Ob 5. uri popoldne, ko proneha z delom tovarna Runo in odpre zatvornice, je nenadoma priplavalo po vodi trupelce, katerega je opazila Jarčeva Reza, ko je na perilnici prala perilo. Nemalo preplašena je takoj poklicala ljudi, ki so potegnili utopljenčka iz vode. Prihitel je tudi nesrečni oče ter je z umetnim dihanjem skušal obuditi ljubljenga sinčka v življenje. Žal pa so ostali vsi poizkusi zaman, ker je deček ležal v vodi že nekaj ur.

Nesrečnim staršem naše iskreno sožalje! Starši, ne puščajte otrok nikamor brez nadzorstva.

Usodni padec z oreha

Kranj, 26. septembra. Čevljarski pomočnik, 25letni Janez Rotar, doma v Jami pri Mavčicah, srez Kranj, je danes po kosilu splezal na star in visok oreh, da bi klatil orehe. Ko je stopil na neko vejo v vrhu, se mu je ta prelomila. Rotar je izgubil ravnovesje. Mogel se ni nikamor oprijeti ter je kakih 5 m globoko padel z oreha ravno na oster lesen plot, ki se nahaja ob orehu. Rotar je začel klicati domače in sosede na pomoč. Vsega polomljenega so odnesli najprej v domačo hišo ter poklicali zdravnika iz Kranja, ki je poškodovanca pregledal ter mu nudil prvo zdravniško pomoč. Odredil je, da ga morajo takoj transportirati v Kranj in od tam dalje v Ljubljano. S kranjskim rešilnim avtom je bil Rotar zvečer pripeljan v ljubljansko javno bolnico.

Kakor poročajo, si je Rotar zlomil obe roki v zapetju, a zlomil si je tudi levo nogo v stegnu.

Zrtev brezvestne babice

Mlada žena jo je na smrtni postelji izdala — Babica obsojena na 8 mesecev strogega zopora

Poljčane, 25. septembra. V naši župniji in okolici že nekaj let izvršuje babičine posle izprašana babica in posestnica Franciška I., stanujoča v občini Pekl pri Poljčanah. V sredo popoldne je bila pred mariborskim malim senatom obsojena radi hudega pregreška, ki ga je bila zakrivila nad neko posestnikovo ženo iz Hošnice v sosedni laporski fari. Mlada žena je na posledicah nevarne operacije umrla.

Se predno je mlada mati podlegla, se je nekaj šušljalo, da bi bila babica kriva njene bolezn, vendar so bile to le domneve. Ko pa je

žena slutila, da ni več rešitve za njo in da se ji že bliža smrtna ura, si je olajšala vest in izpovedala, ter zaupala skrivnost pred pričami, nakar je prišla zadeva v javnost. Dejala je pri izpovedbi med drugim, da babici odpuščja, kar je zagrešila nad njo, pač pa naj odslej pristo- voljno opusti nevarno in nesrečno odpravljanje plodu, da ne bo še več takih nesrečnih žrtev,

da bi ostali otročki brez matere, kot bodo morale njene 4 sirote.

Včeraj se je radi tega delikta omenjena Fran- čiška I. zagovarjala pred mariborskim malim senatom. Pri obravnavi, ki jo je vodil s. s. Zemljič ob prisodništvu dr. Kolšek in dr. Až- mana, je bila obsojena radi tega zločina na 8 mesecev strogega zopora.

Nova razkritja o porcelanskem zakladu

Zaradi razprtije med barakarji je prišla tatvina na dan - V Zgornji Šiški so odkrili nov zaklad - Tri aretirance so izročili sodišču

Ljubljana, 26. septembra. Med stanovalci na Prulah so še vedno živahni pomenki o odkritju zaklada dragocenega in fi- nega porcelana. Zaklad, kakor smo že poročali, se je nahajal na njivici ob Ljubljani tik barak na Grudnovem nabrežju ter je bil med natiškimi fižolom zakopan v zemljo.

Stanovalci barak ob Ljubljani in onih za mestno šolo na Prulah še vedno ugibljejo in študirajo, kako je bilo mogoče, da je prišla policija na sled temu zakladu, kajti glavni aran- žer in lastnik zaklada Silvo Šerbec je bil med njimi zner kot bistroumen prefriganec in zvitež kakor lisica. Njega so se tudi mnogi bali.

V barakah ob Ljubljani in za prulsko mest- no šolo kraljuje dušeče in težko ozračje. Dru- žinsko življenje je tam popolnoma razdrapano. So primeri, da možakar živi skupno s svojo legitimno ženo in svojo postransko ljubico. Ne- kaj časa se ti ljudje ljubijo kakor angeli v nebesih. Pridejo pa momenti, ko izbruhne z vso silovitostjo nebrzdana strast sovraštva in razprtije. Tako je tudi prišlo, da se je lastnik zaklada Silvo Šerbec, ki je bil zaradi tatvin že nestetokrat kaznovan, hudo sporekel in sprl z neko žensčino. Ta se je nato nad njim kruto maščevala. Pravila je okrog, kakšne zaklade hrani lepi in nežni Silvo tam med natiškimi fižolom, da zaklad ni prišel v njegovo posest na pošten način.

In bil vam je res dan prave senzacije za Prulčane, ko je mladi, a agilni detektiv Lavrič izkopal zaklad. Barakarji so se kar debelo in začudeno spogledovali, žehške so se križale in rotile:

— Ježeš — na! Kdo bi si bil mislil, da je ta Silvo tako fin, zvit in prebrisan, a še premalo. Policija je »kundef«.

Hitro izsleden lastnik

Komaj so aretirali pestro prvo troperesno de- teljico, že so kmalu ugotovili pravega in zakon- itega lastnika porcelana in druge kuhinjske posode. Od prvih aretirancev so potem dve žen- ski pustili na svobodo. Zanimivo je, da lastnik porcelana ni niti prijavil tatvine policiji. Bogati trgovec John P. S. je letos od aprila do junija moderno prenavljal veliko stanovanje v Goru- povu ulici št. 2 v I. nadstropju. Adaptacija tega stanovanja je veljala ogromno vsoto. Po hodni- ku in po drugih sobah so bili postavljeni za- boji, v katerih so bili shranjeni razni drago- ceni in drugi predmeti, v prvi vrsti razna por- celanasta in druga posoda, ki je bila kupljena na Dunaju odnosno pri tvrdki Agnola v Ljub- ljani. Adaptacijska in druga dela so izvrševali ljubljanski obrtniki, ki so tja pošiljali svoje delavce, med drugimi je bil pri teh delih za-

poslen tudi Silvo Šerbec s svojim kompanjonom Franceom Kastelicem, ki stanuje v baraki za mestno deško šolo na Prulah ter tam na koruzi živi z neko Tončko Sornovo.

Vrednost ukradenega porcelana in druge po- sode je trgovec sedaj ocenil na 2.667 Din na podlagi faktur in drugih računov. Ker je bil dalj časa odsoten iz Ljubljane, ni zato takoj opazil te tatvine.

Kolikor se je moglo dognati po zaslišanih in deloma interesiranih osebah, sta Šerbec in Ka- stelic svoj zaklad prenašala od kraja v kraj, kakor mačka mlade.

Silvo Šerbec še vedno energično taji udeležbo pri tatvini porcelana, odvrtača vsak sum od sebe in zatrjuje, da je popolnoma nedolžen. Sam kratko pravi:

— Vse sem kupil od »štokglazarja«.

Neka v barakah ob Ljubljani stanujoča ose- ba pa je povedala, kako je prišel Šerbec k njej ter jo prosil, da bi skrila neko zalogo, ker se boji hišne preiskave. Začetkom septembra je potem, ko mu je dovolila, da lahko zakoplje stvar na njeni njivici, Šerbec po noči izkopal jamo ter položil vanjo zaboj s porcelanom. Sama ni dobro vedela, kaj je notri. Njej je Šerbec de- jal, da je vse te stvari kupil od nekega člo- veka.

Drug zaklad v Šiški

V sredo in četrtek so detektivni ves čas teme- ljito preiskali nekatere barake ob Ljubljani in tudi one za prulsko šolo. Prijeli so trdo de- lavca Kastelica in njegov priiležnioc Tončko. Vse niti so pa vodile tudi dalje v Zgornjo Ši- ško, kjer je nedavno stanoval Kastelic. Detek- tivi so posetili stanovanjsko barako Marije Her- cog v Zgornji Šiški, ki stoji ob Celovski cesti. Tu so tudi našli večji zaboj raznega porcelana in druge kuhinjske posode. Ta zaboj je tam shranil France Kastelic. Na policiji imajo sedaj prav lepo zalogo. V zabojih so našli kompletno namizno garnituro s skledo in porcelanastimi krožniki, dezertne in kompotne krožnike in še druge take predmete. Našli so tudi nekaj lese- nih žlic.

Aretirani France Kastelic se je izgovarjal, da je samo pomagal svojemu prijatelju prenašati neke vreče, a ni vedel, kaj je v njih. Šerbec je vse te stvari odnašal v vrečah iz stanovanja trgovca Š. ter jih potem spravil v velik zaboj.

V afero porcelanatega zaklada so torej za- pletene 3 osebe: Šerbec, Kastelic in Tončka Sorn. Ta je bila aretirana, ker je vedela za tatvino in je tudi sama pomagala blago pre- našati.

Včeraj popoldne so bili vsi trije izročeni so- dišču in odvedeni v preiskovalni zapor.

Bled

Avtomobilni promet. Naznanjamo cenj. ob- činstvu, da z dne 28. septembra 1930. preki- nemo avtobusni promet na progji kolođvor Bled-Jezero do hotela Petran do 1. maja 1931. 498 Alp. Auto, družba z o. z. Bled.

Tržič

Vreme se je zadnje čase znatno ohladilo. Go- re so že dobile prvi sneg, ki pa je zaenkrat le izginil. Letoviščarji so nas zapustili, kakor tudi zadnje letovke, ki so odplule v toplejše kraje. Kakor kaže, dobimo letos zgodnjo in ostro zimo.

Skofja Loka

Gradbena dela na skoro 4 m široki cesti na Gabrovo prav uspešno napredujejo, okravno imajo graditelji precejšnje težave s skalnatim terenom in si je treba zato z razstreljevanjem polagoma utirati pot navkreber. Posebno za- mudno delo je bilo na takozvani Skobilji, kjer so morali v ostri strmini narejati še zavoj ser- pentinasto izpeljane ceste. Nova prometna linija je izpeljana izpod Polpulferce. Z deli se bo na- daljevalo še dalje časa.

Zalega komarjev. Po vseh vidikih so straho- vita neurja in poplave v preteklih letih zapu- stila bregovom Sore in nje okolici neprijeto dedščino. Zaredili so se komarji, ki so posebno ob večernih urah kaj nevsučni. Zelo prav bi bilo, ko bi se postopoma moglo vodovje Poljančice in Selčice s Soro zregulirati, kakor je tako že predlagal bivši poslanec g. Lovro Planina v ob- lastnem odboru. Razdejanost in razkopanost s peščenim otočjem v Sori tudi ne narejata ugod- nega utisa, ako že izvzamemo gospodarsko in higijensko stran zadeve.

10 letnica koroskega plebiscita. Sestanek za- stopnikov škofjeloških narodnih, kulturnih in prosvetnih društev se je vršil v sredo v mestni hiši, za določitev programa za proslavo deset- letnice koroskega plebiscita. Posvetovanje je po- teklo v enodušnem soglasju navzočih; program predvideva svečano akademijo v soboto 11. ok- tobra v domu ob sodelovanju združenih pevskih zborov, obeh orkestru, godbe na pihala, slav- nostnega govornika in recitatorjev. Posebej se je povdarjalo, da imej vsa proslava skoz in skoz izraz globokega spomina in ljubezni do koroskih rojakov. Sestanek je vodil sodnik g. Ljudevit Batista.

Višnja Gora

Bliža se sezona dramatičnih prireditev. Tudi naš prosvetni odsek Sokola pridno vadi Finžgar- jevo trodejanjo »Na razvalinah življenja«, ki jo namerava uprizoriti 5. oktobra. Režijo ima agilni brat Edo Thurnher, učitelj na tukajšnji ljudski šoli, ki že več let vadi s polnim uspehom tukajšnje igralce.

Litija

Premestitev. Premeščena je iz Litije na Bled učiteljica gđ. Minka Kalin, ki praznuje letos že 25 letnico učiteljskega službovanja. V Litiji je podučevala 10 let. Bila je članica skoro vseh naših prosvetnih društev, osebno pa se je udeleževala pri Sokolu in podružnici Ciril-Metodove družbe, kjer je bila tudi odbornica. Mnogo njenih uče- cev je sedaj že v službah. Vsi jo bodo ohranili v trajnem in hvaležnem spominu.

Gobe. Te dni prinašajo iz okolice zopet večje množine gob na prodaj. Kljub množini pa so razmeroma še vedno drage. Posebno srečen pri iskanju gob je bil posestnik g. Matoz, ki je našel kar 12 zraslih jurjev na enem mestu.

Ptuj

Koncert violinista Rupla. Dne 23. t. m. se je predstavil našemu občinstvu naš znameniti violi- nist Karel Rupel, žalibog pa ne pred razprodano dvorano, kajti mnogi prazni prostori so kričali po naši državi in v prostih poklicih delujoči višji inteligenci. Do nekaj več idealizma pa bi se že morali povspeti, ko smo vendar tako — kul- turni. Kar se tiče absolutne odsotnosti naših drugorodnih someščanov, je to poglavje zase in homo rekli ob priliki resno besedo na njihov naslov. Koncert pa je izborno uspel in je umet- nik žel nedeljeno občudovanje.

Kmetijski tečaj. Dne 21. t. m. je imela »Kmet- ska zveza« v minoritiskem samostanu gospodar- ski tečaj, katerega se je udeležilo kljub slabemu vremenu precejšnje število kmetov iz okolice. Govoril je bivši minister Vesenjak o splošni agrarni krizi, prof. Vojsk iz Maribora o vino- gradništvu in kletarstvu ter bivši oblastni po- slanec Jančkovič o praktičnem gospodarstvu.

Avtobusni promet. Dne 25. t. m. prične redni promet na avtobusni progji iz Ptujja v Haloze, in sicer k Sv. Barbari v Halozah in k Sv. Vidu. Pod- jetnik te proge je ptujška mestna občina. Upajmo, da se bodo zadeva rentirala.

Sokolstvo

Priprave za ustanovitev društva SKJ Medija- Izlake. Pripravljalni odbor je še skoraj zaklju- čil svoje delo, tako da se bo že lahko v nede- ljo 12. oktobra vršil ustanovni občni zbor. Do- sedaj je priglasiilo svoj pristop mnogo članov in članic, a prijavljajo se še vedno novi. Vršijo se pogajanja radi telovadnice, ki bi bila naj- bolj primerna v kopališki dvorani. Seme, ki ga je zasejalo zagorsko Sokolstvo, je padlo na ro- dovitna tla.

Telovadno društvo Sokol v Slov. Bistrici pri- redi v nedeljo dne 28. t. m. pešizlet v Črešnjec, kjer bo telovadni nastop. Nastopa se ude- leže Sokoli iz Slov. Bistrice in Pragerskega. Od- hod iz Slov. Bistrice ob 13. uri izpred sokolske telovadnice. Za člane telovadce udeležba obvez- na. Po možnosti vsi v krojih.

Slov. Bistrica

Sokolsko društvo v Slov. Bistrici priredi v nedeljo, dne 28. t. m. pešizlet na Črešnjec, kjer bo nastop dece, naraščaja, članov in članic s prostimi vajami in na orodju. Pri prireditvi sodeluje Črešnjavska godba. Zlet je propagand- nega značaja, ker se na Črešnjecu v kratkem ustanovi nova sokolska četa, zato upamo na ve- liko udeležbo!

Občni zbor. Slovenjebistriška podružnica Ciril- Metodove družbe v Ljubljani ima 1. oktobra ob 20. uri v hotelu »Beograd« svoj redni občni zbor, z volitvijo novega odbora!

Trgatev. Nekateri vinogradniki so že začeli s trgatvijo ali s podbiranjem. Dobi se že mošt, ki je izredno sladke, ter mu je tudi cena 12 Din primerna.

Ruše

Sokolski nastop in ustanovitev novega društva. Jutri v nedeljo 28. t. m. ob 14:30 priredi naše Sokolsko društvo javen telovadni nastop v Sel- nici ob Dravi. Po nastopu bo ustanovni občni zbor novega Sokolskega društva za Selnico in okolico.

Sadna razstava. Sadjarsko društvo priredi ju- tri v nedeljo v Sokolskem domu sadno razstavo. Otvoritev bo ob 9. uri s predavanjem ravnatelja g. Prisla iz Maribora. Razstavljene bodo tudi vse vrste grozdja, ki se goji v Dravski dolini.

Nova šola. Te dni sta tvrdki Jelenc & Slaj- mer in Živic iz Maribora pričeli graditi novo šolsko poslopje, ki bo eno izmed najmodernejš- ih v našem podeželju. Poslopje se bo gradilo v etapah.

Vodovod dobimo. Ruše napredujejo. Za lepim Sokolskim domom, novo šolo in cesto na Po- horje dobimo še vodovod. Vodovodna zadruga, ki se je ustanovila na pobudo občinske uprave, bo pričela graditi najbrže še letos.

Pohorska cesta. Končno smo Rušani toliko uspešni, da je po banovinskih strokovnjakih tra- sirala cesta iz Ruš k Sv. Arču na Pohorju. Vsa predela so dovršena, zato upamo, da se bodo tudi gradbena dela vsaj v doglednem času pričela.

Primorske vesti

p »Kaj bodo dejali tuji?« Tudi v Trstu imajo takšne skrbi, predvsem fašistovski »Il Popolo di Trieste«. Ta list pravi, da nastavljenici družbe, ki vzdržujejo tramvajski promet na progji Trst- Opčine, iz »same ljubeznivosti« govorijo s kraški- mi kmeti po slovensko. Kaj tako nezaslišano se ne sme zgoditi, saj je list pravkar opetovano jasno in neoporočno »dokazal«, da je vsa dežela do zadnje bajte italijanska, kaj šele Trst in nje- gova bližnja okolica. Toda list se predvsem vpra- šuje, kaj bodo rekli tuji, ki s vozijo z open- skim tramvajem k obelisku zaradi lepega razgleda na tržaško mesto, ki je tako italijansko, ko jim bodo »udarjali na ušesa ti barbarski glasovi in jih žalilici. To zlo je treba seveda odpraviti in nastaviti na tej prometni progji same italijanske elemente.

p **V Gorici** so ustanovili salezijanci novo gim- nazijo, da »bo služila italijanstvu in patrijotični kulturi, kot se je izrazil neki fašistovski list.

p **Tržaške bolnice,** ki jih je doslej upravljala mestna občina, bodo postale avtonomne ustanove.

p **V Ilirski Bistrici** je strela ubila cerkvnika. Na vse zgodaj je zvonil v cerkvi, zunaj pa je divjal vihar. Strela je udarila v zvonik in po vrveh, ki so bile prepletene z žico, v nesreč- neža, ki se je v trenutku zgrudil in izdahnil.

p **Goriški policiji** so karabinerji iz St. Vida pri Vipavi prijavili 22-letnega Stanislava Žurjaja, sina znanega vipavskega trgovca in pesnika, češ da je brez potnega lista prekoručil mejo, da bi se na tak način izognil vojaškimi obveznostim. V svojem poročilu so sicer priznali, da je postojni- ski obmejni komisar izstavil fantu dovoljenje za prekoručenje meje(!), pridali pa so, da se je v Celju, kjer je študiral, posvečal iredentičnemu delovanju. — Prav tako je bil zaradi nedovolje- nega prekoručanja meje zatožen 32-letni Leopold Vidoz iz Ločnika.

p **Poveljnik obmejne milice** v Tolminu senjor Conti je bil premeščen v Palermo na Siciliji. Za njegovega naslednika je bil imenovan senjor Va- nini.

p **Iz fašistovske stranke** je bil izključen Karel Umek iz Komna.

p **Goriško sodišče** je obsodilo na kazen zopora Angela Suliča iz Prvačine, ker so našli karabi- nerji krivce, kakršnega zakon prepoveduje, čeprav ga je rabil le pri svojem poslu izven doma.

p **V Dobruvljah na Vipavskem** se je mlademu Kristjanu Šinigoju zgodila nesreča. Splezal je na drog z električnim vodom in se dotaknil žice. Opekeli se je po rokah in nogah in padel na tla in se težko ranil na glavi. V nevarnem stanju je bil prepeljan v bolnico.

p **Avtomobilska nesreča.** V Trstu je neki avto- bus podrl na tla in težko poškodoval 44-letnega zidarja Rudolfa Markoviča, ki so ga v smrtno- nevarnem stanju prepeljali v bolnico.

Razširjajte Jugoslovana!

Sovjetski dumping

Zenevsko zasedanje Društva narodov je nepričakovano posvetilo pažnjo važnemu in aktualnemu gospodarskemu vprašanju, ki postaja za celo vrsto držav vedno večjega pomena, vprašanju -sovjetskega dumpinga. Kakor je Francija na političnem polju vedno zagovornica in zaščitnica malih narodov, tako je tudi v tem trenutku Francija sprožila prvo besedo v obrambo vitalnih interesov srednjeevropskih držav.

Sovjetski mogotci sicer naglašajo, da v obče ne obstaja nikak sovjetski dumping, ker sovjetska gospodarska koncepcija takih sistemov sploh ne pozna. Pa tudi, če bi sovjetsko gospodarstvo prišlo z uvajanjem takih ali sličnih metod, tako trdijo sovjetski državniki, bi pri državnosocijalistični strukturi ruskega gospodarstva in posebni sestavi ruske zunanje trgovine smisel dumpinga ne imel nikake veljave. Enostaven račun pa, ki je bistvo trgovske kalkulacije v vseh državah: produkcijski stroški - tužemske cene - inozemske cene pa nam pove, da so vse to v Rusiji nadomestili z drugim važnejšim faktorjem - državo, ki tako na znotraj, kakor na zunanje nastopa kot edini regulator cen. Ravno ta činjenica karakterizira čisti značaj ruskega dumpinga. Saj je postala krilatice vse ruske zunanje trgovine zamisel po uničenju in brezpogojnem odstranjenju vsake konkurence, s ponudbami, ki so daleko nižje od domačih cen; V tej zamisli ruske trgovinske politike je jedro pravega izrazitega dumpinga.

Bolj važna pa bi bila ugotovitev, kakšen obseg zavzema to uničujoče gospodarstvo. In ta obseg je za vzhodne agrarne države naravnost porazen, ker se širi na vse države od Romunije pa do daljne Finske. Ruski dumping se prikazuje najbolj izrazito v celih vrstah agrarnih pridelkov, predvsem v onih surovinah, s katerimi ona krije 50 odstotkov v evropskih povpraševanjih, t. j. lan in konoplja, dalje pa tudi pri drugih pridelkih živilske industrije in lesnih izdelkih. Skoro v vseh onih državah, ki te produkte uvažajo, močno občutijo ruske ponudbe, ki so v ceni znatno nižje od ostalih evropskih držav.

V naši državi v splošnem še nimamo vidnih znakov ruskega dumpinga, pa tudi naša zunanja trgovina še ne občuti tako resne konkurence, čeravno so bili taki slučajji že opetovano zaznamovani. One države pa, ki mejijo direktno na

sovjetsko Rusijo, so primorane boriti se s to sovjetsko gospodar. invazijo na življene in smrt. Posebno poljsko gozdarstvo in poljska lesna industrija doživljata prav hude gospodarske boje. Pred dnevi so zasedali poljski lesni industrijalci v Varšavi in zahtevali od vlade prepoved ruskega lesnega transita preko poljskega ozemlja.

Nemški listi poročajo, da se je sovjetska vlada sporazumela, da ustvari v Memelu posebno izvozno luko za lesne izdelke, ki bo nekako lesno skladišče za vse evropske države. Memelski zastopniki so že odpotovali v Moskvo, da definitivno sklenejo pogodbo

Dumping drugih agrarnih pridelkov sicer ni tako sistematičen in se pojavlja neredno, vendar tvori veliko opasnost za vse evropske agrarne države. Novejša poročila iz Londona naglašajo, da se v Angliji resno računa s tem, da bo iz Črnega morja do konca meseca oktobra odplulo 150 ladij z žitaricami proti evropskim pristaniščem. Od meseca avgusta 1930 pa do meseca junija 1931 bo Rusija predvideno izvozila do 8 milijone ton žita. Od teh naj bi dospelo v Anglijo 350.000 ton, radi tega se angleški gospodarski krogi prav resno bojijo, da bodo cene žitaric še nadalje padale. Značilno je, da prodajajo Rusi v Angliji žito 20-30 šillingov ceneje, kakor znašajo angleški produkcijski stroški pri žitaricah. Bojazen povzročajo na Angleškem ruski izvozniki, ki stalno kopičijo zaloge žitaric in s tem seveda prav resno ogrožajo domačo žitno kupčijo.

V splošnem se pričakuje, da bodo evropske države podvzele vse potrebne korake, da se ruski dumping, ki ogroža evropsko gospodarstvo, z energičnimi ukrepi omeji.

Mere, ki so jih v tem pravcu podvzele posamezne države, so v gotovih slučajih vprav drakonične in bodo rodile dovoljen uspeh. Tako je n. pr. francoski trgovinski minister Flandin izjavil, da se bo na ves ruski uvoz v Francijo povzela vozna carina za 100 odstotkov ad valorem na osnovi carinskega zakona iz leta 1910, ki predvideva tak postopek napram vsem onim državam, ki gojijo neprijateljsko gospodarsko politiko napram Franciji. V obče pa vse francosko časopisje enodušno zahteva, da se na eni bodočih gospodarskih konferenc določijo strogi ukrepi proti sovjetskemu dumpingu.

Gospodarske vesti

× **Živo zanimanje za naš letošnji pridelek tobaka na inozemskih tržiščih.** V zadnjem času vlada na inozemskih tržiščih izvanredno živahno zanimanje za naš pridelek tobaka. Radi tega je naša monopolska uprava izdelala načrt, kako bi ona sama prevzela dolžnosti kulture tobaka in sicer s tem pospešila proizvodnjo. Monopolska uprava je izdala posebno navodila za pridelovalce tobaka, v katerih se posebno nazorno povdarja skrb za pravilno obiranje in sušenje tobaka.

× **Vinarska razstava v Sremskih Karlovcih.** Društvo vinogradnikov in sadjarjev priredi v času od 28. t. m. do 2. oktobra v Sremskih Karlovcih veliko razstavo vina, grozdja in sadja iz okolice Fruške Gore.

× **Gospodarska kriza v Ameriki.** Vслед ogromnih žitnih zalog, s katerimi razpolaga Argentinijska in vsled velike agrarne krize, ki jo ta dežela preživlja, je argentinski minister zunanjih poslov zaprosil vlado Zedinjenih držav ameriških, da dovoli svoboden uvoz 500.000 ton argentinske koruze. Tudi v Zedinjenih državah vlada občutna poljedelska kriza. Da vsaj nekoliko ublaži težko stanje ameriških farmerjev, je Reserve Federal Bank zagotovila farmerjem finančno pomoč na ta način, da jim nudi največje ugodnosti pri prevozu žitaric, nadalje je stavljen farmerjem na razpolago kredit po najnižji obrestni meri.

× **Italijansko-ruski trgovinski odnosi.** V prvem četrtletju t. l. je znašala vrednost italijanskega blaga (avtomobili, stroji, žeplo, limone, barvila) izvoženega iz Italije v Rusijo Lit 34 milijonov (leta 1929 19 milijonov). Uvoz ruskega blaga v Italijo (žito, bencin, premog) pa je predstavljal vrednost Lit 98 milijonov (leta 1929 62 milijonov).

Dobave

Gradbeni oddelek direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 30. septembra t. l. ponudbe glede dobave 222 komadov čopičev za pleskan, 108 komadov jekleno-žičnih krtač, 165 kg suhega svinčenega minija in 330 kg luskinsto-oklopne barve. — Strojni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 3. oktobra t. l. ponudbe glede dobave vijakov. (Pogoj so na vpogled pri omenjenih oddelkih). Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 1. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg masti, 2000 kg kave, 5000 kg riža in 2000 kg olja. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 2. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 500 kg bencina.

Borzna poročila

dne 26. septembra 1930.

Devizna tržišča

Ljubljana, 26. sept. Amsterdam 22:78, Berlin 13:45, Bruselj 7:8752, Budimpešta 9:8889, Curih 10:9590, Dunaj 7:9577-7:9877, London 274:55, Newyork 56:285-56:485, Pariz 220:70-222:70, Praga 167:68, Trst 294:70-296:70.

Zagreb, 26. sept. Amsterdam 22:78 bl., Dunaj 7:9577-7:9877, Berlin 13:435-13:465, Bruselj 7:8752 bl., Budimpešta 9:8739-9:9039, Milan 294:774-296:776, London 274:15-274:95, Newyork ček 56:285-56:485, Pariz 220:81-222:81, Praga 167:28-168:08, Curih 10:9440-10:9740.

Beograd, 26. septembra. Berlin 13:4350 do 13:4650, Budimpešta 9:8739-9:9039, Bukarešta 33:55-34:05, Curih 10:9440-10:9740, Dunaj 7:9577-7:9877, London 274:15-274:95, Milan 294:55-296:55, Newyork 56:2850-56:4850, Pariz 220:84-222:84, Praga 167:20-168.

Dunaj, 26. sept. Amsterdam 285:86, Beograd 12:5487, Berlin 168:62, Bruselj 9:8751, Budimpešta 123:99, Bukarešta 4:2113, Kopenhagen 189:45, London 34:435, Madrid 75:80, Milan 37:10, Newyork 708:60, Pariz 27:80, Praga 21:0325, Sofija 5:1355, Stockholm 190:35, Varšava 79:39, Curih 137:53.

Curih, 26. sept. Beograd 9:12875, Pariz 20:2375, London 25:0525, Newyork 515:5, Bruselj 71:86, Milan 26:995, Madrid 55:25, Amsterdam 207:74, Berlin 122:76, Dunaj 72:76, Sofija 3:73, Praga 15:30, Varšava 57:75, Budimpešta 90:235.

Vrednostni papirji

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 26. sept. Državni papirji: 7% inv. pos. 87:75-88:25 (88), vojna škoda ar. 435:50 do 436, kasa 435 d., okt., nov. 435 d., dec. 436 do 437 eks. k., febr. 428-430 (430), 4% agr. obv. 54:25-54:75 (54:50), 7% Bler. pos. 84:50 do 85:50, 8% Bler. pos. —, 7% pos. hip. b. 84-85:50. Banke: Hrvatska 50 d., Praštediona 922:50-924, Union 191-193, Ljublj. kred. b. 122 d., Medjunarodna 66 d., Narodna 8100 do 8220, Industrije: Sečerana Osijek 308-311, Trboveljska 385-386, Slavonija 200 d., Vevče 124 denar.

Beograd, 26. septembra. 4% agr. obv. 55:50 do 56:50, 7% pos. drž. Hip. b. 89, 7% Blaire 88:25-88:50, 8% Blaire 100—, vojna škoda 450:50, ult. 457:50, ult. dec. 460-461.

Dunaj, 26. sept. Bankverein 17:65, Kreditni zavod 47:25, Prioritete 90:10, Trbovlje 47:50.

Notacija naših drž. papirjev v inozemstvu

London, 26. sept. 7% Blaire 82:50 do 84.

Newyork, 8% Blaire 95:75-96:50, 7% Blaire 82-84, 7% pos. drž. Hip. banke 82-84.

Žitna tržišča

Na ljubljanskem tržišču tendenca neizpremenjena. Promet 1 vagon pšenice. Novi Sad, 26. sept. Pšenica: 79/80 kg baška 150-155, gornjebaška 162½-165, baška potiska 160-162½, ban. Bega šlep 150-155, gornjebanatska 157½-160, južnobanatska 142½ do 147½, sremska, slav. 78 kg 140 do 150. — Koruza: baška, sremska 102-107½, baška, sremska, ladja Dunav 104-106, banatska 100 do 102½, banatska, ladja Dunav, Bega 104 do 106. Moka: baška 0g, Ogg 277½-282½, 2. 247½ do 257½, 5. 217½-227½, 6. 170-180, 7. in 8. neizpremenjena. — Vse ostalo neizpremenjeno. Tendenca slabša. Promet: pšenica 40 vagonov, koruza 36 vagonov, moka 1 vagon, otrobi 5 vagonov.

Sombor, 26. sept. Pšenica: baška okolica Sombor 78 kg 150-155, gornjebaška 78 kg 157½ do 162½, slav. 78 kg 130-140, sremska 78/79 kg 137½-142½. Otrobi: baški 70-75. — Vse ostalo neizpremenjeno. Tendenca neizpremenjena. Promet 308 in pol vagonov.

Budimpešta, 26. sept. Tendenca: mlačna, promet: srednji. Pšenica: okt. 15:09-15:17 (10:09 do 15:10), marec 16:52-16:61 (16:52-16:53), maj 16:79-16:96 (16:80-16:81). Riž: okt. 8:17 do 8:50 (8:22-8:24), marec 9:45-9:52 (9:52-9:53). Koruza: maj 12:68-13 (12:65-12:68).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendenca neizpremenjena mlačna, promet 2 vagona bukovih drv.

Sport

PO LAHKOATLETSKEM DRŽAVNEM PRVENSTVU ZA POEDINCE.

(Konec.)

V teku z zaprekami je bilo opaziti, da atleti ne prehajajo preko zaprek s tekom, temveč preskakujejo zapreke. Letošnji prvak in rekorder Buratović (Concordia) se je z novim rekordom 13'6, uvrstil v internacionalno klaso. Pri njegovem stilu pa je še možnost velikega izboljšanja. Na 400 m zapreke naši najboljši niso nastopili in je rezultat slab.

Sorazmerno najlepší napredek je bilo opaziti pri skokih, akoravno ni v njih bil popravljen noben rekord!

V skoku v višino se je moral naš rekorder Buratović (Concordia) vsled indisponiranosti zadovoljiti z četrtim mestom, kajti dosegel je samo 1'75. Imponiral je zmagovalac in prvak države, Kallay Levin (Marathon) 1'80, s svojo sigurnostjo. Tudi ostala dva plasirana, Tončić (Hašk) in Telesko (Pančevački) sta s svojim krasnim napredkom prijetno iznenadila; zasedla sta z istim rezultatom in šele po ostri borbi za plament drugo in tretje mesto.

Zmago v skoku v daljavo je sigurno odločil v svojo korist Kallay (Marathon) s rezultatom 6'71 m. Njegovi skoki so bili najbolj izenačeni in vsi preko 6'50 m. Drugo in tretje plasirani Buratović (Concordia) z 6'53 m in Mioković (BSK) z 6'52 m so zelo talentirani, toda stilski še slabi. Tehnično najboljši je vsekakor Novković (BSK), ki ga je za spremljala očitna smola, kajti imel je štiri skoke z minimalnim prestopom, med njimi najlepší 6'88 m. Neplasirani in sigurno največji talent med našimi skakači je Pavlovič (Concordia). Imel je en skok, dosežen iz prestopa, z marko preko 7 m! Hellebrand (Hašk) 6'33 in Korčec (Primorje) 6'23 sta bila boljša in lepo kompletirajo to dobro četico skakačev! Napredek v vsakem oziru, kvantitativen in kvalitiven!

Troskok z novim talentom Miokovićem (BSK) 13'55 kot zmagovalcem! Rezultat je boljši od starega državnega rekorda, toda njegov rezultat, dosežen na internacionalnem mitingu Primorja, 13'67 je že predlagan v verifikacijo. Njegov konkurent, izborni Pavlovič (Concordia) s 13'43 kot drugi, Korčec (Primorje), blesiran, 13'01 in še k temu mehka in zelo razmočena skakalnica.

Skok ob palici, ista skakalnica, tema in sigurnost zmagovalca Ferkovića (Hašk) 13'50 m. Njegova sigurnost jamči, da bo rekord po njemu ob prvi priliki poboljšal. Kallay (Marathon) s 3'40 m drugi, Buratović (Concordia) 3'20 m tretji. Tudi tukaj napredek, kajti vsi sodelujoči so preskočili 3'10 m!

V metih: Dr. Narančič (Concordia) v metu krogla (14'01 v rekordni formi; en met 14'8, boljši od rekorda, nepriznan vsled napačnega izstopa iz kroga, Spahić (BSK) s 13'30 m pomaga s svojim nastopom doseči že več let pričakovane dobre rezultate v tej disciplini.

Dr. Narančič in Manojlovič (oba Concordia) v disku stalno napredujeta, (42'72 in 41'04). To je prvič, da sta dva naša atleta po eni prireditvi dosegla mete preko 40 m! Dr. Narančič je postal prvak Jugoslavije v obeh disciplinah (v metu diska s helenskim stilom je postavil nov rekord s 34'54).

V metu kladiva sta se Ferković (Hašk) 37'85 in Gašpar (Concordia) 37'55 na 1 m približala rekordu, ki bi bil sigurno popravljen, da niso mehke naprave kroga onemogočale stabilnost tekmovalcev.

Najslabše rezultate je pa zaznamovati v metu koplja, kjer je samo rekorder Messner (Hašk) vrgel čez 50 metersko znamko. Daleč za njim sta Hellebrand (Hašk) 45'26 in Kallay (Marathon) 44'67. V delno opravičilo slabih rezultatov je dejstvo, da so tekmovalci pri zaletu mesto tekli, skoraj dobesedno »plavalji«, ker se je igrišče nahajalo pod vodo. Savo Sancin.

Semenska pšenica

izredno lepa, selekcionirano blago na zalogi pri Gospodarski zvezi

Predno se odločite za nakup parket

Parketi vseh vrst in velikosti

zahtevajte naše brezobvezne oferte, oglejte si naše blago. — Storite to v svojem lastnem interesu! Naši parketi priznano izvrstne kvalitete in najpreciznejše izdelave Vas bodo zadovoljili v najvišji meri! Cene absolutno konkurenčne.

Ivan Šiška, Ljubljana

tovarna parket in parne žage
Metelkova ulica 4. — Telefon interurban 2244

Program propagandnega ženskega in moškega nacionalnega mitinga S. K. Ilirije.

Sobota 27. septembra ob 15:30 uri: 1. 100 sen. predtek, 100 m juniorji predtek, skok v daljino za dame; 2. ob 15:45: met krogla sen. 800 m dame; 3. ob 16:05: 60 m jun. predtek, 60 m dame predtek, skok v vis sen.; 4. ob 16:35: skok v vis jun., 100 m dame predtek, 100 m jun. finale. 5. ob 16:55: skok ob palici sen., met kroglje dame; 6. ob 17:20: skok v vis dame, 60 m jun. finale, met kroglje jun.; 7. ob 17:50: štafeta 4x100 m dame.

Nedelja 28. septembra ob 10. uri: 1. 100 m dame, finale, 100 m sen. finale; 2. ob 10:10: 1000 m jun., met koplja dame; 3. ob 10:25: skok v dalj sen., 60 m dame finale; 4. ob 10:45: 400 m sen., met diska dame, 5. ob 11:10: 1500 m sen., skok v dalj jun.; 6. ob 11:30: 80 m zapreke dame, met diska sen.; 7. ob 11:55: štafeta 4x100 sen.

Sekcija ZNS. (Službeno).

Delegirajo se k tekmam dne 28. septembra 1930 na igrišče S. K. Ilirije: Ob 14:15: S. K. Ilirija rez. : S. K. Svoboda rez. — g. Kramaršič; ob 16. uri: S. K. Ilirija : S. K. Svoboda — g. Ochs; — igrišče S. K. Primorja: Ob 10:30: S. K. Korotan : S. K. Natarak — g. Setina; ob 14:15: S. K. Grafika rez. : S. K. Hermes rez. — g. Mahkovec; ob 16. uri: S. K. Grafika : S. K. Hermes — g. Pevalek. — Na Rakeku: S. K. Elan : S. K. Javornik — g. Deržaj. V Trbovljah: S. K. Trbovlje : S. K. Dobrna — g. Wagner. V Mariboru: S. K. Rapid : S. K. Zelezničar — g. Cimperman. Tajnik.

ASK. Primorje, Lahkoatletska sekcija. Za propagandni meeting S. K. Ilirije prijavljeni so sledeči gospodje: Kovačič, Putinja, Ribnikar, Umek, Zdešar, Zupan, Caleari, Godunov, Raič L. in II. Oražem, Zorja A. in F. Ogrin, Kreva, Skok, Perovič, Jug, Korčec, Gašperšič, Tomič, Medica, Slamič, Junger in gđ. Šantel Duša. — Imenovani morajo biti na igrišču Ilirije v soboto ob 15. v nedeljo najpoznejše ob 9. uri. — Prinesti s seboj obutev in drese. Načelnik.

S. K. Ilirija (damska sekcija). V svrhu starta na jutrišnjem mitingu morajo biti sledeče atletinje najkasneje ob 9:30 na igrišču: Hafner, Reni, Stana I., Niki, Nada, Ruša, Stana II., Valči, Mladena, Jelka, Sina, Marta in Vida; ob 16:15 pa Mara. S seboj je prinesiti obutev. Ostalo opremo prejmejo vse atletinje na igrišču. Apelirana na vse članice, da se drže brezpogojno točnosti.

Pričetek nogometnega prvenstva v Mariboru. V nedeljo, dne 28. septembra se vrše v Mariboru sledeče prvenstvene tekme: Ob 10. uri na igrišču ISSK. Maribor: ISSK. Maribor : S. K. Svoboda (sodnik g. Fišer); ob 13:30 na igrišču S. K. Rapida: S. K. Zelezničar rez. : S. K. Rapid rez. (sodnik g. Bergant); ob 15:30 na igrišču S. K. Rapida: S. K. Zelezničar I. : S. K. Rapid I. (sodnik iz Zagreba).

Mali oglasi

Trboveljski premog

Špeejalni »KOKS« za kurjavo naročite pri »ILIRIJE«. Dunajska cesta 46. — Telefon 28-20, 25-95.

Opozorilo

Načelstvo Kmetijske nabavne in prodajne zadruge v Šmartnem pri Ljilji obvešča, da se g. Avgust Koprivnikar, doseadanji poslovođa lesnega oddelka ne nahaja več v naši službi ter so vsled tega vsa njemu izdana pooblastila t. j. za sklepanje kupčij in za inkasiranje, neveljavna. 495

Peč 804 za kopalnico

v dobrem stanju prodam. Naslov v upravi.

Iščem 3 sobno stanovanje

s pritlikinami za 1. oktober. — Ponudbe na upravo. 806

Ubožen študent

bi rad v prostih urah zaslužil za preživljanje s prevajanjem v srbohrvaščino ali iz francoščine in nemščine v slovenščino. Pogoll v upravi. 807

Načrte in proračune

za zgradbe izvršuje Tehnični biro »Tehna« Ljubljana, Mestni trg 25/l. Zahtevajte poset inženjera-arhitekta 716

Kmetijska družba v Ljubljani

TURJASKI TRG 3

je glavna zastopnica kmetovalcev v dravski banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in okrog 26.000 članov. Člani plačajo na leto 20 Din in dobivajo za to brezplačno strokovni list

»KMETOVALEC«

Ta list jim nudi strokovni pouk in navodila za umno gospodarstvo. Družba dobavlja članom tudirazne kmetijske potrebščine

VSAK KMET MORA BITI ČLAN KMETIJSKE DRUŽBE

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

I. No. 8846.

Razpis.

Na podstavi § 31. zakona o banski upravi ter člena 1. in 3. pravilnika o službenih razmerjih, ustanavljanju mest in prejemkih banovinskih uslužbencev Dravske banovine se razpisuje mesto banovinskega konceptnega pripravnika I. kategorije, 9. skupine z osnovno plačo 1. stopnje s pripadajočo stanarino, draginjsko doklado in mesečnim dodatkom na službo pri kraljevski banski upravi Dravske banovine v Ljubljani.

Prosilci-pravniki, ki so položili vse tri državne izpite, morajo vložiti svojeručno pisane, pravilno kolekovane in s prilogami po členu 12. zakona o civilnih uradnikih in ostalih državnih uslužbencih opremljene prošnje najkasneje do

15. oktobra 1930

pri kraljevski banski upravi Dravske banovine v Ljubljani.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani,
dne 23. septembra 1930.

V. No. 4432/10.

2229-3-3

Razglas o licitaciji

Kraljevska banska uprava razpisuje na podstavi čl. 86.—98. zak. o državnem računovodstvu ter vseh njegovih dopolnitev in sprememb s skrajšanim rokom 15 dni

I. javno pisмено licitacijo

za oddajo gradbenih del za ureditev cestice z dvojno prevlaklo s katranom, oziroma asfaltom ali emulzijo:

1. na banovinski cesti I. reda Celje—Laško km 0-0 do km 1-4 in
2. na banovinski cesti I. reda Celje—Tebarje km 0-0 do km 1-52.

Predvidena je pri navedenih cestah dvojna površinska prevlakla v vročem ali mrzlem načinu. Pri vročem načinu je treba izvršiti prvo prevlaklo s katranom s priložnim meksaltom ali asfaltom, drugo s prameksom. Za izvršitev po mrzlem načinu je v ponudbi treba navesti vrsto ponudene emulzije.

Načrti, proračuni, splošni in posebni pogoji so reflektantom na vpogled med uradnimi urami v I. odseku tehničnega oddelka kraljevske banske uprave v Ljubljani ter se lahko tudi istotam kupijo po nabavni ceni.

Za obe cesti je treba položiti skupno ponudbo v obliki enotnega popusta v odstotkih na cene uradnega proračuna, ki znaša ad 1. 307.239 Din, ad 2. 512.595 Din, skupaj 819.834 Din.

Licitacija se bo vršila pri I. odseku tehničnega oddelka kraljevske banske uprave v Ljubljani, Turjaški trg št. 1,

v torek, dne 15. oktobra 1930, ob 11. uri dopoldne.

S 100 Din kolekovane ponudbe je treba predložiti določena dne med 10. in 11. uro v roke predsednika licitacijske komisije in sicer v zapечатeni kuverti z zunanjo oznako: »Ponudba za ureditev cestice z dvojno površinsko prevlaklo na ba-

novinski cesti ... ponudnika I. I. Pozneje došlo ponudbe se ne bodo upoštevale.

Vsak ponudnik mora v ponudbi izrečno izjaviti, da v celoti pristaja na vse gradbene pogoje ter mora položiti kavcijo, ki znaša 82.000 Din za jugoslovske, odnosno 164.000 Din za tuje državljane.

Kavcija se mora položiti pri banovinski blagajni, Erjavčeva cesta št. 13, in sicer bodisi v gotovini, ali v državnih vrednostnih papirjih, ali v garancijskih pismih, izdanih po denarnem zavodu v zmislu čl. 88. zak. o državnem računovodstvu in registriranih v smislu čl. 24. pravilnika za izvrševanje določil iz oddelka B, »Pogodbe in nabave«. O položeni kavciji prejme ponudnik blagajnično položno, ki jo mora z vročitvijo ponudbe predložiti predsedniku licitacijske komisije.

Obenem se mora vsak ponudnik izkazati z uverenjem ministrstva za gradbe, da se sme udeleževati javnih licitacij, in s potrdilom, opremljenim s kolekom za 20 Din, da je plačal davke do vseh tekočega četrtletja, pooblaščenca pa morajo predložiti poleg tega pooblastila, da smejo zastopati svojo firmo pri licitaciji.

Kraljevska banska uprava si pridržuje pravico, obseg razpisanih del po potrebi povečati ali zmanjšati, ne da bi smeli podjetniki za to zahtevati posebno odškodnino, nadalje oddati dela ne glede na višino ponudnih vsot, kakor tudi odkloniti vse ponudbe brez vsake obveznosti.

Vsak ponudnik mora ostati v besedi 60 dni po licitaciji.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani,
dne 22. septembra 1930.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

C 385/30—1.

2251

Oklic.

Špilak Matjaž, posestnik v Čentibi št. 50, zastopan po dr. Strasser Armimu, odvetniku v Dolnji Lendavi, je vložil zoper Varga Rozalijo in Varga Elizabeto, obe posestnici v Peteševcih, tožbo zaradi izdatve za zemljiškoknjžno vknjižbo sposobne listine s prip.

Narok za ustno sporno razpravo se določa na 22. oktobra 1930, ob devetih pri podpisnem sodišču, soba št. 21.

Toženi stranki se postavlja za skrbnika dr. Pikuš Janko, odv. v Dolnji Lendavi. Okrajno sodišče v Dolnji Lendavi, odd. II., dne 20. septembra 1930.

C 562/30—1.

2242

Oklic.

Oškola Ludvik, trgovec v Kančevcih št. 24, je vložil tožbo zoper Kührer Ludvika in Ano, posestnika v Košarevcih, sedaj v Ameriki, ter Hart Petra in Jožefa, posestnika v Kančevcih, radi 12.715 Din 75 p ter 629 Din in opravičbe predznambe zastavne pravice.

Narok za ustno sporno razpravo se je določil na 28. oktobra 1930, ob de-

setih pri podpisnem sodišču v sobi št. 18.

Ker je sedanje bivališče Kührer Ludvika in Ano neznane, se jima postavlja za skrbnika dr. Škerlak Vladimir, odvetnik v Murški Soboti.

Okrajno sodišče v Murški Soboti, odd. II., dne 18. septembra 1930.

C 561/30—1.

2243

Oklic.

Oškola Ludvik, trgovec v Kančevcih št. 24, je vložil tožbo zoper Kührer Ludvika in Ano, posestnika v Kašarovcih, sedaj v Ameriki, ter Hari Petra in Jožefa, posestnika v Kančevcih, radi 14.671 Din, 786 Din ter opravičbe predznambe zastavne pravice.

Narok za ustno sporno razpravo se je določil na

28. oktobra 1930.

ob desetih pri podpisnem sodišču v sobi št. 18.

Ker je sedanje bivališče Kührer Ludvika in Ano neznano, se jima postavlja za skrbnika dr. Škerlak Vladimir, odvetnik v Murški Soboti.

Okrajno sodišče v Murški Soboti, odd. II., dne 18. septembra 1930.

E 379/30.

2252

Dražbeni oklic.

Dne 25. oktobra 1930, ob pol desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga: k. o. Letuš, vl. št. 46, 331, 368.

Cenilna vrednost: 212.439-50 Din; vrednost pritiskline: 7505 Din; najmanjši ponudek: 141.630 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Vransko,

dne 25. septembra 1930.

E 3052/30—8.

2250

Dražbeni oklic.

Dne 14. novembra 1930, ob desetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 15 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga: Sv. Petersko predmestje vl. št. 375, parc. št. 198/2, stavbni prostor ob vogalu Slomškove ulice in Resljeve ceste.

Cenilna vrednost: 28.400 Din; najmanjši ponudek: 18.934 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ljubljani,

dne 12. septembra 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Štev. 8661/7—1930.

2223—3—3

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje za na dan 13. oktobra 1930, ob 11. uri nabavo:

svetilnih armatur.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje,
dne 20. septembra 1930.

Štev. 8086/II

2214—2—2

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje za na dan 20. oktobra 1930, ob 11. uri nabavo:

kompletne priprave za čiščenje kotlov.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje,
dne 20. septembra 1930.

Štev. 8360—II.

2237—2—2

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje za na dan 3. novembra 1930, ob 11. uri nabavo:

4 kom. odkopnih razdelilnih baterij,

2 kom. etažnih razdelilnih baterij,

1 kom. glavne razdelilne baterije.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje,
dne 23. septembra 1930.

Razne objave

Objava.

Izgubil sem uradno legitimacijo št. 1608, izdano dne 27. junija 1923, od bivšega oblastnega inšpektorata finančne kontrole v Ljubljani na ime Matauš Stefan, t. č. podpreglednik fin. kontr. v Mariboru, glavna carinarica, ter jo proglašam za neveljavno.

Matauš

* 2246

Objava.

Ukradeno mi je bilo maturitetno izpričevalo III. drž. gimnazije v Ljubljani iz l. 1927/28. na ime: Smodej Dušan, rodom iz Velikih Lašč, ter ga proglašam za neveljavno.

Smodej Dušan s. r.

* 2240

Objava.

Izgubil sem orožni list št. 287 za nošenje ene dvocevke 16 mm in ene Mannlicher 8 mm ter ga proglašam za neveljavnega.

Celje, dne 23. septembra 1930.

Dr. Armin Gubo s. r.

Jožef Delmont:

Tretja stopnja

Amerikanska groteska.

(Konec.)

Radovedneži so zijali v uklenjenca v policijskem vozu.

Straznik na križišču je dvignil roko in človeška reka se je valila dalje.

Ob veliki avtomobilski cesti iz New Orleansa v Mobile Alabama leži malo obmejno mestece Scranton.

V zamorsko četrt tega mesteca je ob dveh ponoči privozil nerazsvetljen avto policijskega šefa iz New Orleansa in tiho smuknil na dvorišče Sama Harrisa.

Sam Harris je bil najbogatejši črnc v mestu in zaradi svoje poštenosti v velikih časih pri oblasteh, dočim so ga njegovi vrstniki sovražili in zaničevali.

Sam je moral vsako jutro ukrasti nazaj kak tučt kokoši, ki so mu jih prošle noči pokradli temnopolti poštenjakoviči.

Plemeniti zamorec je bosonog pritekkel k avtu in pomagal izstopiti vsem trem gentlemenom.

Prvi je izstopil Tim Shea, sledila sta mu oba državna detektiva. Očitno sta se zanašala na poštenost svojega ujetnika, kajti Tim Shea ni bil nič več uklenjen. Pretegnil je svoje dolge ude in široko zazelal. Nato je krepko udaril Sama Harrisja po plečeh in dejal:

»Sam, prokleti lopov, jaz kar umiram od lakote! Kje pa se nahaja ona pogrjenca miza, o kateri sta mi Joe in Charlie vsot pravila tako šudovite stvari?«

»Allright, mr. Shea! Vse je pripravljeno. Toda predvsem morajo moji ljudje vaš avto nekoliko predrugačiti. — Kar poudite v hišo. — Halo, sverine lene, na delo!«

Šest zamorcev je porinilo avto v prazen skedenj

in vneto so se pričeli vrteti okrog njega.

Notri, v veliki sobi pa sta sedela oba detektiva s Timom za bogato pogrjenca mizo.

Velika, zlatorjava zapetena pura je ležala že razrezana pred njimi. Brusarje, sladki krompirček, gomoljke in nežnordča narezana dinja — to je tvorilo okvir tega tihožitja.

»Na, Joe!« je veselo vzkljnil Tim Shea in potepal umorjenega Isa Finsha po rami. »No, Joe, ali ni bil trik s tvojim umorom dober? Lopov stari, ti si se seveda bal, da se ne bo posrečilo. Še veliko se moraš učiti!«

»Pa če ne bi šlo po sreči?« je vprašal Charlie Jackson.

»Kaj bi mi pa mogli? Nič! Joe bi moral enostavno priti zopet na spregled. Toda pustimo to! Kako sta opravila?«

»Mislim, da čisto dobro,« se je smejal Joe. »Pri najstih od detektivov, ki so te zaslisevali, sva pobrala vse, kar je bilo količjak vredno.«

»Dva tovorna avtomobila, polna blaga, sva poslala Samu. Tudi dragocenosti,« je pristavil Charlie.

»In kaj sta dobila v stanovanju policijskega šefa? Imela sta vendar osem do deset ur časa! Saj sem gospode medtem pošeno zaposloval.«

»Pri policijskem šefu stvar ni bila tako lahka,« je odgovoril Joe. »Z njegovo ženo sva imela proklete težave. Ko sem ji pokazal zaporno povelje proti njenemu možu in ji povedal, da sedi v zaporu zaradi poverbe in sprejemanje podkupnine v skupnem znesku preko stotisoč dolarjev, je sprva omedlela, potem pa je vpila, da ni poveril niti polovice od stotisoč dolarjev. Pri hišni preiskavi sva našla preko dvajsetstotisoč dolarjev v gotovini in množico dragocenosti, ki so bile zaplenjene o priliki raznih vlomov in tatvin. Ženska nama je dala nato še nekaj sto dolarjev, da bi molčala. Nasvetovala sva ji, naj čimprej odpotuje in iz kakega drugega kraja naroči za-

govornika za svojega moža.«

»No, in se je odpeljala?«

»Seveda se je! Odpotovala je z ekspressom ob enajstih dvajset v Honston, kjer ima brata, ki je odvetnik.«

»In koliko zneso vsa ropotija?«

»Vsega skupaj imamo nekaj čez šestindvajsetstotisoč dolarjev in nekaj malega zlatnine in draguljev.«

»To gre,« je dejal Tim. »Razdelimo torej teh štiridesetstotisoč dolarjev kar takoj tukaj!«

»Ti si menda bolan,« je vpil Joe Finsh. »Niti centa ni bilo preko dvajsetstotisočosemstotinšestdeset dolarjev!«

»Moj ljubi Joe, ti nisi pošteni! Sem s petnajststotisoč dolarji. Ostanek je za vaju!« Timove oči so se grozeče zaiskrile.

»Allright, Tim. Nikar se ne razburjaj. Saj je vse samo šala. Tukaj imaš svoj delež. Pripravljenega sem imel že odštetega zate.«

Tim je prešel bankovce in jih skrbno spravil v usnjeno mošnjo, ki jo je nosil okoli vratu na golih prsih.

»Smejati sva se morala,« je pripovedoval Charlie, kako nama je šel komisar v past! Ko je prišel kako nama je šel komisar v past! Ko je prišel doli, sva sedela v njegovem avtu, prav kakor bi bil odredil. Joe mu je pokazal zaporno povelje, nikar je smrtno prebledel. Vstopil je v avto in in mirno se pustil vkleniti. Pri Gilletu je zvedel, da je nasledel. Sprva ni hotel telefonirati. Ampak najini pištoli sta mu brž razvezali jezik. Poklical je policijsko ravateljstvo in ukazal, da naj te izroče nama.« — — —

Dve uri kasneje so stopili na dvorišče trije gosposki, to se pravi, dva gospoda in stara gospa z močnimi očali, ki se je nekako okorno pomikala ob palici. Tim je izpremenil svoj spol. Preoblekel se je bil v staro gospo.

Tim in Joe Finsh sta se odpeljala v vozu no-

licijskega šefa, ki se je v poslednjih treh urah izpremenila v limuzino, katere bi niti njen prejšnji gospodar nikdar ne spoznal za svojo last, v smeri proti Mobile Alabama.

Charlie pa se je v spremstvu črnega sluga in dveh borker odpeljal preko New Orleansa v sanatorij doktorja Illingtona v Tucsonu, v državi Arizona.

Dr. Illington se je preje imenoval Franc Schmidt in je bil uslužben v neki newyorški bolnici. Po štiriletnem bivanju v Sing Singu, si je kupil za štiristotisoč dolarjev doktorsko diplomno neke univerze v Oklahomi in odprl z desetstotimi dolarji, katere je izvalil od neke bogate vdove, sanatorij v Tucsonu, katerega so često obiskavali stari znanci iz Sing Singa.

Dr. Illington je bil ugleden mož v Tucsonu. Bil je predstojnik cerkvene občine, občinski svetnik in meščani so ga v slučajih težkih obolenj radi vpraševali za svet. — — —

Detektivi so čakali na policijski direkciji do devetih dopoldne. Preklinjali so in pošiljali svojega šefa k vsem vragom, ker jih je pustil tako dolgo čakati. Preko štirindvajset ur so sedeli na istem mestu.

Opoldne se je bomba razpočila. Javnost je zvedela za vlome v stanovanja detektivov in za preiskave državnih detektivov v vseh stanovanjih, kjer so vse žene nasedle. Saj so vse dobro vedele, da imajo njihovi možje maslo na glavi.

Ko se je izvedelo, da je policijski šef neznano kam izgubil, so ga napadli vsi časopisi v državi kot lopova, ki da je bil v zvezi z banditi in je sedaj pobegnil s svojo ženo.

Guverner je uvedel preiskavo. Šele čez nadaljnjih štirindvajset ur so našli policijskega šefa v močnih okovih na prejšnjem stanovanju Tima Shea in Joa Finsha. Na vratih so se nahajali še vedno pečati preiskovalne komisije, ki je raziskavala zagonetni umor Joa Finsha.

Novi ženski poklici v Ameriki

Na povprečnega ameriškega »malega« človeka nobena beseda bolj ne vpliva kot beseda »real estate«. »Real estate« pomeni namreč kos zemlje, ki ga kupiš morebiti v kakšnem od vseh dobrih in zlih duhov zapuščenem kraju na brezkončne obroke, ko pa pridobi na vrednosti, ga pa seveda zopet prodaš za primeren dobiček. Včasih je pa »real estate« tudi kos zemlje v kakšnem bolj obljudenem kraju, ampak vendar ne med samimi nebotičniki, kjer si lahko postaviš svojo hišico z verando in vrtičkom in kar je še drugih lepih stvari.

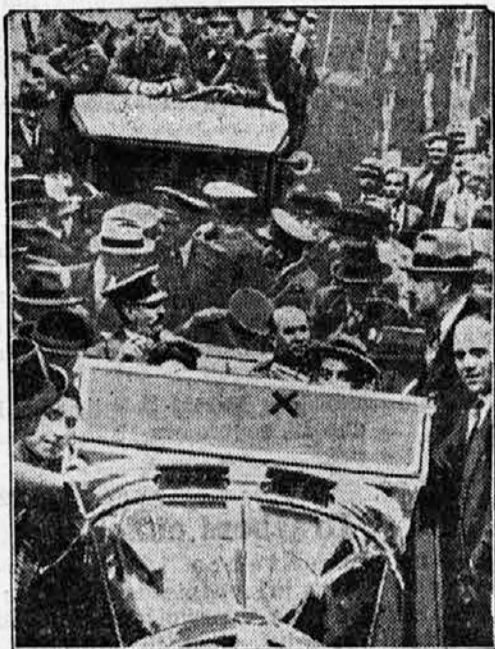
Lastne hišice z vrtičkom si pa v Ameriki nihče tako ne želi kot žena. To okolnost so znale spretno izrabiti velike špekulantke družbe za prodajo in nakup zemljišč, dobro vedo, da najde pot do žene najlože žena. Tako se je razvil v teku časa v Ameriki popolnoma nov ženski poklic agentinj za posredovanje pri prodaji zemljišč in za najemanje oziroma za oddajo stanovanj. Ta ženski poklic se je že tako razvil v Ameriki, da so ustanovili na dveh newyorških visokih šolah posebne tečaje za take agentinje.

V Ameriki je namreč še vedno dovolj zemlje na razpolago in tudi stanovanj je mnogo preveč. Stvar agentinje je torej, da najde kupca oziroma najemnika.

Družbe, ki se pečajo s posredovanjem pri prodaji zemljišč oziroma z oddajo stanovanj, so večinoma jako bogate, kajti brez primerne kapitala ni v Ameriki nič. Nameščenci pri teh družbah pa navadno nimajo stalne plače, ampak družbe puste raje delati agente, katerim izplačujejo velike provizije, včasih celo četrtino, ali pa polovico tega, kar družba sama zasluži. Neka velika posredniška družba plačuje n. pr. 2 in pol odstotka kupnine, tako da dobi agent ali agentinja od 100.000 dolarjev po 2500 dolarjev nagrade. Pri oddaji opremljenih ali neopremljenih stanovanj pa zasluži agent ali agentinja 5 odstotkov.

Če je torej agentinja sposobna in spretna oziroma če ima nekaj sreče, lahko prav lepo zasluži. Seveda se agentinje jeze, ker morajo one same opravljati vse delo, dobe pa le skromno provizijo, ampak dokler se s poslom dobro ne seznanijo, vse nič ne pomaga. Ko pa svoj posel enkrat dobro poznajo, gredo vse na to, da se osamosvoje.

Agentinja, ki hoče začeti delati na svojo roko, ne potrebuje drugega kakor mal prostor, kamor postavi lahko pisalno mizo, pisalni stroj in telefon. Začetne težave pa so velike, kajti bogate velike družbe imajo le boljše zveze s kupci in s prodajalci kakor posameznik. Pa še z drugo težavo se mora boriti samostojna agentinja: plačana uradnica opravi svoje ure in potem je svobodna in gre lahko, kamor hoče, samostojna agentinja pa mora delati noč in dan in mora biti vedno pripravljena za telefon. Agentinj, ki bi dosegle velike uspehe, ni mnogo, ampak nekaj jih je. Take agentinje si organizirajo potem svoje lastne družbe, in ko je ta cilj dosežen, postane agentinja res neodvisna. Neodvisnost od moža in njegovega zasluga pa je cilj današnje moderne Amerikanke.

Revolucija v Argentini.

Novi predsednik argentinske republike general Uruburu (X) se pelje prvič po ulicah glavnega mesta Buenos-Aires. Množica ga navdušeno pozdravlja.

Pravi gospodarji Newyorka

V zgodovini Newyorka igra važno vlogo beseda »Tammany-Holl«. To je velika tajna organizacija zelo mogočnih in vplivnih ljudi, ki igrajo prvo vlogo v newyorškem javnem življenju.

Tajnih političnih organizacij tega imena je v Ameriki jako mnogo. Take organizacije obstoje skoro po vseh mestih, a najbolj znana in tudi najbolj vplivna je »Tammany-Holl« v Newyorku.

V občini Newyork ne pride nihče za župana in v državi nihče ne na mesto guvernerja, če ga ne podpira ta organizacija. Vsa uradniška mesta oddaja tudi »Tammany-Holl«. Ta organizacija je napravila gospoda Walkerja za župana in popularnega Al Smitha za guvernerja v Newyorku. Tega je postavila organizacija pri zadnjih predsedniških volitvah tudi za protikandidata proti Hooverju in če bi bil vpliv te organizacije povsod tako velik kakor v Newyorku, bi bil danes predsednik Zedinjenih držav Al Smith, ne pa Hoover.

Ta organizacija je že pred vojno vzbujala nekajkrat splošno pozornost javnosti zaradi raznih afer, ki so združene z njenim imenom. Organizacija je znala po svojih ljudeh, ki jih je spravila na čelo občine, mestno blagajno imenitno izkoriščati v svoje namene in teh metod se organizacija drži še dandanes. Nedavno so ameriški listi zopet začeli priobčevati precej nečednih stvari, ki jih je ta organizacija zagrešila, zlasti glede predkupovanja, pa tudi nekaj nepojasnjenih umorov visokih uradnikov očita jo tej organizaciji. Tudi v Ameriki torej ni vse zlato, kar se sveti.

Zagonetni rastlinski strupi

Splošno znana stvar je, da so nekatere rastline strupene. Mi vemo, da pomrje vsako leto precej ljudi valed zastrupljenja z gobami. Otroci se dostikrat zastrupijo s strupenimi jagodami. V Ameriki pa raste rastlina (rhus toxicodendron), ki povzroča nevarne kožne bolezni. Strup, ki se nahaja v tej rastlini, se imenuje »toxicodendrol«. Ta strup spada med najhujše strupe. Neki znanstvenik si je dal komaj desetino miligrama tega strupa na roko in prav kmalu se mu je na koži izpustilo na stotine mehurčkov, roka pa mu je močno zatekla. Pri nekem drugem poskusu so dali človeku na roko le dvestotni del miligrama tega strupa in roka je takoj začela otekati, od samih bolečin pa človek ni mogel spati. Za tretji poskus so vzeli le tisočinko miligrama strupa, ki so mu pridejali dve kapljki olja. S to mešanico so namazali roko. Učinek je bil sedaj manjši, vendar pa so se poizkusni osebi spustili mehurčki po vsem telesu.

»Jaz sem 80 let mlad«

V angleškem časopisu te dni obširno pišejo o tekmi jaht, ki se bo v kratkem vršila v Ameriki. Angležem gre namreč za »pokale«, ki ga Amerika častno brani že 30 let. Angleži letos računajo, da jim bo pomogla do zmage jahta »Shamrock V.«, ki je last angleškega »kralja čaja« Tomaža Liptona.

Sir Tomaž Lipton je pred kratkim dosegel visoko starost 80 let. On je v pravem pomenu besede popoln »selfmade man« (»mož, ki sam iz sebe nekaj naredi«). Komaj 15 let star je zapustil svoje rodno mesto Glasgow in se ukrcal kot mornariški vajenec na trgovski ladji, ki je vozila v Newyork. Iz Newyorka jo je mahnil v notranjost dežele, kjer je delal na neki farmi, potem pa je odšel v New-orleans, kjer je prodajal razno blago kar na cesti. Ko si je prihranil nekaj denarja, se je vrnil domov v Glasgow, kjer je odprl trgovino z zelenjavo. Trgovina je dobro uspevala in mož si je prihranil precej denarja. L. 1887 pa je bilo zanj odločilnega pomena. Računal je, da bo cena čaja kmalu znatno poskočila in zato je kar na slepo srečo kupil 20.000 zabojev čaja, ki ga je začel prodajati z neverjetno reklamo. Najeti ljudje so nosili po vseh ulicah reklamne deske v spremstvu godcev in ljudje so kmalu pokupili vso zalogo. Šest let kasneje je kupil na otoku Ceylonu

silne čajne plantaže, tako da je danes res »kralj čaja«, ki ga prodaja v več kot 500 trgovinah. Danes je Sir Tomaž Lipton mogočen milijonar. Čeprav je že dosegel 80 let, vendar nikdar ne pravi, da je 80 let star, ampak pravi vedno: »Jaz sem 80 let mlad!«

Draga življenja

Statistika življenjskega zavarovanja v Ameriki kaže, da je v Ameriki 374 oseb zavarovanih za slučaj smrti za milijon dolarjev ali pa za več milijonov. Najvišja zavarovalnina znaša 7 milijonov dolarjev, ne vé se pa, kdo je tako visoko zavarovan. Neki založnik velikih ameriških listov je zavarovan za 6 in pol milijona dolarjev. Znane filmske veličine William Fox, Jesse Lasky in Adolf Zuckor pa so se zavarovali vsak za 5 milijonov dolarjev.

Dober zaslužek

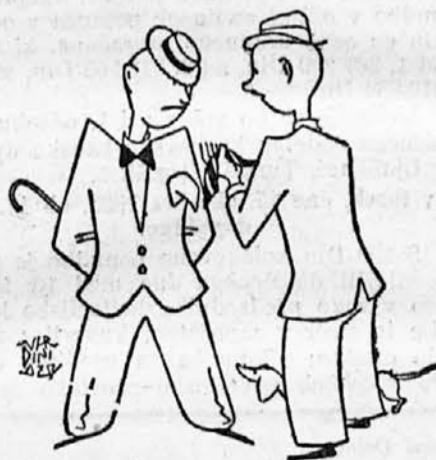
V Londonu podirajo znameniti Cecil-hotel, kjer so že od nekdanj stanovali le najmenitnejši ljudje. Tvrdba, ki ta hotel podira, pa je imela dobro misel, da prodaja vsak kamen, ki ga izlušči iz ometa, kot »spomin na Cecil-hotel« stariim gostom po 1000 Din kos. Kamni, ki so bili udelani v sobe, pa imajo mnogo višjo ceno, če se da dokazati, da so res iz te ali one sobe. Za take »spominke« kamne plačujejo stari stalni gostje hotela tudi po 2000 dinarjev.

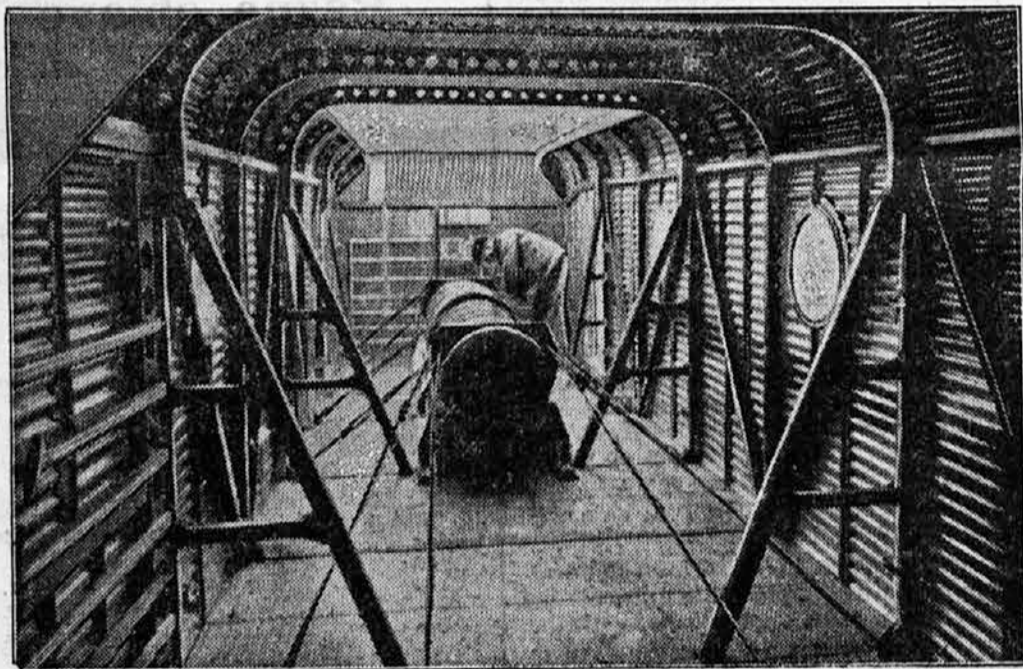
Znamenita slika »mož«.

Koncem tega meseca, 29. in 30. septembra, bodo prodajali iz znamenite Figdorjeve zbirke umetnin v Berlinu še drugi del. Prvi del zbirke so razprodali že na Dunaju. Najbolj znamenita umetnina drugega dela zbirke je slika »mož«, o kateri se ne vé, kdo jo je slikal, sodijo pa, da jo je slikal slavni nemški slikar Albrecht Dürer.

Humor

»Kdaj se boš poročil s tvojo Liziko?«
»Poroka je preložena na nedoločen čas.«
»Zakaj pa?«
»Ker se bom sedaj poročil z drugo!«

Posebno letalo za prenos tovorov.

V notranjosti otoka Nova Gvineja so odkrili bogata ležišča zlate rude, ki bi jih radi izkoriščali z najmodernejšimi stroji za kopanje zemlje. Ti stroji so pa silno težki, cest in potov v notranjost otoka pa na Novi Gvineji ni, da o železnih sploh ne govorimo. Zato so se odločili, da bodo posamezne dele strojev prenesli v notranjost s posebnimi letali. Vsi strojni deli tehtajo skupaj nad 3000 ton, prenesli pa jih bodo na lice mesta s posebnim letalom, ki ga gradi znana tvrdka za izdelovanje letal Junkers. Za enkrat so naročili 3 taka letala. Naša slika nam kaže notranjost letala, v sredini pa vidimo ogromen kos železa, ki služi kot obremenitev pri poskusnih letih.

Najstarejša bolnišnica na zapadu

Znano je, da je stalo prebivalstvo Irske že v davnih časih na visoki stopinji kulture. Manj znano pa je, da je obstajala v tej deželi že okoli leta 300 pred Kristusom prva bolnišnica. Bolnišnice so poznali takrat tudi že na Kitajskem, na evropskem zapadu pa je bila ta bolnišnica gotovo prva. Ustanovila je ta zavod irska kneginja Macha.

Najstarejši prebivalci Irske so bili Kelti in keltski zdravniki niso bili ravno slabi. Zdravnike so na Irskem visoko cenili in zdravništvo je bilo dedno — sin se je učil pri očetu. Za zdravnike so veljala posebna določila glede honorarjev, ki so bili odmerjeni po premoženju bolnikov, določena pa je bila tudi oskrba zdravnikov in njihovih učencev, za katero so morale skrbeti občine. Zdravniki so imeli tudi privatne klinike, navadno ob kakšni reki, v vsaki steni posameznih sob pa so bile vrata, ki so morala biti vedno zaprta, »psom, norcem in ženskam« pa je bil vstop prepovedan. Poznali so tudi že kopeli za potenje. Imeli pa so tudi nekaj receptov, ki jih danes nimamo več. Tako so zapisovali zdravniki proti pleši sledeče zdravilo: »Daj v posodo nekaj miši, posodo pokrij z ilovico in jo postavi za leto dni

blizu ognja. Čez eno leto odpri posodo in poberi iz nje, kar je še ostalo v njej, in s tem si drgni glavo, pa bodo zopet lasje zrastle. Obledi pa moraš rokavice, sicer ti zrastejo lasje na roki.«

Ko pa se je na Irskem razširilo krščanstvo, so se začeli z zdravništvom pečati menihi. V samostanskih šolah pa so učili medicino tako kakor povsod drugod po tedanji Evropi.

Časopisni oglasi in filmska industrija

Po poročilih iz Amerike je ena največjih filmskih družb sklenila, da bo postavila propagando za svoje izdelke na popolnoma novo podlago. Družba je namreč sklenila, da bodo vsa gledališča, ki so odvisna od nje, odslej nadalje naznanjala svoje novice samo v časopisnih oglaših, plakiranjem pa bo izostalo. Svoj odlok utemeljuje družba tako:

»Časopisi so igrali v filmski industriji vodilno vlogo in so ji mnogo pomagali. Časopisi niso samo najboljše reklamno sredstvo, ampak so s svojo kritiko vzdrževali tudi interes občinstva. Kritika je bila silnega pomena. Zato smo naročili, naj naša podjetja delajo reklamo le v časopisih. »Raxy«-gledališče, ki je največje v Newyorku, in ki največ nese, ni nikdar drugod inseriralo kakor v časopisih.«

Nogometna tekma med Nemčijo in Ogrsko. Z nemške strani tekmujejo (od leve na desno): Leinberger, Rihard Hofmann in Kress. Tekmovali bodo prihodnje nedeljo.